

INHOUDSOPGAVE TOELICHTING BESTEMMINGSPLAN
“BUITENGEBIED NOORD” (GEWIJZIGDE VASTSTELLING)

1. INLEIDING	
1.1. Aanleiding	4
1.2. Plangebied van het nieuwe bestemmingsplan.....	5
1.3. Doel van het bestemmingsplan.....	6
1.4. Opbouw van de toelichting & leeswijzer.....	8
2. RUIMTELIJKE HOOFDSTRUCTUUR.....	10
3. BELEIDSKADER	10
3.1. Rijksbeleid en nationale wetgeving	15
3.2. Provinciaal beleid.....	32
3.3. Gemeentelijk beleid	36
4. GEBIEDSBESTEMMINGEN EN REGELINGEN.....	36
4.1. Algemeen.....	37
4.2. Vertaling in gebiedsbestemmingen.....	49
4.3. Regeling archeologie en cultuurhistorie	50
4.4. Omgevingsvergunningen voor het uitvoeren van werken en Werkzaamheden	51
5. LANDBOUW	51
5.1. Bouwvlakken.....	52
5.2. Minimale bedrijfsomvang	52
5.3. Ontwikkelingsmogelijkheden agrarische bedrijven.....	54
5.4. Teeltondersteunende voorzieningen.....	55
5.5. Solitaire agrarische opstallen.....	56
5.6. Tijdelijke huisvesting seizoensarbeiders	57
5.7. De agrarische bedrijfswoning.....	58
6. NIEUWE ECONOMISCHE DRAGERS	58
6.1. Nevenactiviteiten bij agrarische bedrijven.....	60
6.2. Hergebruik vrijkomende (agrarische) bedrijfsgebouwen	63
7. NIET AGRARISCHE BEDRIJFVIGHEID	63
7.1. Bestaande niet-agrarische bedrijven.....	64
7.2. Nieuwe niet-agrarische bedrijven.....	65
8. RECREATIE EN TOERISME.....	65
8.1.EXTENSIEF RECREATIEF MEDEGEBRUIK	65
8.2. Bestaande recreatievoorzieningen.....	65
8.3. Recreatieve ontwikkelingen	65
8.4. Kleinschalig kamperen.....	65

9. WONEN.....	66
9.1. Bestaande burgerwoningen	66
9.2. Woningsplitsing.....	67
9.3. Nieuwbouw van burgerwoningen.....	67
9.4. Bijgebouwen	68
9.5. Paardenbakken.....	68
9.6. Aan-huis-verbonden beroepen/bedrijven	68
10. MILIEU.....	70
10.1. Bedrijven en milieuzonering.....	70
10.2. Geur.....	71
10.3. Lucht	72
10.4. Geluid.....	74
10.5. Externe veiligheid.....	76
10.6. Bodem.....	83
10.7. Plan-MER/ Natuurbeschermingswet.....	84
10.8. Infrastructuur.....	86
11. WATER.....	87
11.1. Inleiding.....	87
11.2. Waterrelevant beleid en waterwetgeving	88
11.3. Afstemming met het bestemmingsplan	90
11.4. Reserveringsgebieden waterberging	90
11.5. Waterwingebied en grondwaterbeschermingsgebied	91
11.6. Attentiegebied EHS.....	92
11.7. Keur oppervlaktewateren	93
11.8. Waterlopen.....	94
11.9. Landschappelijke, cultuurhistorische en natuurwaarden.....	94
11.10. Hydrologisch neutraal bouwen	94
11.11. Waterkeringen.....	95
11.12. Winterbed Schelde - Rijnkanaal	96
12. JURIDISCHE TOELICHTING.....	97
12.1. Standaard Vergelijkbare Bestemmingsplannen (SVBP 2008)	97
12.2. Verbeelding.....	98
12.3. Regeling.....	98
12.4. Wijze van toetsen.....	98
13. HANDHAVING EN UITVOERING.....	102
13.1. Het nieuwe bestemmingsplan en handhaving.....	102
13.2. Financiële uitvoerbaarheid.....	103
13.3. Maatschappelijke uitvoerbaarheid.....	103
Bijlagen:	
1. Milieu	
2. Retrospectief	
3. Notitie kwaliteitsverbetering buitengebied	
4. MER incl. passende beoordeling, advies cie MER en gemeentelijke reactie	
5. Nota van commentaar	
6. Onderbouwingen wijzigingen (o.a.a adviezen AAB/overeenkomsten)	

1. INLEIDING

1.1. Aanleiding

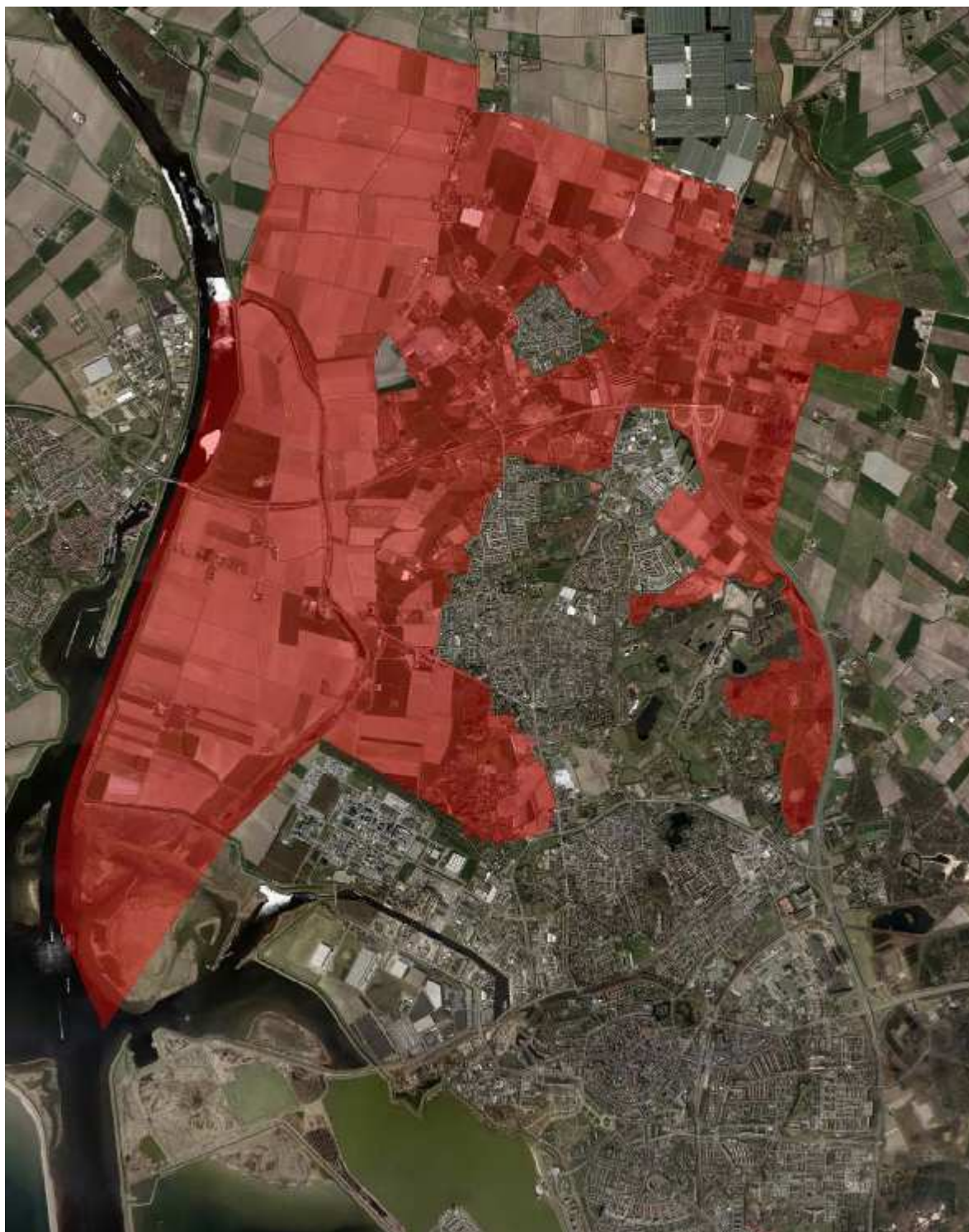
De gemeente wil voor het noordelijk gedeelte van haar buitengebied een nieuw bestemmingsplan opstellen. De huidige planologische regels voor dit gedeelte van het buitengebied zijn op dit moment nog vastgelegd in twee verschillende bestemmingsplannen met elk hun eigen regels, die hun actualiteit beleidsmatig grotendeels verloren hebben. De plannen zijn gedateerd uit 1996 (bestemmingsplan Buitengebied Halsteren) respectievelijk 2001 (bestemmingsplan Buitengebied Kladde e.o.). De toepasbaarheid van de plannen levert daardoor in de dagelijkse praktijk steeds meer problemen op. Met de herziening beschikt de gemeente weer over een actueel en samenhangend beleidskader voor dit gedeelte van het buitengebied, dat tevens meer in overeenstemming is en aansluit bij het beleidskader dat geldt voor het oostelijk deel van het buitengebied van de gemeente.

Ook formele motieven vormen een reden voor de herziening van het bestemmingsplan Buitengebied. Op grond van de Wet ruimtelijke ordening moeten bestemmingsplannen namelijk eens in de tien jaar worden herzien.

Het nieuwe bestemmingplan buitengebied wil - binnen de randvoorwaarden die gelden vanuit onder meer het landschap, de cultuurhistorie en het milieu - aan de bestaande (gewenste) functies ontwikkelingsruimte bieden en daarnaast inspelen op toekomstige ontwikkelingen. Het bestemmingsplan buitengebied is in hoofdzaak niet ontwikkelingsgericht maar 'conserverend' van aard. Een aantal kleinschalige ontwikkelingen worden echter via een binnenplanse procedure (omgevingsvergunning of wijziging) mogelijk gemaakt.

1.2. Plangebied van het nieuwe bestemmingsplan

Het plangebied van het nieuwe bestemmingsplan buitengebied omvat het noordelijk gedeelte van het landelijk gebied van de gemeente Bergen op Zoom. De grotere kernen Halsteren en Lepelstraat behoren niet tot het plangebied. Dit geldt eveneens voor landgoed Brabantse Wal, waarvoor een afzonderlijk bestemmingsplan is vastgesteld. Voor het oostelijk gedeelte van het buitengebied van de gemeente is reeds een ander bestemmingsplan van kracht, te weten bestemmingsplan buitengebied Bergen op Zoom - Oost (goedgekeurd d.d. 16-09-2003), dat partieel is herzien in 2008. Bij de opstelling van onderhavig bestemmingsplan is voor de juridische regeling, mede met dit bestemmingsplan afstemming gezocht.

1.3. Doel van het bestemmingsplan

Het bestemmingsplan Buitengebied Noord voor de gemeente Bergen op Zoom bevat integraal ruimtelijk beleid voor het buitengebied. Met het opstellen ervan zorgt de gemeente ervoor dat haar beleid voor het grootste deel van haar buitengebied weer geactualiseerd is.

Het bestemmingsplan kent twee belangrijke doelen, te weten:

- het veiligstellen en vastleggen van bestaande waarden en belangen;

- het mogelijk maken van gewenste ontwikkelingen in het kader van de revitalisering van het landelijk gebied.

De doelstelling van een bestemmingsplan is regulering van het ruimtegebruik. Hierop heeft het eerste doel betrekking. Het beschermen van bestaande waarden en belangen in het buitengebied is noodzakelijk gezien de uiteenlopende belangen zoals bijvoorbeeld agrarisch gebruik, natuur, landschap, cultuurhistorie en recreatie, wonen en leefbaarheid. Om te zorgen dat verschillende vormen van ruimtegebruik elkaar zoveel mogelijk versterken en ondersteunen, is het gemeentelijk beleid enerzijds gericht op het behoud van de duurzame componenten en daarmee samenhangende potenties en anderzijds op een vitaal en leefbaar platteland.

De vernieuwing van het platteland in de gemeente is gebaseerd op het vinden van een balans tussen leefbaarheid, duurzaamheid, ecologie en economie. Dat betekent dat gezonde agrarische bedrijven met een duurzaam productieproces zich de komende jaren, op locaties die daarvoor geschikt zijn, kunnen blijven ontwikkelen in de gemeente. Van de agrarische ondernemers wordt wel gevraagd om zorg te dragen voor een kwalitatief hoogwaardig buitengebied door bijv. een verantwoorde landschappelijke inpassing van bedrijfsgebouwen en het beheer van landschapselementen. Ook voor de burger en de recreant is plaats in het buitengebied, mits zij respect tonen voor het landschap, de natuur en voor de agrariër die er de kost verdient. Het buitengebied is immers van iedereen en daarvoor moet een gezamenlijke verantwoordelijkheid worden gedragen.

Met reguleren alleen, wordt echter geen goed ruimtegebruik bereikt. Een bestemmingsplan moet tot op zekere hoogte ook ontwikkelingsgericht zijn. Het bestemmingsplan heeft daarom als tweede doel het mogelijk maken van gewenste ontwikkelingen voor zover het ontwikkelingen betreft die conform de gemeentelijke beleidsuitgangspunten zijn en daarnaast binnen de planperiode van 10 jaar kunnen worden gerealiseerd (bijv. hergebruik van vrijkomende agrarische bedrijfsgebouwen, nevenactiviteiten bij agrarische bedrijven, natuurontwikkeling, enz.). Het bestemmingsplan geeft de ruimtelijke spelregels aan wanneer men wil groeien en uitbreiden. Er is echter in veel gevallen ook aanpalende regelgeving van kracht, zoals milieu- en waterbeleid. Voor grotere ruimtelijke ontwikkelingen of nieuwe locaties zal via een separate “buitenplanse” procedure een ruimtelijke afweging moeten worden gemaakt.

1.4. Opbouw van de toelichting & leeswijzer

De voorliggende toelichting is als volgt opgebouwd:

In hoofdstuk 2 wordt een korte beschrijving van de ruimtelijke hoofdstructuur van het gebied gegeven.

In hoofdstuk 3 zijn de beleidslijnen van rijk, provincie en gemeente en regio kort samengevat.

In hoofdstuk 4 wordt op basis van de ruimtelijke karakteristiek (hoofdstuk 2), het beleidskader (hoofdstuk 3) en de huidige geldende bestemmingsplannen een vertaling gemaakt naar de nieuwe gebiedsbestemmingen en aanduidingen. Tevens wordt de relatie van de gebiedsbestemmingen met de zonering in de provinciale Verordening Ruimte toegelicht, evenals de regeling van omgevingsvergunningen voor het uitvoeren van werken en werkzaamheden.

Regelingen ten aanzien van detailbestemmingen (zoals landbouw, overige bedrijvigheid, recreatie en wonen) worden in hoofdstuk 5 t/m 9 toegelicht. De aspecten milieu en water worden respectievelijk in hoofdstuk 10 en 11 behandeld. De juridische toelichting,

hoofdstuk 12 geeft inzicht in de juridische opzet van het plan. Hoofdstuk 13 gaat tenslotte in op handhaving en uitvoering van het plan.

2. RUIMTELIJKE HOOFDSTRUCTUUR

De ruimtelijke hoofdstructuur van het buitengebied van Bergen op Zoom is het resultaat van de voordurende wisselwerking tussen het natuurlijke milieu en de talloze menselijke ingrepen. In eerste instantie is de abiotische factor (geomorfologie, bodem en water) bepalend geweest, daarna heeft de mens steeds sterker zijn stempel op het landschap gedrukt. In dit hoofdstuk wordt de ruimtelijke karakteristiek van het plangebied kort weergegeven.

Op basis van de geologische en bodemkundige verschillen en het systeem van beekdalen en beken zijn drie geomorfologische eenheden in het plangebied te onderscheiden (bron: Landschapsontwikkelingsplan Bergen op Zoom), te weten:

a) Het dekzandgebied.

Dekzand bestrijkt het noordelijk deel van het plangebied ten oosten van de Brabantse Wal. Het licht glooiende reliëf is door de wind gevormd en loopt van zuid naar noord geleidelijk af naar de polders van het deltalandschap. De beken en beekdalen zijn de structuurdragers in dit landschap. Op lage plaatsen, waar het water stagneerde, zijn ooit veengronden ontstaan. Deze zijn vergraven voor de turfwinning. De randen van deze oude veenontginningen werden direct verkaveld en in cultuur genomen. Dit betreft het agrarisch werklandschap. Het wordt gekenmerkt door openheid en een rechtlijnige verkaveling.

b) De Brabantse Wal.

De steile landduinen van de Brabantse Wal vormen het markante grensgebied tussen het dekzandlandschap en het deltalandschap. De wal loopt naar het noorden toe geleidelijk af. Met de vestiging van landgoederen zijn de landduinen bebost voor houtproductie en jacht. Het grote aandeel naalddhout vormt een beperking voor de ecologische variatie en voor de inziging van regenwater. Tussen de bosgebieden ligt een kleinschalig open cultuurlandschap. Op sommige plekken stagneert het water op de Wal. In deze natte kommen zijn meertjes en veengronden ontstaan met hoge natuurwaarden. De moerassen zijn indertijd benut bij de aanleg van de West-Brabantse Waterlinie. De westelijke flank is het meest markant door de steilrand; het scherpe contrast tussen de beboste Wal en het laag gelegen open kleigebied.

Hierin liggen grootschalige polders en het water van de Zeeuwse delta, zoals het Markiezaatsmeer. De belevingswaarde en de ecologische potentie van deze rand is zeer hoog. Aan de noordzijde gaan het deltagebied en de Wal geleidelijk in elkaar over. Het afgezwakte reliëf is het enige onderscheid.

Het gebied wordt benut als stedelijk uitloopgebied. Het wordt gekenmerkt door de aanwezigheid van de steilrand en daarnaast een kleinschalig, afwisselend landschap.

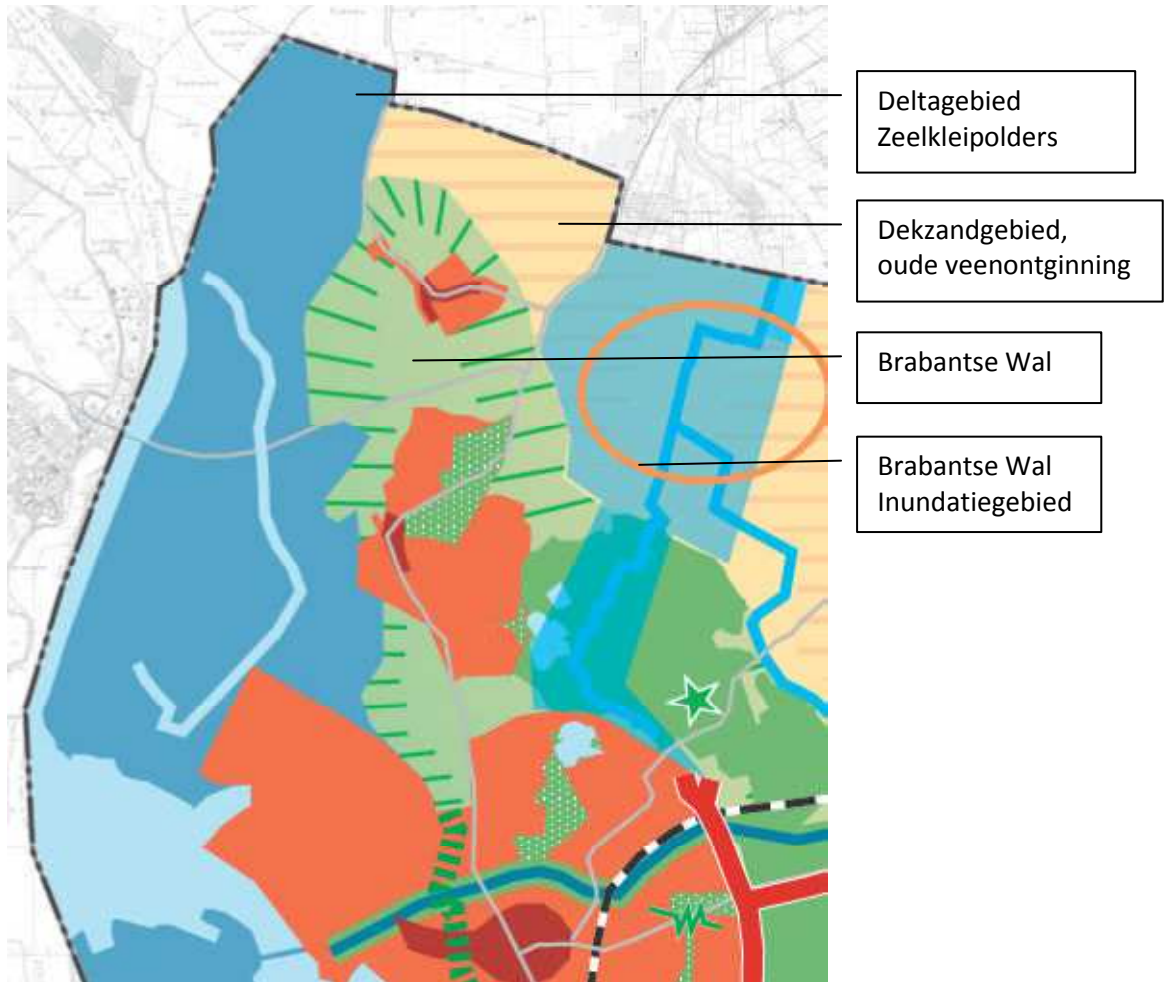
c) Het deltagebied.

Het deltagebied is het laaggelegen zeekleigebied westelijk en noordwestelijk van de Brabantse Wal en het dekzandgebied. De overgang aan de westflank van de Brabantse Wal is scherp. Aan de noordzijde gaat het zandige hoevenlandschap geleidelijk over in het landschap van kleipolders en krekens.

Het deltalandschap is gevormd door rivieren, de zee en de inpolderingen. Het landschap omvat de monding van rivieren, de grote wateren Zoommeer, Binnenschelde en Markiezaatsmeer, de buitendijkse gorzen, de krekens en de polders. Door de deltawerken zijn de zeearmen afgesloten en ontbreken het zilte water en het getij. Hierdoor zijn waterkwaliteit en natuurwaarden afgenomen. Kenmerkend in de delta

zijn de grote kunstwerken van de Kreekraksluizen en opstellingen van windmolens langs de hoge dijken. De dijken, de grootschalige open polders en het water zijn de belangrijke structuurdragers.

Het betreft een hoofdzakelijk agrarisch gebied. De open zeekleipolders contrasteren met de besloten Brabantse Wal.

3. BELEIDSKADER

In dit nieuwe bestemmingsplan buitengebied is het vele beleid dat door de diverse overheden voor de verschillende beleidsvelden is opgesteld, verwerkt. Bij het bepalen van het beleid voor het buitengebied moet de gemeente rekening houden met het kaderstellende beleid van rijk en provincie. Het ruimtelijke beleid van de provincie Brabant vormt het belangrijkste toetsingskader. In dit hoofdstuk worden de hoofdlijnen van het beleid op rijks-, provinciale en gemeentelijke niveau beknopt weergegeven.

3.1. Rijksbeleid en nationale wetgeving

De (nieuwe) Wet ruimtelijke ordening (Wro)

Per 1 juli 2008 is de (nieuwe) Wet ruimtelijke ordening in werking getreden.

De Wro is geënt op twee belangrijke basisprincipes. Transparantie in beleid en normstelling, verantwoordelijkheden en bevoegdheden op het juiste niveau. De vereiste transparantie in normstelling verplicht rijk en provincie om zoveel mogelijk proactief te sturen en slechts bij wijze van uitzondering achteraf te reageren. Reactieve instrumenten zoals de vereiste goedkeuring van bestemmingsplannen zijn in de nieuwe Wro niet meer teruggekeerd. Provincies keuren niet langer gemeentelijke bestemmingsplannen goed: deze goedkeuring is vervallen. Dit betekent dat ná de vaststelling van het bestemmingsplan door de gemeenteraad direct de beroepsprocedure bij de Raad van State volgt.

Wat betreft de verantwoordelijkheidstoedeling en bevoegdheidsverdeling zijn het rijk, de provincie en de gemeente voortaan verantwoordelijk voor hun eigen belangen. Er kan slechts sprake zijn van bemoeienis van provincie of rijk met de gemeente indien dat noodzakelijk is vanwege een provinciaal respectievelijk nationaal belang. De provincie heeft een aantal andere instrumenten gekregen om het eigen beleid juridisch te laten doorwerken en uit te voeren om zo de eigen verantwoordelijkheid waar te maken. De provincie kan onder meer een verordening opstellen of een provinciaal bestemmingsplan (inpassingsplan) maken.

De inhoud van een bestemmingsplan is niet wezenlijk veranderd als gevolg van de nieuwe wet. Wel is de naamgeving van een aantal bepalingen veranderd en gelden er standaardregels voor bijvoorbeeld het overgangsrecht. Daarnaast zijn een aantal algemene bepalingen verdwenen, doordat deze nu in de wet zelf geregeld worden.

Voor de vormgeving van bestemmingsplannen zijn ook nieuwe wettelijke standaarden opgesteld. Dit betreffen de IMRO 2008, de SVBP 2008 en de STRI 2008. Een bestemmingsplan dat voldoet aan deze standaarden, wordt vaak aangeduid als digitaal bestemmingsplan. Deze standaarden zijn vanaf 1 januari 2010 verplicht, hier is voor dit plan bij aangesloten.

Wet algemene bepalingen omgevingsrecht

Per 1 oktober 2010 is de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) in werking getreden.

De voornaamste doelen van de Wabo zijn:

- het integreren van (vele) toestemmingsvereisten op het gebied van het omgevingsrecht in één vergunning: de omgevingsvergunning én
- het introduceren van één loket waar de burger of ondernemer terecht kan voor zijn omgevingsvergunning.

De strekking van de wet is om het probleem van de vele bestaande toestemmingsvereisten binnen het omgevingsrecht niet langer bij de burger te leggen maar bij de overheid.

Het voorgaande houdt in dat voor een activiteit waar eerder meerdere vergunningen voor aangevraagd dienden te worden, (bijvoorbeeld een kapvergunning en een bouwvergunning) door de inwerkingtreding van de Wabo volstaan kan worden met één vergunning voor deze activiteit, de omgevingsvergunning.

De Wabo heeft inhoudelijk een aantal gevolgen voor het bestemmingsplan:

- de (binnenplanse) vrijstellingsmogelijkheid is gewijzigd in een omgevingsvergunning (bij het voorontwerp door de Wro nog ontheffingsmogelijkheid genoemd);
- de mogelijkheid voor het toetsen van werken en werkzaamheden blijft bestaan, maar heet nu: 'omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerken zijnde, en werkzaamheden';
- de procedureregels voor ontheffingen is vervallen, de te volgen procedure voor het verlenen van een omgevingsvergunning is opgenomen in paragraaf 3.2 en 3.3. van de Wabo;
- burgemeester en wethouders is voor binnenplanse afwijkingsmogelijkheden en omgevingsvergunningen voor werken en werkzaamheden niet langer automatisch het bevoegde gezag. Op basis van hoofdstuk 3 van het Besluit omgevingsrecht kan in bepaalde gevallen ook Gedeputeerde Staten of de Minister het bevoegde gezag zijn, dit zijn echter uitzonderingssituaties.

Nota Ruimte

Het ruimtelijke rijksbeleid is vastgelegd in de Nota Ruimte (2006). Dit beleid zet in op vier hoofddoelen:

- versterking van de internationale concurrentiepositie van Nederland;
- bevordering van krachtige steden en een vitaal platteland;
- borging en ontwikkeling van belangrijke (inter)nationale ruimtelijke waarden en;
- borging van de veiligheid (onder meer tegen het water).

Twee begrippen staan centraal in de Nota Ruimte: basiskwaliteit en nationale Ruimtelijke Hoofdstructuur (RHS). De RHS bestaat uit de belangrijkste gebieden in Nederland op het terrein van economie, infrastructuur en verstedelijking, water, natuur en landschap. De verantwoordelijkheid voor het beleid voor deze gebieden ligt (mede) bij het rijk. Voor de gebieden die geen deel uitmaken van de RHS is het beleid gericht op het waarborgen van de basiskwaliteit. De verantwoordelijkheid voor deze basiskwaliteit ligt bij de provincies. Het rijk geeft aan het begrip basiskwaliteit slechts op een beperkt aantal punten invulling: bundeling van stedelijke activiteiten, waarborgen van de milieukwaliteit en investeren in de kwaliteit van het landschap.

Het buitengebied van Bergen op Zoom behoort tot de RHS voor zover het gaat om de gebieden die behoren tot de ecologische hoofdstructuur (EHS), inclusief het Zoommeer dat tevens onderdeel uitmaakt van een aangewezen Natura2000 gebied. Binnen de gebieden die zijn aangewezen als EHS geldt een 'nee, tenzij' benadering: nieuwe activiteiten mogen niet plaatsvinden tenzij ze geen significant negatieve effecten op de aanwezige natuurwaarden hebben. De EHS dient door de betrokken provincies (netto) begrensd te worden.

Ecologische Hoofdstructuur (EHS)

De EHS betreft het netwerk van zowel grote als kleine gebieden in Nederland en is bedoeld om natuurgebieden te vergroten en met elkaar te verbinden waardoor de biodiversiteit en vitaliteit van de natuur toeneemt. Het netwerk bestaat uit grote eenheden natuur die met elkaar verbonden zijn door smalle verbindingen: de ecologische verbindingzones.

De EHS als concept stamt uit 1990 en zal in 2018, binnen de planperiode van dit bestemmingsplan buitengebied, in zijn geheel gereed moeten zijn, waarmee de EHS 17,5% van de totale oppervlakte van Nederland zal beslaan (stand van zaken 2009: 14,5 %).

In het stroomgebied / rivierbedding van de grote rivieren bestaat - in het kader van Ruimte voor de Rivier - beperkte ruimte voor ruimtelijke ontwikkelingen. Dit beleid is uitgewerkt in de Beleidslijn Grote Rivieren (2006) en de PKB ruimte voor de rivier (2007).

Voor wat betreft de landbouwsector is het rijksbeleid gericht op een vitale en duurzame landbouw. Provincies worden gevraagd om niet-grondgebonden en/of kapitaalintensieve landbouw en daaraan gerelateerde bedrijvigheid te bundelen in zogeheten *landbouwonwikkelingsgebieden*. Dergelijke 'LOG'gebieden komen in de gemeente Bergen op Zoom niet voor.

Om het economisch draagvlak en de vitaliteit van het platteland te vergroten bestaat ruimte voor her- en nieuwbouw in het buitengebied. Dit dient wel gepaard te gaan met aandacht voor landschappelijke en ontwerp kwaliteit. Vrijkomende agrarische bebouwing kan worden omgezet in een woonbestemming of dienen als vestigingsruimte voor kleinschalige bedrijvigheid. Om het hergebruik van leegstaande gebouwen te stimuleren en de mogelijkheden te benutten die nieuwbouw biedt om de kwaliteit en vitaliteit van het platteland te vergroten, vraagt het rijk aan provincies om een planologisch kader op te stellen voor het thema bebouwing in het buitengebied.

Op het gebied van de recreatie is de Nota Ruimte in het algemeen gericht op het vergroten van de toeristisch recreatieve mogelijkheden in de groene ruimte.

Structuurvisie Infrastructuur & Ruimte.

De nieuwe Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte, vastgesteld op 13 maart 2012, vervangt verschillende bestaande nota's zoals: de Nota Ruimte, de Nota Mobiliteit, de agenda Landschap en de agenda Vitaal Platteland. In de nieuwe Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR) staan de plannen voor ruimte en mobiliteit. In deze structuurvisie schetst het Rijk haar ambities tot 2040 en doelen, belangen en opgaven tot 2028.

Het Rijk formuleert drie hoofddoelen om Nederland concurrerend, bereikbaar, leefbaar en veilig te houden voor de middellange termijn (2028):

1. Het vergroten van de concurrentiekracht van Nederland door het versterken van de ruimtelijk- economische structuur van Nederland;

2. Het verbeteren, instandhouden en ruimtelijk zekerstellen van de bereikbaarheid waarbij de gebruiker voorop staat;
3. Het waarborgen van een leefbare en veilige omgeving waarin unieke natuurlijke en cultuurhistorische waarden behouden zijn. Een leefbare en veilige samenleving vraagt om een goede milieukwaliteit, waterveiligheid en zoetwatervoorziening, bescherming van cultureel erfgoed, unieke natuurlijke waarden en locaties voor landsverdediging.

Naast de drie hoofddoelen voor een concurrerend, bereikbaar, leefbaar en veilig Nederland is het Rijk verantwoordelijk voor een goed systeem van ruimtelijke ordening. Om een zorgvuldig gebruik van de schaarse ruimte te bevorderen, wordt een ladder voor duurzame verstedelijking geïntroduceerd. Dat betekent: eerst kijken of er vraag is naar een bepaalde nieuwe ontwikkeling, vervolgens kijken of het bestaande stedelijk gebied of bestaande bebouwing kan worden hergebruikt en mocht nieuwbouw echt nodig zijn, dan altijd zorgen voor een optimale inpassing en multimodale bereikbaarheid.

Het Rijk streeft naar regionaal maatwerk. Dit betekent dat de verantwoordelijkheid voor het ruimtelijk beleid meer bij provincies en gemeenten komen te liggen. Het Rijk zal zich alleen bezig houden met de zaken die prioriteit hebben. Afspraken over verstedelijking, groene ruimte en landschap laat het Rijk over aan de provincies en gemeenten. Gemeenten krijgen ruimte voor kleinschalige natuurlijke groei en voor het bouwen van huizen die aansluiten bij de woonwensen van mensen. Bij het beheren en ontwikkelen van natuur krijgen boeren en particulieren in het landelijk gebied een grotere rol.

Voor het plangebied heeft het beleid uit de structuurvisie geen specifieke consequenties.

Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (AMvB Ruimte)

In het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro), beter bekend als de Algemene Maatregel van Bestuur (AMvB) Ruimte, zijn dertien nationale belangen opgenomen die juridische borging vereisen. Het Barro is gericht op doorwerking van de nationale belangen in gemeentelijke bestemmingsplannen. Het Barro is op 30 december 2011 in werking getreden.

Het Barro betreft alleen regels afkomstig uit het eerdere ontwerp van de AMvB Ruimte (d.d. 2 juni 2009), die dus reeds aan inspraak is onderworpen. Het betreft onderwerpen die als nationaal belang in de inmiddels vastgestelde Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR) worden herbevestigd. Dit betreft oa Mainportontwikkeling Rotterdam, Kustfundament, Grote Rivieren (exclusief Maas), Waddenzee en waddengebied, Defensie en Erfgoederen van universele waarde.

De overige in de SVIR opgenomen nationale belangen worden neergelegd in een ontwerpwijziging van het Barro. Dit betreft onder andere de Rijksvaarwegen, Grote Rivieren (alleen Maas), Hoofdwegen en hoofdspoorwegen, Elektriciteitsvoorziening, Buisleidingen, Ehs, Primaire waterkeringen buiten het kustfundament en het IJsselmeergebied. Dit houdt in, dat gemeenten voortaan bij het vaststellen van bestemmingsplannen, wijziging- of projectuitvoeringsbesluiten (Crisis- en herstelwet) rekening moeten houden met het Barro.

Natura 2000

Natura 2000 is het grootste initiatief op het gebied van natuurbescherming in Europa. Het is een samenhangend, Europees netwerk van beschermde natuurgebieden. Het netwerk wordt gerealiseerd door bijdragen van alle lidstaten van de Europese Unie. Behoud en herstel van de biodiversiteit in de Europese Unie is het doel.

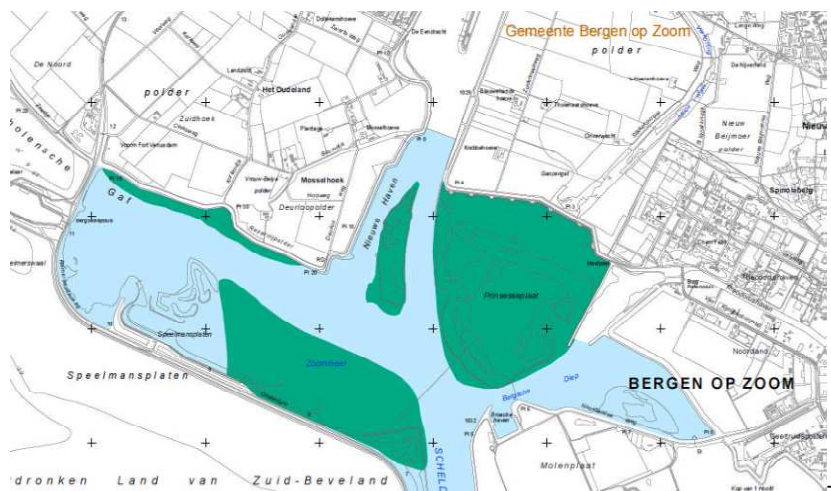
De Natura 2000-gebieden worden aangewezen op basis van de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn.

De verplichtingen voor bescherming van natuurgebieden is opgenomen in de Natuurbeschermingswet, terwijl de Flora- en faunawet zich richt op de bescherming van planten en dieren. Activiteiten die negatieve gevolgen voor de natuurwaarden kunnen hebben (zoals uitbreiding van een camping of bouwactiviteiten in of nabij een beschermd gebied), mogen bijvoorbeeld niet plaatsvinden zonder vergunning. Er wordt alleen een vergunning verleend indien:

- de kwaliteit van de natuurlijke habitats niet verslechtert en er geen soorten worden verstoord (met dien verstande dat het gaat om soorten en habitats waarvoor het gebied is aangewezen);
- indien bovenstaande wel het geval is, alleen dan wanneer er geen alternatieve oplossing is, er een groot openbaar belang in het geding is en er compensatie plaats vindt.

Voor elk plan dat significante gevolgen kan hebben op een gebied dat is aangewezen als Natura 2000, Vogel- of habitatrichtlijngebied moet een passende beoordeling worden gemaakt van de gevolgen voor het gebied, rekening houdend met de instandhoudingdoelstellingen. Toestemming mag verleend worden nadat zekerheid is verkregen dat het project de natuurlijke kenmerken van het betrokken gebied niet aantast of als er geen alternatieve mogelijkheden zijn en het plan om dwingende redenen van openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard, toch moeten worden gerealiseerd. In dat geval moeten alle nodige compenserende maatregelen getroffen worden om te waarborgen dat de algehele samenhang van Natura 2000 bewaard blijft.

Indien van een plan daadwerkelijk significante gevolgen worden verwacht is regeling binnen het voorliggende bestemmingsplan niet mogelijk. Dan zal er voor het plan een afzonderlijke procedure gevolgd dienen te worden.

Het natuurgebied de Prinsesseplaat in het zuidwesten van het plangebied maakt onderdeel uit van het Natura 2000 gebied 'het Zoommeer'. Nieuwe ontwikkelingen in of in de nabijheid van dit gebied zullen moeten worden getoetst op mogelijke invloeden op deze kwetsbare natuurgebieden.

Het Zoommeer is een "afgesloten zeearm" die via het kanaal de Eendracht in open verbinding staat met het Volkerak. Dit waterlichaam ontstond in april 1987 toen de Philipsdam werd voltooid. Tegenwoordig vormt het Zoommeer een zoet meer, waarvan het landschap wordt gedomineerd door waterstaatkundige werken als dammen, dijken en kaden. Een aantal voormalige getijdenplaten zijn inmiddels vergaand begroeid. De betekenis voor kustvogels als broed- en foerageergebied is door verzoeting en vegetatiesuccessie grotendeels verdwenen. De haalbaarheid van behoud van de huidige populaties hangt af van de keuzes m.b.t. een eventueel herstel van de zoet-zout gradiënt in het Volkerak-Zoommeer.

In de huidige situatie heeft het Zoommeer een beperkte betekenis voor trek- en wintervogels als Fuut, Krakeend, Wintertaling en Pijlstaart. Het Zoommeer is momenteel ook van belang als rustgebied voor overwinterende vogels die bij laag water in de Oosterschelde foerageren. Het gaat dan vooral om grote aantallen van Scholekster, Bontbekplevier en Steenloper. Als broedgebied is het Zoommeer van enige betekenis geweest voor kustbroedvogels van zandplaten en schelpenstrandjes als Kluut, Bontbekplevier, Strandplevier en Visdief en tevens voor de Zwartkopmeeuw. Op de nieuwe eilandjes bij de Speelmansplaat heeft zich een kleine kolonie gevestigd van de Zilvermeeuw en de Kleine mantelmeeuw.

De procedure om te komen tot een beheerplan voor Natura 2000-gebied Zoommeer is inmiddels gestart door de provincie. De beheerplannen werken de instandhoudingsdoelstellingen die voor het gebied geformuleerd zijn, verder uit in omvang, ruimte en tijd. Daarnaast geeft het beheerplan aan onder welke voorwaarden het (mede)gebruik van het gebied kan plaatsvinden zonder nadelige gevolgen voor de instandhoudingsdoelstellingen.

3.2. Provinciaal beleid

Een belangrijk uitgangspunt voor het bestemmingsplan buitengebied vormt het provinciaal ruimtelijk beleid. Sinds de inwerkingtreding van de Wet ruimtelijke ordening (Wro) in 2008 was het provinciale ruimtelijke beleid verankerd in de *Interimstructuurvisie Noord-Brabant* (Provinciale Staten) en de *Paraplunota ruimtelijke ordening* (Gedeputeerde Staten). Beide nota's waren vastgesteld in juni 2008.

Specifiek beleid voor het buitengebied was neergelegd in de *Nota Buitengebied in ontwikkeling* (2004). Specifiek regionaal beleid was neergelegd in het *Gebiedsplan Brabantse Delta* (2005).

Sindsdien is het provinciaal ruimtelijk beleid ingrijpend vernieuwd en zijn trapsgewijs in 2010 en 2011 de provinciale Structuurvisie ruimtelijke ordening en de Verordening ruimte Noord-Brabant vastgesteld, die in plaats komen van eerdere provinciale documenten. Dit nieuwe bestemmingsplan buitengebied is opgesteld conform deze nieuwe beleidsdocumenten. Daarbij is rekening gehouden met de wijzigingsverordening "Wijziging Verordening ruimte 2012, zorgvuldige veehouderij" en de Verordening ruimte 2014.

Provinciale Structuurvisie Ruimtelijke ordening (2010/2011)

Provinciale Staten hebben de structuurvisie ruimtelijke ordening vastgesteld op 1 oktober 2010. De structuurvisie geeft de hoofdlijnen van het beleid tot 2025. De structuurvisie vervangt de visie en de sturingsstrategieën uit de Interim-structuurvisie. De verordening Ruimte vervangt de overige delen van de structuurvisie, zoals de uitwerkingsplannen.

In de structuurvisie is het landelijk gebied gezoneerd. De zonering is bepalend voor de ontwikkelingsmogelijkheden van de diverse functies in het buitengebied zoals landbouw, natuur en recreatie, voor zover deze het provinciaal belang aangaan.

Groenblauwe structuur

Landelijk gebied

Stedelijke structuur

Kerngebied groenblauw

Groenblauwe mantel

Waterbergingsgebied

Gemengd landelijk gebied

Accentgebied agrarische ontwikkeling

Stedelijk concentratiegebied

De zonering in de structuurvisie heeft nog geen directe implicaties voor onderhavig bestemmingsplan buitengebied. De zonering is op zichzelf niet bindend voor gemeentelijke bestemmingsplannen. Dit geldt echter niet voor de doorvertaling van deze zonering in de Verordening ruimte Noord-Brabant), want die is wel bindend voor een bestemmingsplan.

De zonering is het resultaat van een afweging op hoofdlijnen van de aanwezige kwaliteiten en belangen. Het landelijk gebied is opgedeeld in vier ruimtelijke structuren.

Dit zijn de:

- groen-blauwe structuur;
- agrarische structuur;
- stedelijke structuur;
- infrastructuur.

Het plangebied ligt grotendeels in de Agrarische Structuur. Met name gronden in het oosten van het plangebied vallen binnen de groenblauwe structuur.

De strategische keuzes voor de verschillende aangeduide zoneringen zijn als volgt:

Stedelijke structuur

De provincie vindt het belangrijk dat er in Noord-Brabant verschil blijft tussen de steden en de kernen in het landelijk gebied. De provincie wil dat er verschillende kwaliteiten worden ontwikkeld voor wonen en werken rond de steden en in het landelijk gebied. De provincie stuurt op een concentratie van verstedelijking. De provincie wil de verstedelijking op goed ontsloten plekken concentreren en de groene ruimte tussen steden open houden.

De provincie onderscheidt hiertoe binnen de stedelijke structuur twee ontwikkelingsperspectieven. Ten eerste stedelijk concentratiegebied waar de groei van de verstedelijking (bovenlokale verstedelijkingsbehoefte) opgevangen wordt. Ten tweede kernen in het landelijk gebied die zo veel als mogelijk wordt ontzien van verdere verstedelijking, doordat daar alleen de opvang van de eigen lokale verstedelijkingsbehoefte (wonen, werken, voorzieningen) wordt opgevangen.

De aanduiding *zoekgebied verstedelijking* geeft aan dat het transformeren van buitengebied naar stedelijk gebied (wonen, werken, voorzieningen, stedelijk groen) afweegbaar is als dat nodig is om in de stedelijke ruimtebehoefte te voorzien.

Groenblauwe structuur

De provincie kiest hier voor functieontwikkeling gecombineerd met de ontwikkeling van een robuust raamwerk met landschappelijke kwaliteit, bestaande uit bestaande natuur, watersystemen en nieuwe natuur in hiervoor kansrijke gebieden. Deze structuur is nodig voor een goed waterbeheer en biedt mogelijkheden om in te spelen op de effecten van klimaatverandering.

Het *kerngebied groenblauw* bestaat uit natuurgebieden in de ecologische hoofdstructuur inclusief de (robuuste) ecologische verbindingzones en de gebieden waar ruimte nodig is voor watersysteemherstel. De hoofdfunctie hier is behoud en ontwikkeling van het natuur- en watersysteem. Dit betreft gronden in het oosten en zuidwesten van het plangebied.

De *groenblauwe mantel* bestaat overwegend uit gemengd agrarisch gebied met belangrijke nevenfuncties voor natuur en water. Het zijn gebieden grenzend aan het kerngebied natuur en water die bijdragen aan de bescherming van de waarden in het kerngebied. Binnen de groenblauwe mantel is de agrarische sector een grote en belangrijke grondgebruiker. Het behoud en vooral de ontwikkeling van natuur, water (-beheer) en landschap is echter ook een belangrijke opgave. Nieuwe ontwikkelingen binnen de mantel zijn mogelijk, mits ze een positief effect hebben op de bestaande en te

ontwikkelen natuur- en landschapswaarden en/of op het bodem- en watersysteem in het gebied.

Agrarisch natuurbeheer, groene en blauwe diensten, vormen van agrarische verbreding die zijn gericht op de beleving van rust en ruimte, energiewinning met een directe koppeling aan de agrarische bedrijfsvoering, zonne-energie en de ontwikkeling van met name grondgebonden agrarische bedrijven (melkveehouderijen en akkerbouwbedrijven) zijn als economische drager in dit gebied gewenst.

Agrarische structuur

De provincie kiest hier voor het perspectief van een multifunctionele gebruiksruimte. Met behoud van agrarische productieruimte in die delen van het landelijk waar de landbouw leidend is voor nieuwe ontwikkelingen.

Binnen het *gemengd agrarisch gebied* is multifunctioneel gebruik uitgangspunt. Dit betreft het gebied waarbinnen de agrarische functie vaak in samenhang met andere functies (in de omgeving) wordt uitgeoefend. Er zijn sterke agrarische clusters, onder andere voor intensieve veehouderij, glastuinbouw, boomteelt en groenteteelt, die hun positie behouden. Er kan hier echter ook worden voldaan aan de vraag naar kleinschalige stedelijke voorzieningen, recreatie en ondernemen in een groene omgeving. In het gebied is een toenemende menging van wonen, voorzieningen en kleinschalige bedrijvigheid mogelijk. Nieuwe ontwikkelingen dienen wel rekening te houden met hun omgeving en bij te dragen aan een versterking van de gebiedskwaliteiten.

Het grootste deel van het gemeentelijke buitengebied is aangeduid als *zoekruimte primair agrarisch gebied*. Binnen de zoekruimte primair agrarisch gebied is ruimte voor de verdere ontwikkeling van de land- en tuinbouw. Er is meer ruimte voor schaalvergroting, intensivering en samenwerking op het gebied van energie, mestverwerking en opslag en verbouwing van producten.

Binnen de zoekruimte primair agrarisch gebied wil de provincie optimale ontwikkelingsmogelijkheden bieden voor het verbeteren van de aan een (vernieuwd) robuust landschap, een verduurzaming van de productie en aan een goede kwaliteit van water, bodem, lucht en natuur.

Uitwerking structuurvisie Gebiedspaspoort

Een specifiek onderdeel van de structuurvisie vormen de zogeheten Gebiedspaspoorten. Dit is een uitwerking van de structuurvisie en daarmee een apart document, waarin de provincie aangeeft welke landschapkenmerken zij bepalend vindt voor de kwaliteit van een gebied of een landschapstype (de kernkwaliteiten van Noord- Brabant). De provincie geeft tevens haar ambities weer voor de ontwikkeling van de landschapskwaliteit in die gebieden. Ontwikkelingen kunnen een bijdrage leveren aan de ontwikkeling van nieuwe en gebiedseigen kwaliteiten.

De provincie wil de diversiteit en de contrasten in de Brabantse landschappen in stand houden en als uitgangspunt nemen voor nieuwe ontwikkelingen. De gebiedspaspoorten geven inhoud aan het provinciaal belang van landschap en zijn daarom belangrijk voor het handelen van de provincie en de inzet van provinciale instrumenten, zoals subsidies.

In het geval dat gemeenten of andere partijen initiatiefnemer zijn, vraagt de provincie de landschapkenmerken en de ambities van de paspoorten uit te werken in hun eigen plannen, ze te betrekken in de afwegingen bij ruimtelijke planvorming en daaraan uitvoering te (laten) geven in plannen.

Het westelijk gedeelte van het plangebied maakt onderdeel uit van het Zeekleigebied.

De provinciale ambities voor het Zeekleilandschap betreffen onder meer:

- 1. Het behoud van het contrast tussen de open grootschalige zeekleipolders en de beboste steilrand van de Brabantse Wal en het kleinschalige landschap van de West- Brabantse venen. Dit kan door:*
 - a. het zicht op de steilrand van de Brabantse Wal vanuit het polderlandschap te behouden;*
 - b. beplanting alleen toe te voegen op erven, dijken, langs kreken, dorpsranden en bedrijventerreinen;*
- 2. Het versterken van de zeekleipolders als grootschalig en open landbouwgebied. Dit kan door:*
 - a. ontwikkelingsruimte te bieden voor schaalvergroting en intensivering van die vormen van landbouw die drager zijn van de openheid van de zeekleipolders in combinatie met de oprichting van forse erfbeplanting en met behoud als habitat voor akker- en weide vogels;*
 - b. lokaal extra ruimte te bieden voor grondgebonden landbouwwormen die passen bij die delen van het zeekleigebied die meer besloten zijn, zoals overgangszones naar het zandlandschap;*
 - c. bij nieuwe ontwikkelingen in de zeekleipolders kansen te benutten om de onderlinge samenhang tussen de onderdelen van de Zuiderwaterlinie te verbeteren;*
 - d. bij de ontwikkeling van nieuwe landgoederen de kansen te benutten de agrarische structuur en de openheid van het gebied te behouden en te versterken.*
- 3. Het ontwikkelen van een robuust krekensysteem. Dit kan door:*
 - a. de kreken als doorgaande natte structuur te versterken voor waterberging en natuurontwikkeling;*
 - b. de kreken te benutten voor wateraanvoer voor de landbouwgebieden in de omliggende polders;*
- 4. Het versterken van de ecologische waarden van het landschap door te sturen op te behouden of te ontwikkelen kenmerken van het landschap, waarbij kenmerkende plant- en diersoorten van open akker- en graslandgebied (zoals overwinterende ganzen en zwanen, maar ook kieviten, scholekster en veldleeuweriken), kreken en sloten (o.a. de rugstreeppad) en dijken en wegbermen (o.a. zomertortel en agrimonie) goede indicatoren zijn.*

Uitsnede gebiedspaspoort kenmerkenkaart Zeekleilandschap en Brabantse Wal, uitwerking structuurvisie ruimtelijke ordening

- Zeekleipolder
- Overlaat of voormalige inundatievlakte
- Schootsveld
- Oud bos
- Oude zandontginning
- Jonge zandontginning
- Fort

Het oostelijk gedeelte van het plangebied maakt onderdeel uit van de Brabantse Wal.

1. *De provinciale ambities voor de Brabantse Wal betreffen onder meer: Ontwikkeling tot een samenhangend natuurgebied (provinciaal landschap én nationaal park). Dit kan door:*
 - a. *ontsnippering van natuurgebieden: zowel verbeteren van de samenhang tussen de bossen onderling als tussen de bosgebieden en de natuurgebieden direct over de grens met België, en tussen de bossen en de open akker- en weilanden van de zeekleipolders (bijvoorbeeld door de ontwikkeling van ecoducten);*
 - b. *stimuleren van de ontwikkeling van nieuwe landgoederen;*
 - c. *bestrijding verdroging en vermindering drinkwaterwinning (project "Water uit de Wal");*
 - d. *realisering natte natuur;*
 - e. *vergroting van de recreatieve mogelijkheden en ontwikkeling recreatieve poorten;*
 - f. *bij landbouwkundig gebruik meer inspelen op de kwaliteiten van het landschap bijvoorbeeld door rekening te houden met kwelzones en door het versterken van kleinschalige landbouw langs bosranden met grondgebonden teelten en biologische landbouw;*
2. *Het versterken van het kleinschalige karakter van het oude zandontginningslandschap. Dit kan door:*
 - a. *ontwikkeling van de landbouw meer te richten op het versterken van natuur- en landschapswaarden en het verbeteren van de recreatie mogelijkheden;*
 - b. *mogelijkheden te bieden voor verblijfs- en dagrecreatieve ontwikkelingen;*
 - c. *mogelijkheden te bieden voor de ontwikkeling van nieuwe landgoederen en andere vormen van wonen waarbij wordt bijgedragen aan natuur- en landschapsverbetering en het tegengaan van versterking en verdroging;*
3. *Versterking van de kwaliteit en beleving van de steilrand van de Brabantse Wal. Dit kan door versterking van de gradiënten: ontwikkeling natte open gebieden grenzend onderaan de steilrand, en versterking boskarakter op de steilrand zelf;*
4. *De cultuurhistorische waarden van de Brabantse Wal in hun samenhang verder ontwikkelen, beschermen en toeristisch-recreatief ontsluiten. Dit geldt in het bijzonder voor de cultuurhistorische landschappen: "Brabantse Wal" en "Zuiderwaterlinie bij Steenberg" (Forten Pinsen, De Roovere).*
5. *Het versterken van de ecologische waarden van het landschap door te sturen op te behouden of te ontwikkelen kenmerken van het landschap, waarbij kenmerkende plant- en diersoorten van het kleinschalig besloten landschap (bijv. alpenwatersalamander), sloot- en greppelkanten (bijv. heikikker, roodborsttapuit), perceelranden en kleine wateren (poelkikker) goede indicatoren zijn. Het versterken van de grote verscheidenheid aan bossen bij de verdere ontwikkeling en beheer van de boscomplexen van de Brabantse Wal. Dit kan door in te zetten op ontwikkeling van de natuur- en recreatiewaarde van de bossen in samenhang met het versterken van het eigen karakter van het betreffende boscomplex.*

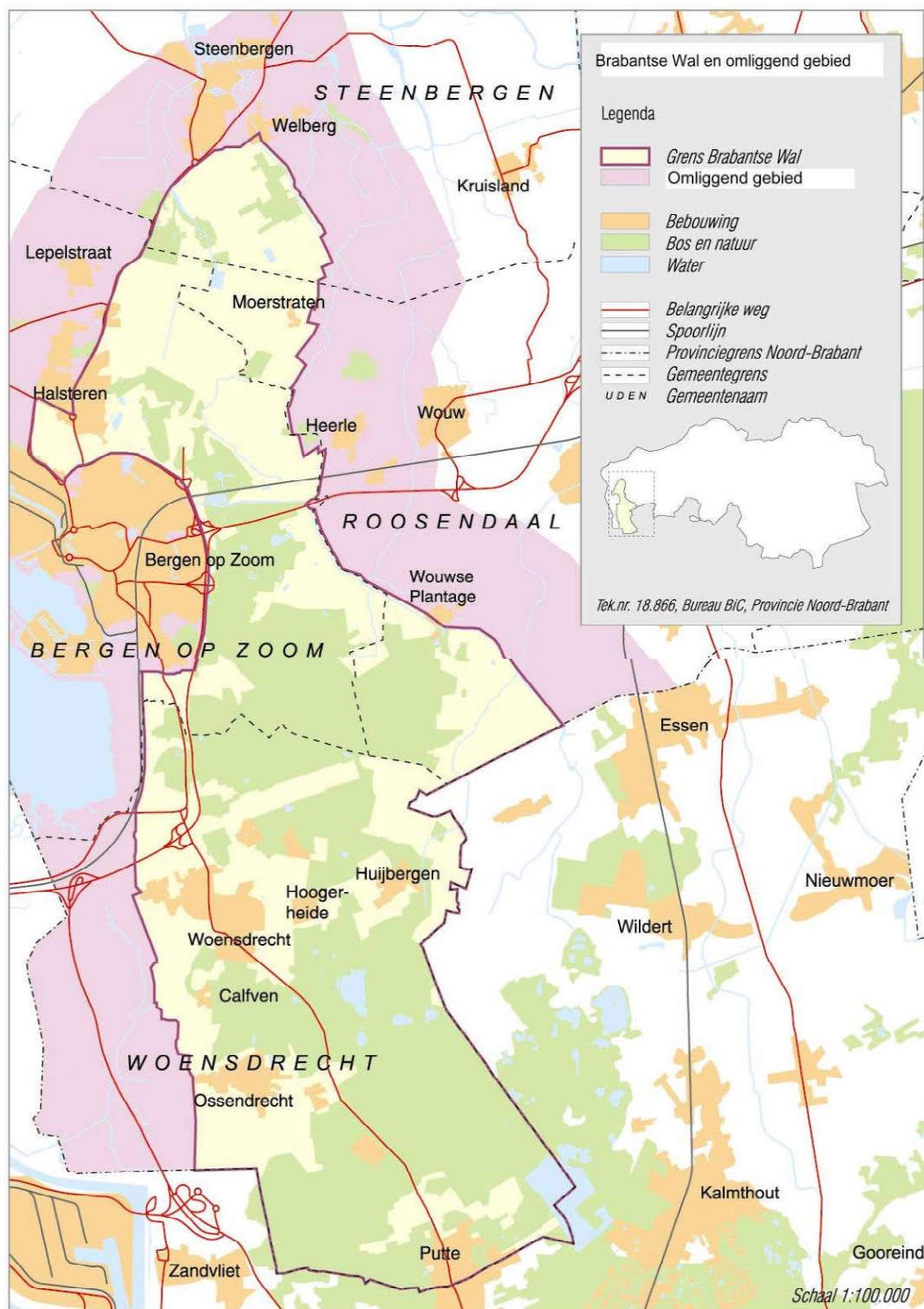
De Brabantse Wal is tevens aangeduid als specifiek *provinciaal landschap*. Provinciale landschappen zijn gebieden met bijzondere landschapskwaliteiten die gekenmerkt

worden door een zeer grote verwevenheid in functies zoals landbouw, natuur, cultuurhistorie, water en recreatie.

Het landschap van de Brabantse Wal is uniek in Nederland. Daarnaast zorgen de vele overgangen in het gebied voor een gevarieerde rijkdom aan planten en dieren. Bovendien is de Brabantse Wal geologisch gezien uniek voor Nederland. Erosie van de Schelde zorgde voor het ontstaan van een steilrand met op sommige plaatsen een hoogteverschil van zo'n 20 meter. Tenslotte speelde het gebied vanwege de strategische ligging een belangrijke rol in verschillende oorlogen.

Tenslotte heeft de provincie de Brabantse Wal in haar structuurvisie tevens bestempeld als een van de drie '*Landschappen van allure*' (evenals het Groene Woud en de Maashorst). Dit '*Landschap van allure*' ligt in de gemeenten Bergen op Zoom, Woensdrecht, Steenbergen en Roosendaal. De provincie investeert in de periode 2011-2016 in totaal € 56,2 miljoen in drie landschappen, aangezien deze '*Landschappen van allure*' in belangrijke mate bijdragen aan een hoogwaardig leef- en vestigingsklimaat.

De investering in de Brabantse Wal als Landschap van allure vergt een Krachtenbundeling van bedrijfsleven, provincie, gemeenten en de maatschappelijke partners. Verenigd in de Streekorganisatie Brabantse Wal bespreken zij hoe het geld het beste besteed kan worden. Inmiddels hebben Provinciale Staten dit project als kansrijke project aangemerkt en een substantiële bijdrage toegekend. Het geld kan bijvoorbeeld goed gebruikt worden om de recreatie en het toerisme in het gebied een extra zetje in de rug te geven.

Verordening ruimte Noord – Brabant 2012

De Verordening ruimte Noord-Brabant 2012 is op 11 mei 2012 door Provinciale Staten van Noord-Brabant vastgesteld en op 1 juni 2012 in werking getreden. In deze planologische verordening zijn algemene regels opgenomen voor verschillende ruimtelijke en planologische onderwerpen, waar de gemeenten rekening mee moeten houden bij het opstellen van bestemmingsplannen. Per 9 oktober 2012 is tevens het kaartmateriaal van de Verordening ruimte 2012 op onderdelen gewijzigd als gevolg van het vastgestelde provinciale Natuurbeheerplan 2013. Aanleiding betreft de wens om in samenhang met de vaststelling van het Natuurbeheerplan 2013 kennelijke onjuistheden in de begrenzing van de ecologische hoofdstructuur te corrigeren. De wijziging heeft betrekking op de ecologische hoofdstructuur, het zoekgebied ecologische verbindingzone en het zoekgebied voor behoud en herstel van watersystemen.

Verordening ruimte 2014

Nadat het ontwerp-bestemmingsplan ter visie was gelegd, bleek dat een ingrijpende wijziging van de Verordening ruimte 2012 zou gaan plaatsvinden. Deze wijziging is door Provinciale Staten op 14 maart 2014 (gewijzigd) vastgesteld voordat onderhavig bestemmingsplan is vastgesteld. Uit de zienswijze van gedeputeerde staten kan worden afgeleid dat onderhavig plan zal moeten voldoen aan het bepaalde in de Verordening ruimte 2014. Specifiek ten aanzien van het onderwerp van de zorgvuldige veehouderij zijn in de Verordening ruimte rechtstreeks verbindende regels opgenomen.

Voor de systematiek van het ontwerp betekent de vaststelling van de Verordening ruimte 2014 een ingrijpende wijziging:

1. De verdeling van het landelijk gebied in “extensiveringsgebied” en “verwevingsgebied” is vervallen en is vervangen door de aanduiding “gemengd landelijk gebied” en “beperkingen veehouderij”.
2. Een aantal definities is gewijzigd en aangepast aan de Verordening ruimte 2014
3. In de regels is een verbod opgenomen van mestbewerking met uitzondering van bewerking ten behoeve van eigen gebruik zoals door de Verordening ruimte 2014 is voorgeschreven.
4. In de regels is een verbod opgenomen om ten behoeve van veehouderijen te bouwen. Van dit verbod kan worden afgeweken mits aan een aantal voorwaarden wordt voldaan.
5. In de regels is een verbod opgenomen om het gebruik van bestaande gebouwen te wijzigen ten behoeve van een veehouderij. Van dit verbod kan worden afgeweken, eveneens onder een aantal voorwaarden die in de Verordening ruimte zijn opgenomen.
6. In de regels is een mogelijkheid opgenomen om een bestaand bouwvlak voor een veehouderij met maximaal 0,5 ha uit te breiden ten behoeve van het plaatsen van bouwwerken, geen gebouwen zijnde.
7. Voor de beoordeling van de vraag of wordt voldaan in voorkomende gevallen aan het begrip “zorgvuldige veehouderij” wordt aansluiting gezocht bij de instructieregels die door gedeputeerde staten zijn vastgesteld met betrekking tot de Brabantse zorgvuldigheidsscore voor de veehouderij”. Deze regels worden niet opgenomen in het bestemmingsplan maar vormen een beoordelingskader.

Ruimtelijke kwaliteit en kwaliteitsverbetering van het landschap

De provincie wil de ruimtelijke kwaliteit van Brabant bevorderen. Ruimtelijke kwaliteit is het respectvol omgaan met de aanwezige kwaliteiten van een gebied. Het gaat hierbij om aandacht voor de kwaliteit van een nieuwe ingreep en aandacht voor de ontwikkeling van de locatie.

In de provinciale Verordening is hiertoe de *'zorgplicht'* opgenomen. Dit betekent dat ieder plan dat voorziet in een ruimtelijke ontwikkeling buiten bestaand stedelijk gebied dient bij te dragen aan de zorg voor het behoud en de bevordering van de ruimtelijke kwaliteit van het daarbij betrokken gebied en de naaste omgeving, in het bijzonder aan het principe van zorgvuldig ruimtegebruik.

Hiertoe heeft de gemeente in haar bestemmingsplan een gebiedszonering opgenomen, waarin afhankelijk van de aard en kwetsbaarheid van het gebied een verschil in ruimtelijke ontwikkelingsmogelijkheden geldt. In de juridische regeling van het plan zijn toetsingscriteria opgenomen, waarmee bij eventuele toekomstige ruimtelijke ontwikkelingen behoud en ontwikkeling van de ruimtelijke kwaliteit evenals van andere te beschermen aanwezige waarden en belangen in het plan verankerd is. Ditzelfde geldt voor eventuele toekomstige bodemingrepen, waar zonodig middels een omgevingsvergunning eventuele gevolgen op aanwezige waarden nader getoetst kunnen worden.

In bijlage 2 is de vereiste verantwoording middels een retrospectief opgenomen. Daarin wordt een helder inzicht gegeven in alle planologisch relevante (functie) veranderingen in het plangebied (o.a. bestemmingswijzigingen, wijzigingen van bouwvlakken, wijzigingen in toegestane bebouwing) die thans positief bestemd zijn en gerechtvaardigd worden geacht.

Daarbij is ervan uitgegaan, dat in kwetsbare gebieden zoals de Groen blauwe Mantel en EHS-gebieden geen uitbreidingen zijn toegestaan, analoge grenzen aangepast zijn aan de digitale verbeelding en wijzigingsplannen en/of vrijstellingen zijn verwerkt. Daarbij is rekening gehouden met maatwerk, inhoudende dat bijv. de bouwvlakken van voormalige agrarische bouwvlakken, die vanwege bedrijfsbeëindiging thans als woonbestemmingen worden gebruikt, verkleind zijn.

Daar waar glastuinbouwbedrijven gebruik hebben gemaakt van de provinciale subsidieregeling tot beëindiging van de glastuinbouwactiviteiten, krijgen in het voorliggende plan niet langer deze kwalificatie.

Daarnaast is in de Verordening het beleidsvoornemen opgenomen met betrekking tot *'kwaliteitsverbetering van het landschap'*. (artikel 2.2. Verordening). De vereiste kwaliteitsverbetering, gerelateerd aan de zorgplicht als genoemd in 2.1 van de Verordening, koppelt ruimtelijke ontwikkelingen in het buitengebied aan een concrete tegenprestatie gericht op een verbetering van de kwaliteit van het landschap. Onder een kwaliteitsverbetering worden begrepen alle projecten die zijn gericht op een aantoonbare en uitvoerbare verbetering van structuren of waarden op het vlak van natuur, water, landschap of cultuurhistorie.

De gemeente onderschrijft het principe van het beleidsvoornemen dat ruimtelijke ontwikkelingen bij moeten dragen aan een kwaliteitsverbetering van het landschap.

In het regionaal ruimtelijk overleg tussen gemeenten en provincie (RRO) hebben de gemeenten in de regio West-Brabant met de provincie afgesproken om te komen tot nadere afspraken over de toepassing van de verplichting tot kwaliteitsverbetering van het landschap in de praktijk. Deze afspraken zijn in een regionale uitwerking *'Toepassing kwaliteitsverbetering van het landschap in de regio West-Brabant'* vervat.

Deze regionale uitwerking geeft aan hoe de gemeenten in de regio West-Brabant, naast de toepassing van artikel 2.1 van de Verordening ruimte (zorgplicht voor ruimtelijke kwaliteit), ook toepassing geven aan artikel 2.2 van de Verordening ruimte.

De uitwerking biedt:

- een eenduidig beleidskader voor de West-Brabantse gemeenten met instemming van de provincie Noord-Brabant;
- een eenduidige regionale methodiek waarbij maatwerk per gemeente mogelijk blijft om de 'couleur locale' te behouden;
- duidelijkheid over hoe de rood-met-groen koppeling kan worden opgenomen in te ontwikkelen bestemmingsplannen in overeenstemming met de Verordening ruimte.

Inmiddels is echter overeenstemming tussen de provincie en de West-Brabantse gemeenten over de inhoud van de uitwerking bereikt. De vastgestelde versie van de regionale uitwerking 'Toepassing kwaliteitsverbetering van het landschap in de regio West-Brabant' zal als bijlage bij het vast te stellen bestemmingsplan "Buitengebied" worden gevoegd.

In onderhavig bestemmingsplan is -in aansluiting op de tekst van de Verordening ruimte- in de daarvoor in aanmerking komende bepalingen steeds aangegeven, dat er invulling moet worden gegeven aan een aantoonbare en uitvoerbare fysieke verbetering van de aanwezige of potentiële kwaliteiten van bodem, water, natuur, landschap of cultuurhistorie of van extensieve recreatieve mogelijkheden van het plangebied van dit bestemmingsplan. De gemeente Bergen op Zoom heft zich aan dit model gecommitteerd

Ruimte voor Ruimte

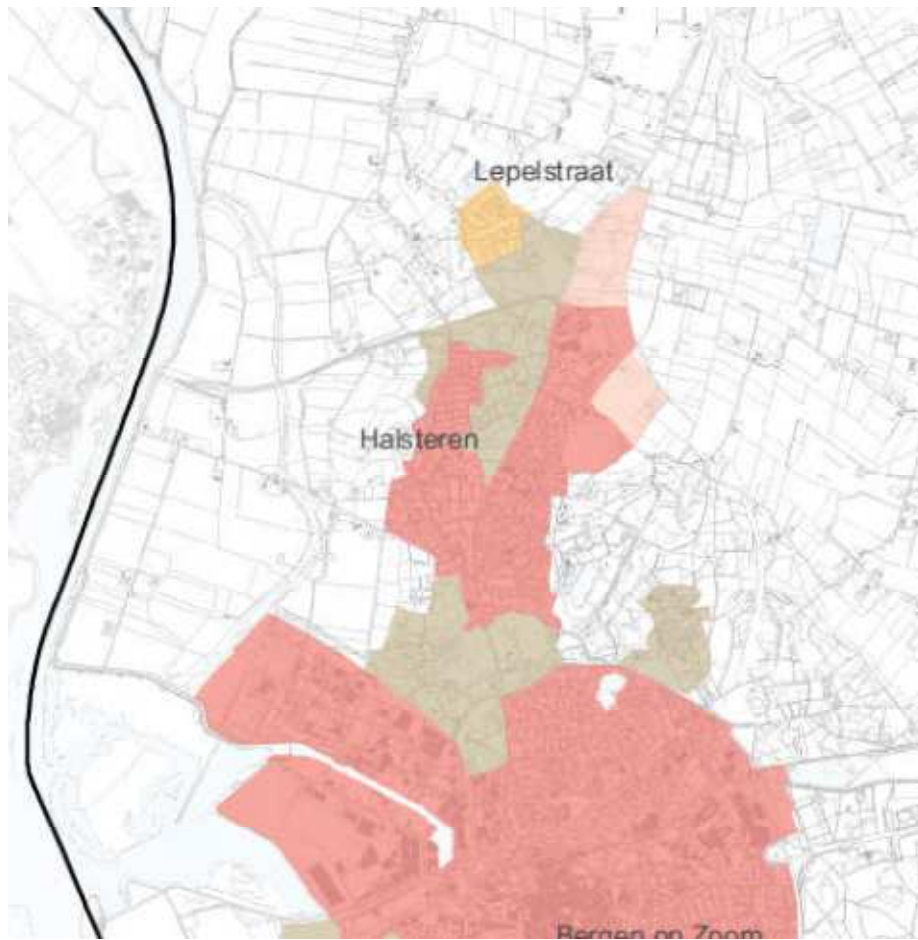
De laatste jaren komen steeds meer agrarische bedrijfsgebouwen vrij als gevolg van bedrijfsbeëindiging. Om leegstand en verval van deze bebouwing tegen te gaan is in 2006 de beleidsregel 'Ruimtevoor-ruimte' (RvR) in het leven geroepen. De regeling heeft een directe verbetering van de ruimtelijke kwaliteit tot doel. De regeling is gericht op sloop van:

- kassen in kwetsbare gebieden;
- niet meer voor intensieve veehouderij in gebruik zijnde agrarische bedrijfsgebouwen;
- andere ongewenste bebouwing in het buitengebied.

Om dit te bereiken wordt - onder voorwaarden - nieuwbouw van woningen toegestaan in ruil voor de sloop van (voormalige) agrarische bedrijfsgebouwen uit de intensieve veehouderij, kassen en leegstaande stallen van andere bedrijven. In afwijking van de regel dat geen nieuwe (burger)woningen mogen worden toegevoegd aan het buitengebied, blijft de Ruimte-voor-ruimte regeling in de Verordening van kracht, voor zover de locaties zijn gelegen in een bebouwingsconcentratie binnen de groenblauwe mantel of binnen het agrarisch gebied (dus buiten de ecologische hoofdstructuur). Er behoeft dus niet te worden voldaan aan gebruik van een bestaande locatie. Daarnaast wordt met de toepassing van de ruimte-voor-ruimte regeling reeds bijgedragen aan het vereiste van een investering in het landschap

Stedelijke ontwikkeling

De provincie handhaaft haar beleid dat is gericht op het bundelen van verstedelijking. Het leeuwendeel van de woningbouw, bedrijventerreinen, voorzieningen en infrastructuur dient plaats te vinden in het bestaand stedelijk gebied. Nieuw ruimtebeslag buiten deze gebieden (in zoekgebieden voor verstedelijking) kan alleen plaatsvinden als inbreiding of herstructurering niet mogelijk is. In geval van dergelijke grootschalige ontwikkelingen zal een bestemmingsplanherziening noodzakelijk zijn.

Uitsnede bestaand stedelijk gebied en zoekgebied voor verstedelijking (Bron: Verordening ruimte: Stedelijke ontwikkeling).

Stedelijke ontwikkeling

Bestaand stedelijk gebied:

- Stedelijk concentratiegebied
- Kernen in landelijk gebied

Zoekgebied verstedelijking:

- Stedelijk concentratie gebied
- Gebied integratie stad-land

Eventuele uitbreidingsplannen voor stedelijke ontwikkeling dienen zich bij uitstek te richten op de aangeduide zoekgebieden verstedelijking. Hier worden gelet op ruimtelijke kwaliteiten de meest verantwoorde uitbreidingsmogelijkheden gezien.

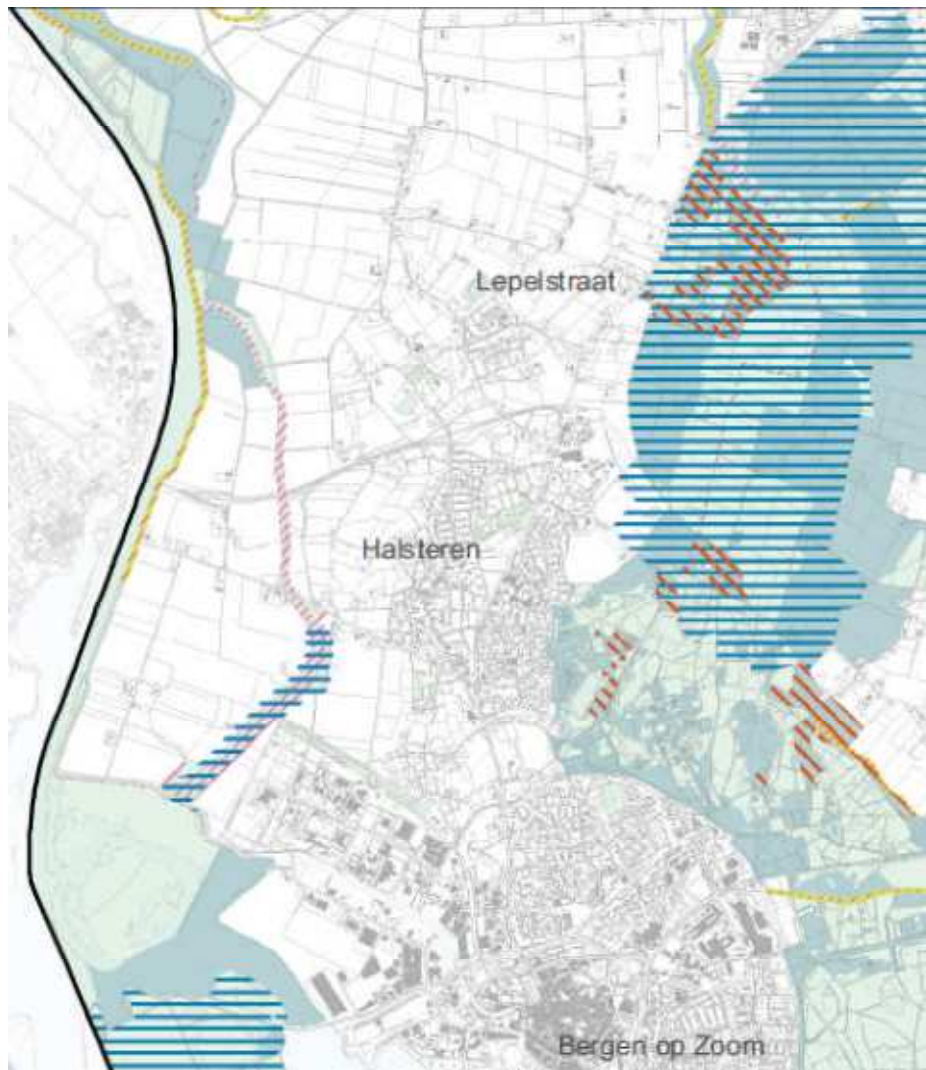
In de gebieden integratie stad-land kan eveneens stedelijke ontwikkeling plaats vinden maar dan wel in samenhang met groene landschapsontwikkelingen. Dit betreft veelal gebieden die om landschappelijke, recreatieve of cultuurhistorische redenen bepalend zijn voor de regionale landschapsstructuur.

Bij voorgenomen van dergelijke grootschalige stedelijke ontwikkelingen in het buitengebied is een bestemmingsplanherziening noodzakelijk.

Groenblauwe structuur

De bestaande of nog om te vormen natuur- en bosgebieden maken onderdeel uit van de nationale ecologische hoofdstructuur. In de Verordening zijn deze gebieden specifiek begrensd en beschermd. Binnen deze gebieden dient het behoud, herstel of duurzame ontwikkeling van de ecologische waarden en kenmerken van de gebieden te worden nagestreefd. Nieuwe plannen, projecten of handelingen zijn niet toegestaan indien zij de wezenlijke kenmerken of waarden van het gebied aantasten.

De ecologische hoofdstructuur is op perceelsniveau in de Verordening ruimte opgenomen en vervolgens als zodanig doorvertaald in het bestemmingsplan buitengebied met de bestemming Natuur (gerealiseerd) en een specifiek toegevoegde aanduiding Agrarisch (indien nog te realiseren).

Uitsnede groenblauwe structuur (Bron: Verordening ruimte: Natuur en Landschap).

Natuur en landschap

- Ecologische hoofdstructuur
- Zoekgebied voor ecologische verbindingszone
- Attentiegebied ehs
- Zoekgebied voor behoud en herstel watersystemen
- Groenblauwe mantel
- Beheergebied ehs

Een aantal agrarische gronden, direct grenzend aan de bestaande natuur- en bosgebieden zijn aangeduid als groenblauwe mantel.

Het betreft overwegend grondgebonden agrarisch gebied, met belangrijke nevenfuncties voor natuur, water en (niet-bezoekersintensieve) recreatie.

Binnen de groenblauwe mantel zijn eveneens de zogenaamde beheersgebieden van de ecologische hoofdstructuur opgenomen. Dit zijn door Gedeputeerde Staten begrensde gebieden in de ecologische hoofdstructuur gericht op agrarisch natuurbeheer. In deze gebieden wordt op agrarische gronden gewerkt aan inrichting en beheer van natuur en landschap en de kwaliteitsverbetering daarvan op basis van beheersovereenkomsten. Door de nabijheid van de natuurgebieden kunnen de agrarische gronden van de groenblauwe mantel bijdragen aan de bescherming van de aanwezige waarden in de aangrenzende natuurgebieden. Het behoud en vooral de ontwikkeling van natuur, water, waterbeheer en landschap vormt hier een belangrijke opgave. Nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen zijn in dit gebied mogelijk als ze bijdragen aan het behoud en herstel van de landschappelijke en natuurwaarden ter plaatse.

Agrarisch gebied

Het agrarisch gebied betreft de agrarische gronden, gelegen buiten de groenblauwe structuur en het bestaand stedelijk gebied. Het gebied biedt een multifunctionele gebruiksruimte voor land- en tuinbouw, natuur, water, recreatie, toerisme en kleinschalige stedelijke functies. Land- en tuinbouw zijn daarbij de grootste ruimtegebruikers. In het gebied worden de agrarische functies in samenhang met de andere functies uitgeoefend.

De gemeente dient zelf aan te geven welke ontwikkelmogelijkheden er zijn voor een gevarieerde plattelandseconomie in het agrarisch gebied en in welke gebieden het agrarisch gebruik prevaleert.

Daarnaast zijn in de Verordening ruimte afzonderlijke regels opgenomen voor de intensieve veehouderij. Deze beleidsregels zijn gekoppeld aan de integrale zonering intensieve veehouderij uit het gebiedsplan Brabantse Delta, die in de Verordening zijn overgenomen. Uitbreiding en omschakeling naar intensieve veehouderij is slechts onder strikte randvoorwaarden mogelijk. Het gemeentelijk beleid is echter niet gericht op uitbreiding danwel omschakeling naar intensieve veehouderij.

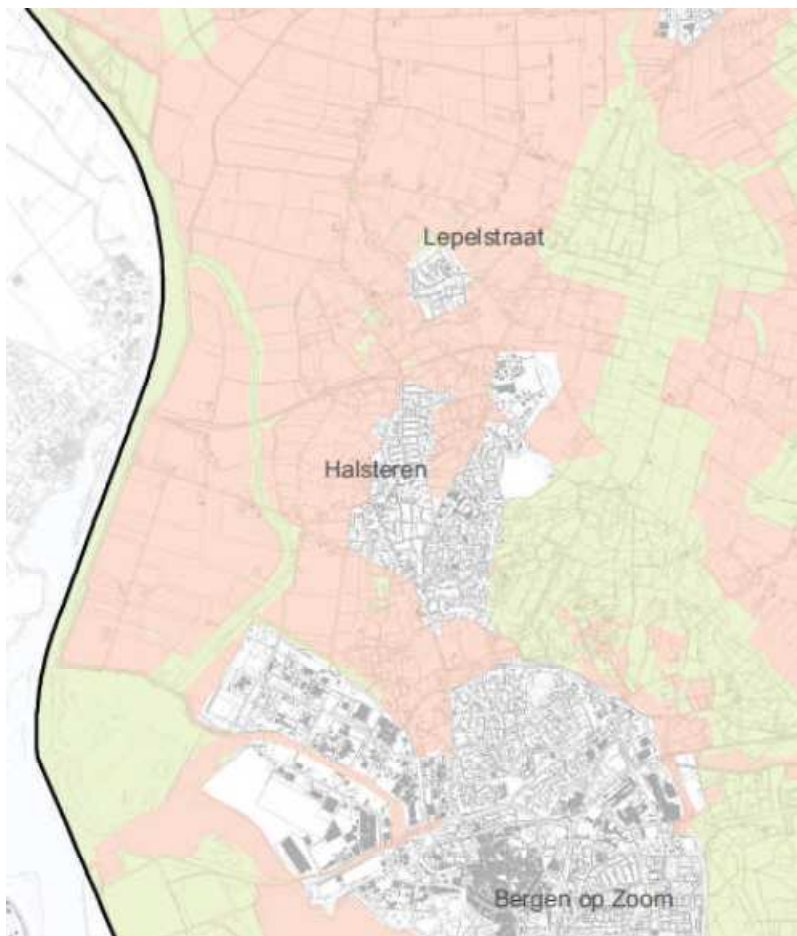
Het plangebied van dit bestemmingsplan ligt hoofdzakelijk in gebied dat wordt aangemerkt als verwevingsgebied (op grond van het voormalige Gebiedsplan Brabantse Delta). Op agrarische bedrijfslocaties die zijn gelegen in extensiveringsgebied is uitbreiding van en omschakeling naar een intensieve veehouderij niet toegestaan. Op agrarische bedrijfslocaties in verwevingsgebied is uitbreiding en omschakeling naar intensieve veehouderij slechts onder strikte randvoorwaarden mogelijk, waarbij onder meer aan de volgende regels moet worden voldaan:

- nieuwvestiging van een intensieve veehouderij is niet toegestaan;
- hervestiging van en omschakeling naar intensieve veehouderij binnen een bestaand bouwvlak zijn niet toegestaan op een duurzame locatie, om dit aan te tonen dient een omgevingstoets uitgevoerd te worden;
- binnen gebouwen mag ten hoogste één bouwlaag gebruikt worden voor het houden van dieren, met uitzondering van volière- en scharrelstallen voor legkippen, waar ten hoogste twee bouwlagen gebruikt mogen worden;
- uitbreiding en vormverandering van bouwvlakken voor intensieve veehouderij is toegestaan tot ten hoogste 1,5 hectare op een duurzame locatie. Tenminste 10% van

het bouwvlak dient in dat geval te worden aangewend voor een goede landschappelijke inpassing. Op grond van de Verordening 2014 is echter tevens bepaald, dat voor veehouderijen die thans groter zijn dan 1,5 ha. toch kunnen bouwen. Deze uitzondering is van toepassing als een desbetreffend bedrijf over voldoende grond beschikt. Via een afwijkingsbevoegdheid is deze mogelijkheid in de regels opgenomen.

Ontwikkeling intensieve veehouderij

- Extensiveringsgebied
- Verwevingsgebied

Uitsnede ontwikkeling intensieve veehouderij (Bron: Verordening ruimte: Ontwikkeling intensieve veehouderij).

Niet-agrarische ontwikkelingen

In de Verordening ruimte zijn tevens algemene regels opgenomen met betrekking tot een aantal niet-agrarische ontwikkelingen in het buitengebied. De regels zijn erop gericht om een kader te geven voor de aard en omvang van de ontwikkelingen, waarbij de gemeente haar eigen ruimtelijke afweging kan maken. Algemeen uitgangspunt is dat gebruik dient te worden gemaakt van bestaande bebouwing.

Ruimte voor Ruimte

De laatste jaren komen steeds meer agrarische bedrijfsgebouwen vrij als gevolg van bedrijfsbeëindiging. Om leegstand en verval van deze bebouwing tegen te gaan is in 2006

de beleidsregel 'Ruimte-voor-ruimte' (RvR) in het leven roepen. De regeling heeft een directe verbetering van de ruimtelijke kwaliteit tot doel. De regeling is gericht op sloop van:

- kassen in kwetsbare gebieden;
- niet meer voor intensieve veehouderij in gebruik zijnde agrarische
- bedrijfsgebouwen;
- andere ongewenste bebouwing in het buitengebied.

Om dit te bereiken wordt - onder voorwaarden - nieuwbouw van woningen toegestaan in ruil voor de sloop van (voormalige) agrarische bedrijfsgebouwen uit de intensieve veehouderij, kassen en leegstaande stallen van andere bedrijven.

In afwijking van de regel dat geen nieuwe (burger)woningen mogen worden toegevoegd aan het buitengebied, blijft de Ruimte-voor-ruimte regeling in de Verordening van kracht, voor zover de locaties zijn gelegen in een bebouwingsconcentratie binnen de groenblauwe mantel of binnen het agrarisch gebied (dus buiten de ecologische hoofdstructuur).

Er hoeft dus niet te worden voldaan aan gebruik van een bestaande locatie. Daarnaast wordt met de toepassing van de ruimte-voor-ruimte regeling reeds bijgedragen aan het vereiste van een investering in het landschap.

3.3. Gemeentelijk beleid

Structuurvisie 2030

In de gemeenteraad van 22 september is de Structuurvisie Bergen op Zoom 2030 vastgesteld. De structuurvisie geeft op hoofdlijnen een toekomstbeeld van de gewenste ruimtelijke inrichting van de gemeente tot 2030. De notitie vormt een leidraad voor het nemen van ruimtelijke beslissingen.

In het buitengebied bepaalt de landbouwfunctie van oudsher het gebruik. Hierdoor zijn cultuurhistorisch waardevolle gebieden ontstaan die in de huidige tijd ook een belangrijke recreatieve functie vervullen. Natuur, recreatie en landbouw dienen daarbij tot een goed evenwicht te worden gebracht.

Buitengebied

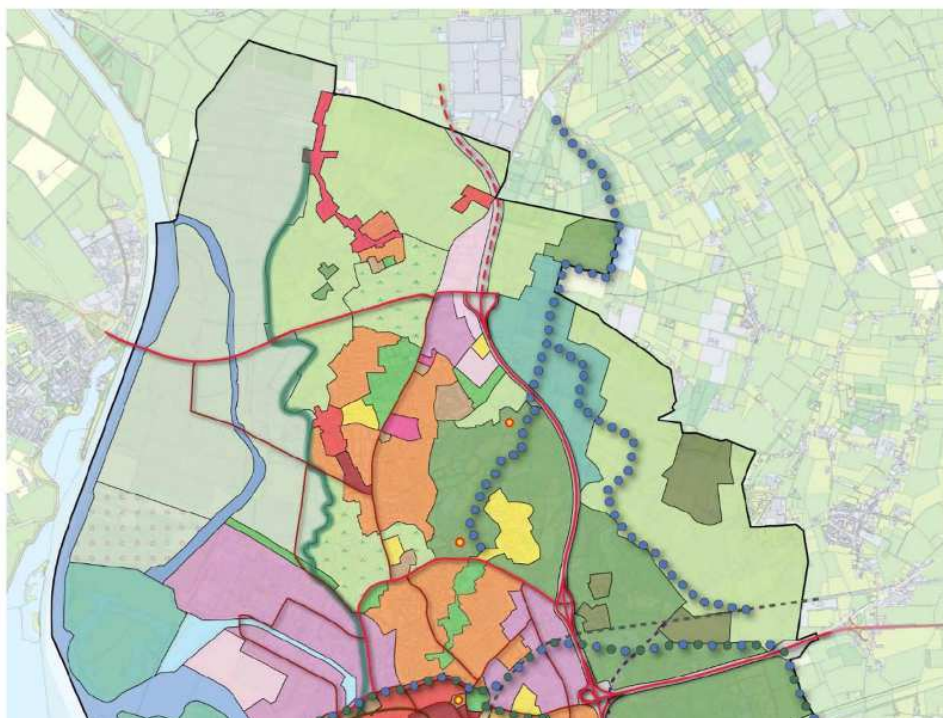
De gemeente ziet de Brabantse Wal als de toekomstige identiteitsdrager van het buitengebied. Het toegankelijker maken van water en groen vanuit de stad en het versterken van de relatie van de stad met het water en groen kan hieraan een bijdrage leveren.

De landbouw is de dragende functie van het buitengebied met respect voor de natuurlijke en cultuurhistorische waardevolle landschappen. De gemeente wil daarbij ruimte bieden voor verbreding van de landbouwfunctie in combinatie met recreatieve of zorgfuncties. Er wordt niet gekozen voor verdere verdichting met intensieve agrarische functies.

In het kleigebied westelijk in de gemeente ligt het accent op akkerbouw. Voor de meer kleinschalige landbouwgebieden is verbreding met andere economische functies kansrijk maar ook van groot belang. Daarbij kan worden gedacht aan

verschillende vormen van plattelandstoerisme maar ook aan nevenactiviteiten als zorg. In het buitengebied van Bergen op Zoom is een toenemende behoefte aan verbreding en mengen recreatieve functies zich steeds meer met de agrarische. In de lijn daarvan is een toename van het aantal paardenbedrijven, al dan niet hobbymatig, waar te nemen. Tevens is er in de agrarische sector steeds meer aandacht voor natuur- en landschapsbeheer rond het bedrijf.

- Hoofdwegenstructuur
- Bedrijventerrein restcapaciteit, nog in gebruik te nemen
- Zoekgebied voor bedrijvigheid (lange termijn)
- Bos
- Coulissenlandschap
- Kleigebied gericht op landbouw
- Natte natuur
- Water
- Water met natuurwaarden
- Steilrand
- Natte verbinding versterken
- Groene verbinding versterken
- Historische forten / Schans
- Geledingszone tussen kernen

Grote gedeelten van het bosareaal in de gemeente maken onderdeel uit van beschermde Natura 2000-gebieden of de Ecologische Hoofdstructuur. Het beleid is gericht op behoud en versterking van de natuurfunctie maar ook op het beleefbaar maken ervan in de vorm van toeristische en recreatieve voorzieningen.

Coulisselandschap

Binnen het coulisselandschap (een afwisselend beeld van velden, akkers en houtwallen) is de menging van de landbouwfunctie en de natuurfunctie kenmerkend. De kleinschaligheid van dit landschap en de bijpassende cultuurhistorische kwaliteiten zijn karakteristiek voor de ligging op de Brabantse Wal. Verdere versterking van het platteland is niet wenselijk. Wel zijn er mogelijkheden voor realisering van nieuwe landgoederen volgens de provinciale rood-voor-groen regeling. De realisatie van Ruimte-voor-Ruimtetoningen blijven faciliteren is gewenst om tegelijk gelden te genereren voor landschapsverbetering. De landbouw blijft de drager van het gebied.

De geledingszones tussen Bergen op Zoom en Halsteren en tussen Halsteren en Lepelstraat dienen zoveel mogelijk gevrijwaard te blijven van nieuwe bebouwing om het onderscheid tussen de kernen in stand te houden. De kleinschalige landbouwfunctie is dragend. Daar waar mogelijk kunnen deze geledingszones versterkt worden met nieuwe groen- of waterimpulsen.

De steilrand van de Brabantse Wal betreft een abrupte overgang van de hoger gelegen zandgronden met de lagere zeekleipolders die kan worden aangemerkt als aardkundig waardevol. Deze steilrand dient verder benut te worden voor de recreatieve kwaliteit van de gemeente.

Het beleid is erop gericht de steilrand als beeldmerk van de Brabantse Wal meer zichtbaar en beleefbaar te maken bijvoorbeeld door de aanleg van een langslappend wandel- en fietspad

Kleigebied gericht op landbouw

Deze polders zijn van oorsprong grootschalig van karakter met wijd uitlopende vergezichten. Het beleid in dit gebied is primair gericht op het faciliteren van de landbouw. Nieuwvestiging van intensieve veeteelt is in deze gebieden niet gewenst.

Natte natuur

De platen in het Zoommeer, de Molenplaat, delen van het Markiezaatsmeer en 't Laag zijn benoemd als natte natuur. Veel van deze gebieden zijn beschermd in het kader van Natura 2000. Het beleid is gericht op behoud en versterking van de natuurfunctie in combinatie met het benutten van de recreatieve waarden. In 't Laag gaan landbouw en natuurontwikkeling samen.

Ter plaatse van de natte verbinding is het gewenst om door middel van een natte natuurontwikkeling de groenstructuur te versterken. De natuurlijke waarde dient zoveel mogelijk te worden gecombineerd met een recreatieve functie.

Water met natuurwaarden

Het betreft het Markiezaatsmeer en een deel van het Zoommeer en de Rijnscheldeverbinding. Voor het Zoommeer en de Rijnscheldeverbinding worden de natuurwaarden gecombineerd met goederentransport en waterrecreatie. Het Markiezaatsmeer heeft primair een natuurfunctie. Op lange termijn wordt gezien of verzilting van deze gebieden een mogelijkheid is.

Rode projecten in het buitengebied

Het betreft een drietal grootschalige toekomstige ruimtelijke ontwikkelingen in het buitengebied, waarvoor een aparte planologische procedure doorlopen zal worden, indien de plannen daadwerkelijk concreet worden.

1. Doortrekking van A4-tracé

Een goede bereikbaarheid is van groot belang voor de gemeente zoals Bergen op Zoom. Een bereikbare stad komt de economische ontwikkeling van de stad ten goede. Het doortrekken van de A4 speelt daarbij een belangrijke rol voor het nationale en regionale autoverkeer. Daarbij dient voorkomen te worden dat de toe leidende snelwegen naar de stad dichtslibben met files. Een snelle afronding van de doortrekking van de A4 wordt van groot economisch belang geacht. Op 14 maart 2012 heeft de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State het betreffende Tracébesluit A4 Steenbergen, waarin een gedeelte op het grondgebied van Bergen op Zoom is gelegen onherroepelijk verklaard. De openstelling ervan is begin 2015.

2. Toekomstig bedrijventerrein Ster van Lepelstraat

In de structuurvisie wordt tot 2020 voorzien in de verdere ontwikkeling en uitbreiding van bedrijventerreincapaciteit van de gemeente onder meer door ontwikkeling van de locatie 'Ster van Lepelstraat'. Op dit terrein is geen zware bedrijvigheid voorzien. Van belang op deze locatie is een hoogwaardige en representatieve uitstraling van bedrijvigheid richting de A4.

3. Zoekgebied voor bedrijvigheid in Auvergnepolder

Om te voorzien in voldoende flexibiliteit door veranderende omstandigheden is voor de lange termijn een zoekgebied voor bedrijvigheid (lange termijn) als ruimtelijke reservering opgenomen in een gedeelte van de Auvergnepolder.

4. GEBIEDSBESTEMMINGEN EN REGELINGEN

In dit hoofdstuk wordt de ruimtelijke karakteristiek (hoofdstuk 2), het beleidskader (hoofdstuk 3) en de nog relevante en actuele onderdelen uit de huidige geldende bestemmingsplannen vertaald naar gebiedsbestemmingen en aanduidingen. Tevens wordt de relatie van de gebiedsbestemmingen met de zonering van het provinciaal ruimtelijk beleid toegelicht. In dit hoofdstuk worden tevens de bij de gebiedsbestemmingen en aanduidingen horende omgevingsvergunningen toegelicht. Specifieke regelingen ten aanzien van detailbestemmingen (zoals landbouw en wonen) worden in de navolgende hoofdstukken toegelicht.

4.1. Algemeen

De functies landbouw, natuur en landschap vormen de grondslag voor de gebiedsbestemmingen in het bestemmingsplan. Het karakter van deze functies is niet gelijk: landbouw en natuur zijn gekoppeld aan bepaalde gebieden, het landschap is in het hele buitengebied aanwezig. Het landschap weerspiegelt de ontginningsgeschiedenis c.q. wijze waarop mens en natuur met elkaar omgaan. Een ingewikkeld samenspel, dat in ons land verschillende waardevolle cultuurlandschappen heeft opgeleverd. Ook op de schaal van Bergen op Zoom is dit het geval.

Vanwege de wisselwerking tussen landbouw, natuur en het landschap en vanwege het grote belang dat de gemeente (en de hogere overheden) hecht aan de instandhouding van het cultuurlandschap geldt voor het bestemmingsplan het volgende algemene en overkoepelende beleidsuitgangspunt:

“Behoud en ontwikkeling van de economische dragers in het buitengebied alsmede van de verschillende landschapstypen met de daarbij behorende cultuurhistorische en landschappelijke waarden”.

Waar nodig wordt ingezet op een scheiding van de functies landbouw en natuur. Dit vanwege de spanningen die er zijn tussen de productiefunctie landbouw (met de bijbehorende schaalvergroting en intensivering) en de kwetsbare natuurfunctie. In de agrarische gebieden worden zo weinig mogelijk beperkingen opgelegd aan de landbouw, in de natuurgebieden die deel uitmaken van de ecologische hoofdstructuur kan de natuur zich verder ontwikkelen.

Waar mogelijk wordt ook gekozen voor verweving van de functies landbouw en natuur. Dit omdat ontwikkelingen in de landbouw enerzijds en natuur (en landschap) anderzijds elkaar ook kunnen versterken. Zo is het duurzaam voortbestaan van de grondgebonden landbouw een essentiële voorwaarde voor het behoud van het cultuurhistorisch waardevolle landschap. Ook verbreding van de agrarische bedrijfsvoering en agrarisch natuurbeheer kunnen een gunstig effect hebben op natuur en landschap.

De begrenzing van de gebiedsbestemmingen is op hoofdlijnen gebaseerd op de zonering zoals gehanteerd in de Verordening ruimte. De in de provinciale kaart aangegeven gebieden, de EHS, de *groenblauwe mantel* en het *agrarisch gebied* zijn één op één overgenomen. Voor een verdere onderverdeling in gebiedsbestemmingen hebben de huidige geldende bestemmingsplannen mede als basis gediend.

4.2. Vertaling in gebiedsbestemmingen

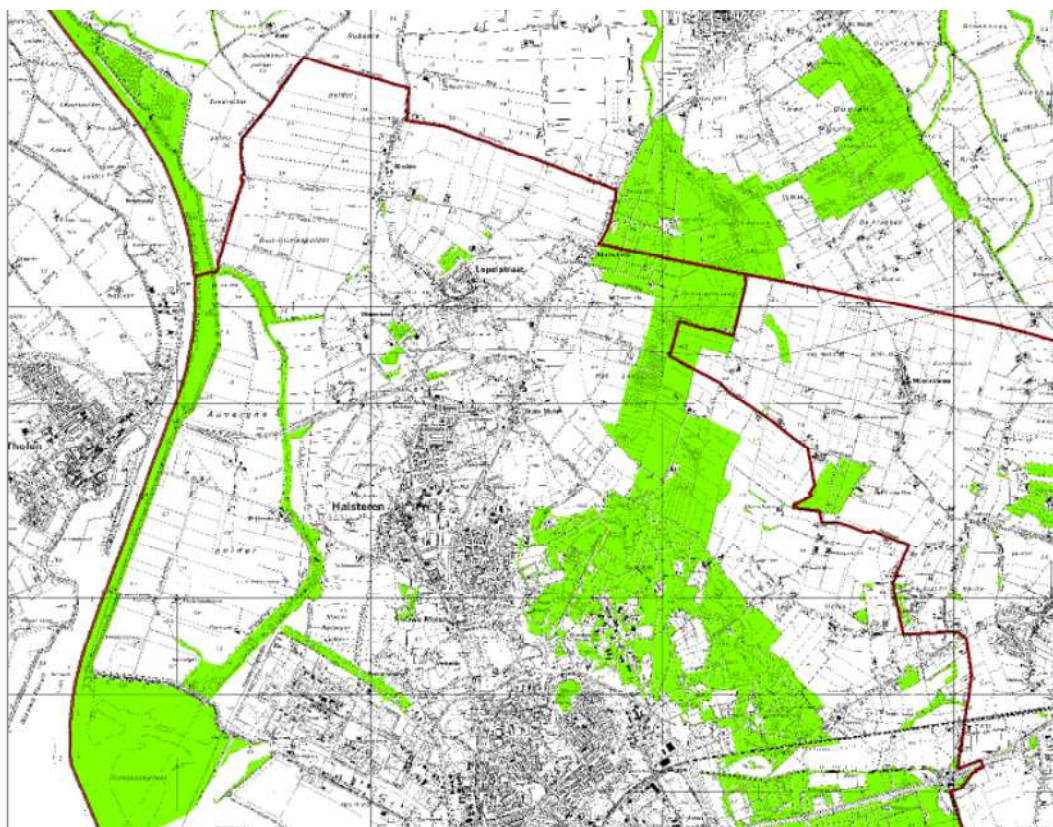
De provinciale kaart 'Zonering agrarisch gebied conform Verordening ruimte' is op hoofdlijnen als volgt vertaald:

Verordening ruimte	Bestemmingsplan buitengebied
Gebieden EHS	Natuur Natuur met functie-aanduiding 'agrarisch' (voorzover gronden nog in agrarisch gebruik)
Groenblauwe mantel	Agrarisch met waarden – Natuur en landschap
Cultuurhistorisch vlak	Agrarisch met waarden - Cultuurhistorie en landschap (besloten gebieden) Agrarisch met waarden – Cultuurhistorie en openheid (open gebieden)
Agrarisch gebied	Agrarisch met waarden– Openheid (open gebieden) Agrarisch

Regeling voor natuurgebieden

Bestaande natuur

Bestaande natuur- en bosgebieden, waaronder ook losse percelen en de reeds gerealiseerde ecologische verbidingszone, hebben de gebiedsbestemming Natuur gekregen. In deze gebieden staat de natuurfunctie voorop. Dit betreft met name de Prinsesseplaat en de voormalige kreekrestant Lange Water in het zuiden van het plangebied, de oevers van het Schelde-Rijnkanaal in het westen en het Laag in het oosten van het plangebied.

*De **Prinsesseplaat** is 188 hectare groot en wordt beheerd door Staatsbosbeheer. Het was voorheen een gebied van slikken en schorren, dat bij eb droog viel en bij vloed overspoeld werd door het zoute zeewater. Door de afsluiting van de Oosterschelde is de getijdewerking verdwenen (in 1986), waardoor het natuurlijk milieu ingrijpend verandert. Er wordt getracht het gebied open te houden (oa door grazers). In het gebied zitten vele ganzen, eenden en de zilvermeeuw. De Prinsesseplaat is niet openbaar toegankelijk. Overigens maakt de Prinsesseplaat tevens onderdeel uit van het Natura 2000 gebied Zoommeer.*

*Het **Lange Water** is een voormalige kreek die zich van de dijk langs de Prinsesseplaat uitstrekt tot aan het gemaal De Pals, aan het Schelde- Rijnkanaal. Het Lange Water is een belangrijke plek voor rietmoerasvogels. Op diverse plekken zijn de oevers hersteld (bv meer geleidelijk glooiend gemaakt) daarnaast zijn diverse gronden afgegraven.*

*Het **Laag** is een deel van een inundatiegebied, een overstromingsvlakte gebruikt bij de verdediging van Holland en onderdeel van de zogenoemde West-Brabantse Waterlinie. In vroegere tijden werd het gebied onder water gezet met zout water uit de Eendracht, vanuit de richting Steenberg. Nu is het één van de laatste komvormige laagten uit het gebied met ook de laatste stukjes plantengroei, die ooit zo kenmerkend waren voor dit voedselarme, natte gebied. Door de Ligne om te leiden en instromend landbouwwater er buiten te houden, moet een gebied ontstaan dat plas-dras is door het opkwellende grondwater, aangevuld met regenwater. De bijzondere vegetatie zal zich dan kunnen herstellen.*

Ecologische verbindingzones

Ecologische verbindingzones zijn langgerekte landschapselementen die als groene schakels natuurgebieden met elkaar dienen te verbinden. Binnen het plangebied zijn enkele ecologische verbindingzones geprojecteerd. Deze verbindingzones zijn reeds gerealiseerd. Betreffende gronden zijn eveneens voorzien van de bestemming **Natuur**.

Nieuwe natuur (nog in agrarisch gebruik)

Daarnaast zijn binnen de gemeente (in het Laag) ook enkele gronden gesitueerd, die onderdeel uitmaken van de ecologische hoofdstructuur, maar die (nog) in agrarisch gebruik zijn. Betreffende gronden zijn eveneens bestemd als **Natuur**, maar daarnaast voorzien van de specifieke functieaanduiding '**agrarisch**'.

Het beleid is hier gericht op de toekomstige ontwikkeling van natuurwaarden. Binnen deze aanduiding kan het huidige agrarisch gebruik van bovenstaande gronden worden gecontinueerd, maar dient dit wel mede afgestemd te worden op de aanwezige natuur- of landschapswaarden. Bescherming van deze waarden wordt middels een aantal gebruiksverboden en een omgevingsvergunning voor het uitvoeren van werken en werkzaamheden gewaarborgd.

Daarnaast is een wijzigingsbevoegdheid opgenomen, waarmee verwijdering van de agrarische functie aanduiding mogelijk kan worden gemaakt, indien ter plaatse uitsluitend nog de natuurbestemming van kracht dient te zijn. Deze wijziging kan slechts worden toegepast, indien de gronden zijn verworven en op basis van vrijwilligheid.

Regeling voor agrarische gebieden

Groenblauwe mantel

Gronden die in agrarisch gebruik zijn en in de Verordening ruimte vallen binnen de groenblauwe mantel zijn voorzien van de gebiedsbestemming Agrarisch met waarden – Natuur en Landschap. Dit betreft hoofdzakelijk gronden in het noordoosten van het plangebied, nabij het natuurgebied het Laag.

De verkregen broninformatie is verkregen van de Provinciale kaarten en de informatie van de Keur van het Waterschap.

Het betreft agrarische gebieden grenzend aan kerngebieden natuur en water die bijdragen aan de bescherming van de waarden in het kerngebied. Binnen de groenblauwe mantel blijft de agrarische sector evenwel een grote en belangrijke grondgebruiker. Daarnaast vormt het behoud en vooral de ontwikkeling van natuur, water (-beheer) en landschap een belangrijke opgave.

Binnen deze bestemming kan het huidige agrarisch gebruik worden voortgezet, mits aanwezige specifieke natuur- en of landschapswaarden, van bijzonder gemeentelijk belang, niet onevenredig worden aangetast.

Betreffende gronden zijn voorzien van een aanvullend beschermingsregeling d.m.v. een extra bepaling in het stelsel van omgevingsvergunningen voor het uitvoeren van werken en werkzaamheden. Hiermee kunnen bepaalde bodemingrepen en werkzaamheden nader worden getoetst aan eventuele effecten op de omgeving.

Cultuurhistorisch vlak

Diverse gronden binnen het plangebied maken onderdeel uit van een tweetal cultuurhistorische landschappen zoals opgenomen in de provinciale Verordening ruimte, te weten 'Brabantse Wal' (betreft het merendeel van het plangebied) respectievelijk 'Zuiderwaterlinie bij Steenberg' (in het noordoostelijk deel van het plangebied). De gebruikte gegevens zijn afkomstig van het Regionaal Historisch Centrum Bergen op Zoom, de Cultuurhistorische Waarde Kaart van de Provincie en de Rijksdienst Cultureel Erfgoed te Amersfoort.

Binnen het cultuurhistorisch landschap 'Brabantse Wal' zijn in het plangebied een aantal historische vlakken aangeduid, te weten 'Bremberg en Spinolaberg' ten westen van de kern Halsteren, t Halsters Laag en de zeekleipolders.

Rondom de Spinolaberg is een complex van kleinschalige bouwlanden gelegen met veel heggen, houtsingels en bosjes. Dit besloten landschap vormt een contrast met het open landschap van de historische Oud Beijmoerpolder en Nieuw Beijmoerpolder, die later opnieuw zijn ingedijkt.

Daarna zijn er nog zichtlijnen die in het plangebied voorkomen. In onderstaand overzichtskaartje zijn deze zichtlijnen verduidelijkt.

Brabantse Wal

Cultuurhistorisch belang Verschillende aspecten dragen bij aan de cultuurhistorische betekenis. In de eerste plaats het oude agrarische landschap, met akkercomplexen, graslanden en heidevelden. In de tweede plaats verlenen de landgoederen en buitenplaatsen het gebied een grote cultuurhistorische en landschappelijke waarde. Ten derde wordt het gebied gekenmerkt door de verdedigingswerken tussen Steenbergen en Bergen op Zoom, onderdeel van de Zuidwaterlinie. Tenslotte is De Brabantse Wal één van de Belvederegebieden, die door het rijk zijn aangewezen als de cultuurhistorisch meest waardevolle van Nederland.

Essentiële aspecten In de regio liggen de volgende cultuurhistorische landschappen van provinciaal belang:

- Brabantse Wal
- Zuidwaterlinie bij Steenberg

Dragende structuren in de regio zijn:

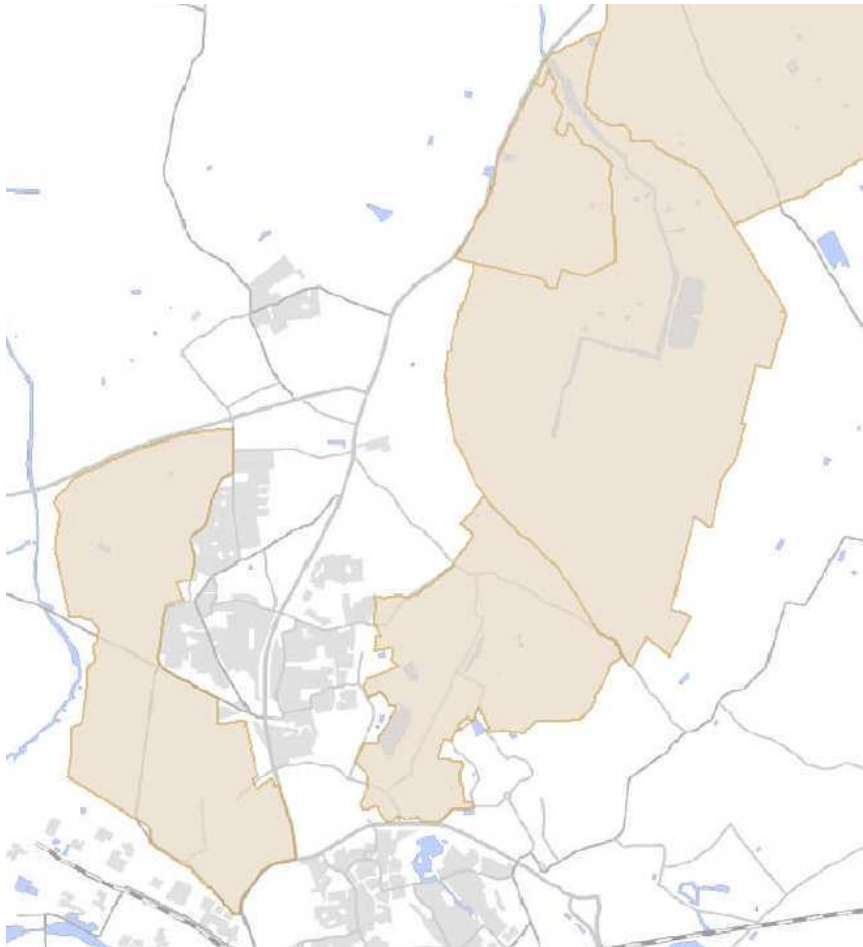
- De kleinschaligheid
- De vele landgoederen en buitenplaatsen
- De verdedigingswerken tussen Bergen op Zoom en Steenberg.
- De Zoom

Beschrijving

De Brabantse Wal was lang een hoge zandrug te midden van veenmoerassen, die ten westen, noorden en oosten van de rug lagen. Door veenwinning en afslag van de zee door overstromingen zijn de venen aan de west- en noordkant verdwenen. Later zijn hier de huidige zeekleigronden afgezet. Het veengebied ten oosten van de Wal is vrijwel geheel afgegraven ten behoeve van de turfwinning.

De Brabantse Wal is geomorfologisch zeer bijzonder vanwege het macroreliëf. Vooral aan de westzijde is het hoogte verschil van ca 20m tussen de wal en het ernaast gelegen kleigebied een belangrijk ruimtelijk kenmerk. De overgang naar het landschap ten oosten van de wal is meer geleidelijk.

Kenmerkend voor de Brabantse Wal is de grote verscheidenheid aan bossen: parkbos, productiebos, doorgeschoten hakhout en dennenbossen om zandverschuivingen te fixeren. Veel van de bossen maken deel uit van landgoederen. Al in het begin van de zestiende eeuw zijn landgoedbossen aangelegd. De afwisseling aan bossen en lanen heeft geleid tot een kleinschaliger besloten landschap van steden, dorpen, landbouwgronden, landgoederen, plantages met loof- en naalddhout, vennen, woeste gronden met heidevelden en verstuivingen. De landbouw op de Brabantse Wal is kleinschalig en versnipperd, waardoor het in landbouwkundig opzicht geen belangrijk gebied is. Er zijn enkele intensief gebruikte graslandgebieden in kwelzones met rundveebedrijven en akkerbouw.

Uitsnede cultuurhistorische vlakken

Binnen het cultuurhistorisch landschap 'Zuiderwaterlinie bij Steenberg' geldt een tweetal historische vlakken aangeduid, te weten 'het Halstersche laag' en iets noordelijker gelegen 'landgoed Dassenberg'. Het landgoed Dassenberg ligt echter buiten het plangebied. Het Halstersche laag, gelegen binnen het plangebied, is een drassige laagte aan de oostkant van de Brabantse Wal, die functioneerde als inundatiegebied. Hieronder wordt de karakteristieken van het Halstersche Laag, Bremberg en Spinolaberg en de zeekleipolders beschreven.

Halstersche Laag

Gemeente(n)

Bergen op Zoom

Ligging

Ten oosten van Oude Molen bij Halsteren

Strategie

Planologische bescherming van de waarden/kenmerken

Waarde/ kenmerken

- De zichtrelatie met Fort De Roovere
- De samenhang tussen de terreingesteldheid en de inrichting en het bodemgebruik. De ligging, in een laagje tussen Herelsche Heide en de uitloper van de Brabantse Wal, had tot gevolg dat het gebied van nature kletsnat was. Hieraan herinneren de broekbossen en natte graslanden.
- De openheid
- Het Oudlandse Dijkje
- De contouren van de Slikredoute

- De natte graslanden en broekbossen
- De zeer smalle strokenpercelering

Beschrijving

Algemeen

Het Halstersche Laag is een drassig laagte aan de oostkant van de Brabantse Wal, die als inundatiegebied een belangrijk onderdeel vormde van de verdedigingslinie Bergen op Zoom-Steenbergen.

Specifiek

Het Halstersche Laag of Het Laag is een voormalig veengebied in de laagte tussen Halsteren en Heerle. Het is nu een laag moerassig gebied dat hoofdzakelijk bestaat uit natte graslanden en natte beemdgronden met struweelbeplanting en broek bosjes. Waarschijnlijk is het Halstersche Laag de oudste grootschalige veenwinning in West-Brabant. Willem, schout van Yzendijke, is de vroegst bekende Vlaamse moerkoper die in 1263 in het Halstersche laag 252 hectare moer aankocht. Het Laag heette in die tijd dan ook Yzendijk net als het turfhoofd dat op het einde van de Vlaminkvaart (thans de Ligne of Bergsche water) was gelegen. Vanaf 1584 is het gebied gebruikt als Inundatieterrein, tussen 1628 en 1916 was het onderdeel van de verdedigingslinie Bergen op Zoom-Steenbergen en de Zuidwaterlinie. Om het gebied onder water te zetten werd zeewater via Benedensas en Steenbergen binnengelaten of water uit de Zoom naar het noorden geleid via de Ligne of Het Bergsche Water. De Lignewal, tussen de forten De Roovere en Pinssen, is in 1784 doorgetrokken tot de Slikredoute ten oosten van Klutsdorp. Deze redoute is nog zichtbaar in de percelering. In het noordoosten van het gebied vormde het Oudlands Dijkje de grens van het inundatiegebied. Tot omstreeks 1900 heeft met name aan de westelijke rand van het gebied kleinschalige turfwinning in veenputten plaats gevonden. Van deze turfwinning zelf zijn geen sporen overgebleven. De herinnering aan het vroegere moeras wordt in stand gehouden door de natte graslanden, plaatselijk bestaand uit zeer smalle strookvormige percelen en broekbossen. Het open polderland, waarin de akkerbouw overheerst, gaat in het zuiden, waar de pleistocene dekzanden aan de oppervlakte komen, geleidelijk over in een meer besloten landschap. De grote open ruimte in de polders worden begrensd door bomenrijen op dijken, erfbeplanting bij boerderijen en de dichtere begroeiing van grienden en andere hakhoutbosjes. Op de buitendijkse gronden herinneren uitgebreide wilgenopstanden aan de vroegere griendcultuur, die hier tot in het begin van de twintigste eeuw van belang is geweest. Het gebied heeft een uitgesproken agrarisch karakter, de steden en dorpen zijn bescheiden van omvang gebleven en de enige duidelijke stedelijke invloed is het omvangrijke industriegebied van Moerdijk.

De militaire geschiedenis heeft een belangrijk stempel op de regio gedrukt. Enkele jaren na het begin van de Tachtigjarige Oorlog werden de polders van Fijnaart, Groote Polder en De Ruigenhil door de Geuzen bezet en werd een begin gemaakt met de aanleg van verdedigingswerken. De vestingwerken van Willemstad en Klundert, de forten en inundatiegebieden waren onderdeel van de Zuidwaterlinie. In de Tweede Wereldoorlog hebben de Duitsers de verdedigingswerken aangelegd als onderdeel van de Atlantikwall.

De strategische ligging aan hoofdinfrastructuur tussen Rotterdam en Antwerpen heeft in de afgelopen decennia geresulteerd in enkele grootschalige ontwikkelingen in het open polderlandschap: het petrochemische industrieterrein Moerdijk aan de Maas; het

industrieterrein Dintelmond en de Suikerfabriek aan de Dintel met bijbehorende havens; glastuinbouw ten westen van Steenberg en de omgeving van Made; drinkwaterbekkens in de Biesbosch; een zware infrastructuurbundel van A16, spoor en HSL, voor de verbinding tussen Randstand en Vlaanderen. De Volkeraksluizen, de Philipsdam en de Moerdijkbrug zijn toonbeelden van de moderne tijd. Ondanks deze ontwikkelingen heeft een groot deel van het zeekleigebied het open karakter behouden. Nieuwe ontwikkelingen zetten de openheid voor het deltalandschap onder druk. Het zeekleigebied is grotendeels primair landbouwgebied met een krachtige landschappelijke uitstraling. De Biesbosch is een uniek cultuur- en natuurgebied met internationale allure.

Bremberg en Spinolaberg.

Gemeente Bergen op Zoom.

Ligging: Ten westen van Halsteren.

Landschap: Brabantse Wal.

Strategie: Planologische bescherming van de waarden/kenmerken.

Waarden/Kenmerken:

- De zichtrelatie tussen de polders en de aangrenzende delen van de Brabantse Wal.
- Het contrast tussen de openheid in de polders en de beslotenheid van de hogere delen van het terrein.
- De strokenpercelering in de Oud Beijmoerpolder.
- De Nieuw Beijmoerpolder.
- De kreekrestanten.
- De Boomdijk.
- Het Lange Water.
- De bosjes en houtsingels op de hogere delen.
- De groepschuilplaatsen.

Beschrijving:

Algemeen

Bremberg en Spinolaberg zijn agrarische gebieden op de westflank van de Brabantse wal, met bouw- en grasland, verspreide boerderijen, relictten van perceelrandbegroeiing en de restanten van een vestingwerk.

Specifiek

De Spinolaberg is een opvallende heuvel die bijna 10 meter boven de polders ten westen ervan uitsteekt. Het bestaat uit een complex kleinschalige bouwlanden met veel heggen, houtsingels en bosjes en heeft daardoor een besloten karakter.

De 'berg' dankt haar naam aan de Spaanse veldheer Spinola die er in 1622 zijn legerkamp had opgeslagen. De beslotenheid en de kleinschalige percelering van de Spinolaberg staan in contrast met het aangrenzende open landschap van de polders. De Oud Beijmoerpolder dateert 1319, de Nieuw Beijmoerpolder uit 1445.

Na overstromingen zijn beide polders opnieuw bedijkt in 1609. De Auvergnepolder werd bedijkt in 1693.

Er is een belangrijke zichtrelatie tussen de polders en de hogere gronden van de Wal.

Langs de Boomdijk staan enkele gewapend betonnen groepsschuilplaatsen, een infanteriesteunpunt uit de Eerste Wereldoorlog. Ten zuiden en ten noorden van dit steunpunt lagen soortgelijke steunpunten. Ze maken deel uit van een verdedigingslinie

die de weg Tholen- Halsteren verdedigde tegen een mogelijke Britse inval via Zeeland. De voorgelegen polders waren voorbereid voor inundatie. Gezamenlijk vormden ze het noordelijke gedeelte van de Stelling West Noord-Brabant.

Zeekleipolders

Ligging: Brabant van de klei(Auvergneploder en Oud Glymespolder)

Cultuurhistorisch belang

De regio bestaat uit een rijk geschakeerd open polderlandschap waarin de omgang met het water en de strijd met de zee nog duidelijk af te lezen is. Dit komt tot uiting in het patroon van de dijken, de (voormalige) kreken en de verschillen tussen de polders en de onbedijkte gorzen. Het landschap is in hoge mate bepaald, ingericht en vormgegeven door de mens. Bij Willemstad en Klundert ligt een cultuurhistorisch waardevol militair landschap, onderdeel van de Zuidwaterlinie. De Biesbosch (Nationaal Landschap) is een uniek zoetwatergetijdengebied met kleine polders, kreken en onbedijkte slikken en schorren. Kenmerkend zijn de eendenkooien en grienden.

Essentiele aspecten

In de regio liggen de volgende cultuurhistorische landschappen

- De dijken
- De polder met een overwegend rationele percelering
- De kreken, kreekrestanten en uitwateringssluizen
- De verdedigingswerken
- De grienden

Beschrijving

Het zeekleigebied ligt op de overgang van het dekzandplateau naar het Zuidwest-Nederlandse deltagebied. De bodem bestaat uit zeeklei. In het zuiden komen pleistocene dekzanden aan de oppervlakte. Het zeekleigebied wordt doorsneden door Mark, Dintel en Vliet en diverse kreken, met name in de Biesbosch. Buitendijks en bij de Biesbosch liggen onbedijkte slikken en schorren.

Nadat veel cultuurland door overstromingen in de vijftiende eeuw verloren was gegaan is het gebied geleidelijk door de mens op de zee heroverd. Dit is niet alleen te zien aan de rechte wegen en de verkaveling van het landelijk gebied, maar ook in de vorm van de dorpen. De percelering is over het algemeen rationeel met grote blokvormige of strookvormige percelen, veelal tot stand gekomen door plantmatige ontginningen. Op tal van plaatsen wordt dit regelmatige patroon doorsneden door restanten van kreken die bij de bedijking binnendijkt zijn en daarna een functie in het afwateringsstelsel hebben gekregen. De laaggelegen stroken land langs de kreken zijn vaak in gebruik als grasland. Veel kreken vertonen een hoekig tracé, ontstaan doordat bij overstromingen oude waterlopen door de getijdenwerking in kreken werden

veranderd. Er worden maatregelen uitgevoerd om de landschappelijke en cultuurhistorische betekenis te vergroten, bijvoorbeeld door het beter beleefbaar maken van de verdedigingswerken bij Bergen op Zoom en Halsteren.

Betreffende gronden, die in agrarisch gebruik zijn en in de Verordening ruimte vallen binnen het agrarisch gebied, maar tevens onderdeel uitmaken van een cultuurhistorisch vlak zijn voorzien van de gebiedsbestemming **Agrarisch met waarden – Cultuurhistorie en landschap danwel Agrarisch met waarden – Cultuurhistorie en openheid**. De kleinschalige landbouw blijft de drager van het gebied, maar er is tevens ruimte voor verbreding met andere economische functies.

Gronden met de nadere aanduiding **‘Cultuurhistorie en landschap’** betreffen gronden, die onderdeel uitmaken van een historisch, kleinschalig en besloten (zand)landschap. Het betreft het zogeheten coulisselandschap van de Brabantse Wal. Binnen deze bestemming kan het huidige agrarisch gebruik worden voortgezet, mits het besloten, historisch karakter niet wordt aangetast. Binnen dit landschap is ook de kenmerkende steilrand van de Brabantse Wal gesitueerd.

Gronden met de nadere aanduiding **‘Cultuurhistorie en openheid’** betreffen laaggronden, die onderdeel uitmaken van een historisch, open (klei)landschap. Binnen deze bestemming kan het huidige agrarisch gebruik worden voortgezet, mits het open, historisch karakter niet wordt aangetast.

Betreffende gronden zijn voorzien van een aanvullend beschermingsregeling d.m.v. een extra bepaling in het stelsel van omgevingsvergunningen voor het uitvoeren van werken en werkzaamheden. Hiermee kunnen bepaalde bodemingrepen en werkzaamheden nader worden getoetst aan eventuele effecten op de omgeving.

Daarnaast is nog sprake van enkele karakteristieken, die als zodanig op de verbeelding met de letter “k” van karakteristiek zijn aangeduid. Het gaat om enkele schuilplaatsen uit de Wereldoorlog I aan de Boemdijk. Hieronder volgt een beschrijving van deze schuilplaatsen.

Aan de Boemdijk te Halsteren bevinden zich vier betonnen schuilplaatsen uit de Eerste Wereldoorlog. De schuilplaatsen waren een onderdeel van het infanteriesteunpunt aan de weg van Tholen dat deel uitmaakte van de Stelling West Noord-Brabant

Stelling West Brabant

Deze stelling werd aangelegd tijdens de Eerste Wereldoorlog om de Nederlandse neutraliteit te verdedigen in geval van een Frans/Britse inval in Zeeland in de richting van Antwerpen. De Nederlandse generale staf ging er vanuit dat er onvoldoende mogelijkheden waren een dergelijke inval in Zeeland zelf op te vangen. De Brabantse Wal bood daarvoor meer mogelijkheden. Nadat eind 1915 een Britse vloot gesignaleerd werd voor de kust van Walcheren begon men in alle haast met het werk aan de stelling. Maar meer als het aanleggen van tijdelijke verdedigingswerken gebeurde er niet. Verdere uitwerking van de plannen begon pas eind 1917.

Infanteriesteunpunt

De infanteriesteunpunten van de Stelling West Noord-Brabant waren in het algemeen strategisch gelegen locaties waar infanterietroepen geconcentreerd werden om zo'n punt te verdedigen. Om de kwetsbaarheid te verkleinen kon het steunpunt rondom verdedigd worden. De basis van een infanteriesteunpunt waren de loopgraven van waaruit het gevecht aangegaan kon worden. In de loopgraven werden ook opstellingen gemaakt voor mitrailleurs. Rondom het infanteriesteunpunt lag meestal een prikkeldraadversperring van zo'n 10 meter diep. Om de infanteristen te beschermen tegen artillerievuur werden in het steunpunt schuilplaatsen gebouwd waarin zijn zich tijdens een beschieting terug konden trekken. Deze schuilplaatsen waren vaak verbonden met de loopgraven.

Van het infanteriesteunpunt aan de weg van Tholen naar Halsteren zijn twee ontwerpen bekend. De oudst bekende is die van 8 augustus 1917. Van het tweede ontwerp is geen datum bekend, maar vermoedelijk dateert dit ontwerp vanuit 1918. Als we beide ontwerpen vergelijken met de hedendaagse situatie dan is het duidelijk dat het uiteindelijk uitgevoerde plan een ander geweest is als deze twee ontwerpen. Het laatste van de twee plannen heeft wel de meest overeenkomsten met de huidige situatie. Beide plannen zijn in essentie wel hetzelfde:

- Aan de frontzijde een loopgraaf met twee mitrailleuropstellingen evenwijdig aan Boomdijk. Van hieruit kon de weg in de richting van Tholen, vanwaar de vijand zou moten komen, onder vuur genomen worden.
- Een stukje loopgraaf met een mitrailleuropstelling evenwijdig aan het korte stukje van de Boomdijk ter bescherming aan de zuidzijde van het steunpunt.
- Loopgraven met een mitrailleuropstelling aan de achterzijde van het steunpunt om een eventuele aanval in de rug te kunnen weerstaan.
- Een brede prikkeldraadversperring om het gehele steunpunt heen, alleen doorsneden door de eerder genoemde weg van Tholen naar Halsteren.

Wat wel verschilt is het aantal schuilplaatsen en de wijze waarop ze geplaatst en met elkaar verbonden zijn.

Hoewel beide plannen dus niet het daadwerkelijke uitgevoerde plan tonen, geeft het wel een idee van hoe het complex er uitgezien kan hebben na voltooiing. Het huidige beeld wordt wel wat verstoord doordat de Boomdijk nu grotendeels afgegraven is. Deze lag ten noorden van de huidige weg. Deze situatie is nog terug te zien in een luchtfoto uit 1944 waarop de dijk nog aanwezig is evenals enkele elementen die ook terugkomen op de tekening uit 1918. Als we deze tekening vergelijken met de luchtfoto dan is duidelijk dat schuilplaats 2 van origine tegen de dijk aangelegd heeft. Schuilplaats 3 is niet op de luchtfoto terug te vinden, maar hiervoor geldt, gezien de huidige ligging, waarschijnlijk het zelfde. Schuilplaats 1, op de luchtfoto duidelijk aanwezig, lag dan in een meer achterwaarts gelegen schuilplaatsen die door middel van verbindingsliepgraven verbonden waren met de voorste – gevechts – loopgraven. Op de foto is ten noorden van de huidige schuilplaats 1 nog een iets groter object te zien. Niet duidelijk is of dit nog een restant was van het infanteriesteunpunt.

Agrarisch gebied

Gronden die in agrarisch gebruik zijn en in de Verordening ruimte vallen binnen het agrarisch gebied, zonder specifiek te beschermen waarden zijn voorzien van de gebiedsbestemming **Agrarisch** respectievelijk **Agrarisch met waarden- openheid**.

Gronden met de bestemming **Agrarisch** zijn gelegen in het noordoosten van het plangebied. Deze gronden maken onderdeel uit van een gemengd agrarisch gebied waarin naast agrarische bedrijven ook ruimte is voor verbrede plattelandsontwikkeling. Dit gebied kenmerkt zich door geclusterde bebouwing en de nabijheid van kernen. De zone is geschikt voor agrarische bedrijven maar ook voor de ontwikkeling van niet-agrarische (neven)activiteiten, zoals wonen, recreatie en kleinschalige bedrijvigheid. Het beleid in dit gebied is primair gericht op het faciliteren van de landbouw, maar er dient ook ruimte te zijn voor de ontwikkeling van (agrarische) nevenactiviteiten, recreatie en nieuwe economische dragers.

De agrarische gronden, die zijn gelegen in het open (klei)landschap (veelal in het westen van het plangebied), zijn voorzien van de specifieke bestemming **Agrarisch met waarden – openheid**. In dit gebied is relatief weinig bebouwing aanwezig en is de primaire functie nog hoofdzakelijk agrarisch. Mede gelet op de afnemende trend in de agrarische ontwikkeling alsmede de situering nabij de stad Bergen op Zoom en het natuurgebied is het beleid van de gemeente hier weliswaar primair gericht op het faciliteren van de landbouw, maar wenst de gemeente tevens ruimte te bieden voor verbrede plattelandsontwikkeling. Bij eventuele gewenste ruimtelijke ingrepen dient wel getoetst te worden of daarmee het open karakter van het landschap niet wordt aangetast. Betreffende gronden zijn derhalve voorzien van een aanvullend beschermingsregeling d.m.v. een extra bepaling in het stelsel van omgevingsvergunningen voor het uitvoeren van werken en werkzaamheden.

Landschapselementen

De in het gebied voorkomende elementen die landschappelijk of natuurwetenschappelijk waardevol zijn (zoals houtwallen, singels, etc) zijn mede op basis van het huidig geldend plan, met de aanduiding '**landschapswaarden**' op de verbeelding opgenomen.

De wegen, die vanwege hun verschijningsvorm (bv historische laanbeplanting en/of karakteristiek wegprofiel) beschermenswaardig worden beschouwd zijn conform de geldende regeling middels de aanduiding '*specifieke vorm van verkeer - waardevolle verharde weg*' respectievelijk '*specifieke vorm van verkeer - waardevolle onverharde weg*' op de verbeelding aangegeven. Voor de aanwezige beplanting is een beschermingsregeling opgenomen ter behoud en versterking van de waardevolle beplanting en/of het karakteristieke wegprofiel.

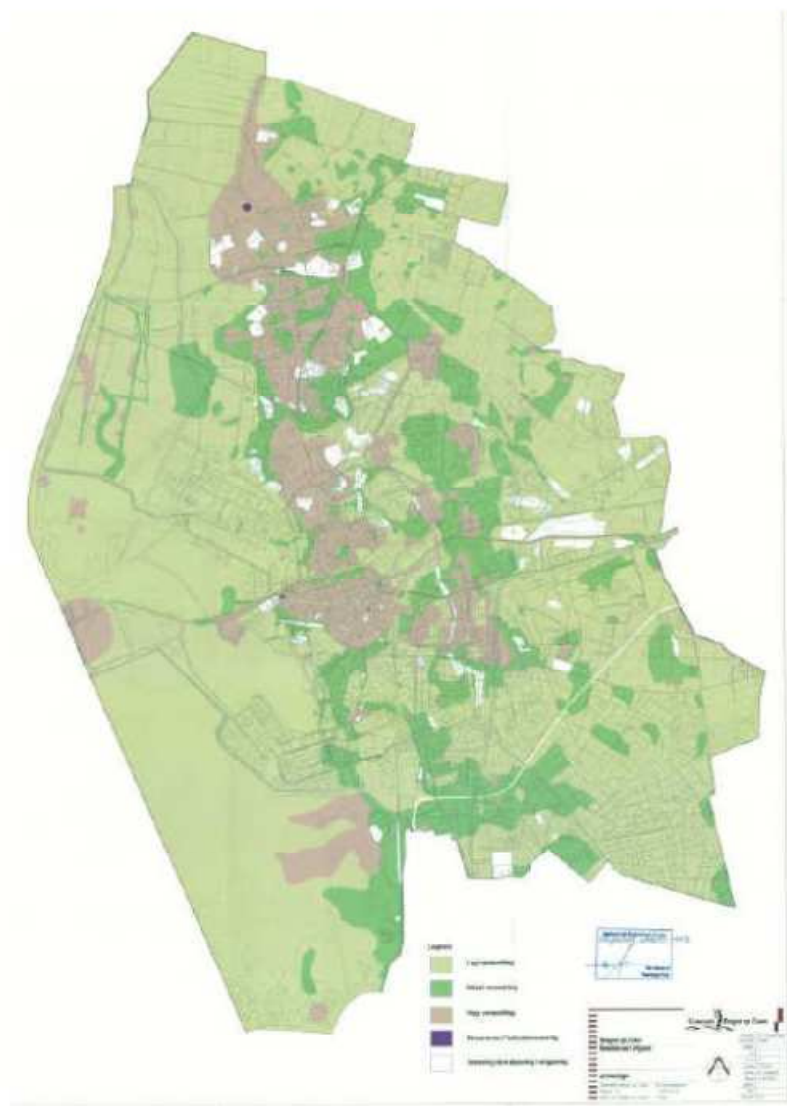
4.3. Regeling archeologie en cultuurhistorie

Er is een gemeentelijk archeologie beleid ontwikkeld, waarin de te beschermen waardevolle archeologische gebieden inzichtelijk zijn gemaakt.

Archeologie

Het uitgangspunt van het bestemmingsplan en gemeentelijke plicht is het behoud van het archeologisch erfgoed. Voorheen werden alleen de archeologisch waardevolle gebieden (waarvan de waarde reeds bekend was) beschermd. In dit nieuwe bestemmingsplan buitengebied dienen ook de gebieden beschermd te worden waar mogelijk archeologische waarden te verwachten zijn. De gebieden met te verwachte archeologische waarden zijn conform de gemeentelijke erfgoedkaart op de verbeelding voorzien van een dubbelbestemming **Waarde – Archeologie**.

Alvorens ruimtelijke ontwikkelingen en bodemingrepen dieper dan 50 cm onder maaiveld toe te kunnen staan dient door de initiatiefnemer te kunnen worden aangetoond dat er geen bodemvondsten te verwachten zijn middels nader onderzoek. In gebieden met zonder dubbelbestemming Waarde – Archeologie geldt geen onderzoeksplicht.

Cultuurhistorie

Naast de archeologische waarden zijn ook de diverse cultuurhistorische waarden in het buitengebied van belang. Deze waarden worden veelal beschermd middels de specifieke gebiedsbestemming.

Een aantal van de onverharde wegen in het plangebied heeft tevens recreatieve en cultuurhistorische waarden. Ter bescherming van deze waarden dienen deze wegen en paden behouden te blijven en in beginsel niet te worden verhard. Betreffende wegen zijn op de verbeelding opgenomen met een specifieke aanduiding '*specifieke vorm van verkeer - waardevolle onverharde weg*'.

Daarnaast zijn de cultuurhistorisch waardevolle bouwwerken of waardevolle objecten, die zijn opgenomen in de rijks- en gemeentelijke monumentenlijst op de verbeelding aangeduid met een '*specifieke bouwaanduiding – rijksmonument*' respectievelijk "*specifieke bouwaanduiding - gemeentelijk monument*". Rijksmonumenten worden beschermd op basis van de Monumentenwet, gemeentelijke monumenten door de monumentenverordening. De gemeente kan bij deze gebouwen nadere eisen stellen aan de situering van nog op te richten gebouwen, om de cultuurhistorische waarden van het aangewezen monument te behouden. Voor beide monumentcategorieën geldt dat slopen niet is toegestaan.

4.4. Omgevingsvergunningen voor het uitvoeren van werken en Werkzaamheden

De geschetste indeling van buitengebied in gebiedsbestemmingen werkt door ten aanzien bouwregels en het uitvoeren van bepaalde werken en werkzaamheden. Deze regels worden afgestemd op de aanwezige aangeduide waarden. Waar het gaat om de bescherming van de aanwezige natuur- en landschapswaarden en de waardevolle cultuurhistorische elementen betekent dit dat een omgevingsvergunning voor het uitvoeren van werken en werkzaamheden (de vroegere aanlegvergunning) gevraagd wordt in bepaalde gebieden.

Het doel van dit stelsel is het voorkomen dat bepaalde specifieke waarden die het gebied herbergt als gevolg van bepaalde activiteiten op onevenredige wijze worden geschaad. Voor het uitvoeren van bepaalde werken of werkzaamheden moet een vergunning worden afgegeven door het bevoegd gezag voordat met die werken of werkzaamheden kan worden begonnen. Bij het afgeven wordt getoetst aan de in het bestemmingsplan opgenomen criteria. Hierbij kan een ter zake deskundige worden gehoord.

Omgevingsvergunningen voor werken en werkzaamheden worden opgenomen ter bescherming van onder meer de volgende waarden:

- a. ecologische en natuurwaarden;
- b. landschappelijke waarden;
- c. waterhuishoudkundige situatie;
- d. landschapselementen;
- e. cultuurhistorisch waardevolle gebieden.

Afwegingskader

Veel werken en werkzaamheden hebben tot doel een verbetering van de waterhuishouding, verkaveling en ontsluiting van agrarische gronden. De diverse landbouwsectoren stellen aan de basisinrichting deels verschillende eisen. Het landbouwkundig belang van deze werken en werkzaamheden is daarmee afhankelijk van

het belang van verbetering van deze inrichtingsfactoren voor de specifieke landbouwsector. De volgende factoren spelen daarbij een rol:

- de grondgebondenheid van de productie (akkerbouw, tuinbouw, melkveehouderij);
- de gevoeligheid / hoogwaardigheid van de teelt (tuinbouw);
- de intensiteit van het grondgebruik door grondbewerking;
- de afstand tot bedrijfsgebouwen (voor akkerbouw is exploitatie van gronden op afstand veelal goed in te passen in een doelmatige bedrijfsvoering; melkveehouderij, vollegrondstuinbouw en fruitteelt vragen een directere relatie met de bedrijfsgebouwen).

In hoeverre de werken en werkzaamheden schadelijk zijn voor de aanwezige waarden is afhankelijk van:

- de precieze locatie van de uit te voeren werken en werkzaamheden;
- de omvang, (diepte, oppervlakte);
- het tijdstip van de uitvoering;
- de wijze van uitvoering.

Uitgangspunt van het bestemmingsplan is om zo min mogelijk omgevingsvergunningen voor het uitvoeren van werken en werkzaamheden op te nemen.

5. LANDBOUW

De grondgebonden bedrijven vormen één van de dragers van het cultuurlandschap. De landbouwsector is volop in beweging. De afzetmarkt verandert door EU-beleid en het aantal landbouwbedrijven en het aandeel van de landbouw in het BNP daalt. Tegelijkertijd neemt de bedrijfsschaal en het gebruik van de modernste technieken toe.

De landbouw maakt intensief gebruik van de fysieke omgeving. De eisen die een bedrijfseconomisch optimale landbouw aan de omgeving stelt, botsen echter nogal eens met de eisen die de maatschappij aan die omgeving stelt op het gebied van milieu, natuur, waardevol cultuurlandschap en ruimtebeslag voor andere functies.

Uitgangspunt voor het bestemmingsplan is om de bestaande agrarische bedrijven daar waar het kan de ruimte te geven. Daarnaast zullen echter op plekken waar een gemengde plattelandseconomie kansrijk is, hiervoor mogelijkheden geboden worden. Daar waar sprake is van grote natuur- en landschapswaarden zal een evenwicht moeten worden gevonden tussen een rendabele agrarische bedrijfsvoering en de maatschappelijke vraag naar een waardevol cultuurlandschap en natuur.

5.1. Bouwvlakken

Agrarische bouwvlakken zijn op de verbeelding ingetekend met een bouwvlak aanduiding op de onderliggende agrarische gebiedsbestemming.

Aangezien de huidige bestemmingsplannen zijn gedateerd na 1992 en geen van de locaties is gelegen in het door de provincie aangewezen extensiveringsgebied kunnen de bestaande bouwrechten op basis van de huidige agrarische bouwvlakken worden gerespecteerd.

De omvang van alle nieuwe agrarische bouwvlakken is in beginsel dan ook bepaald op basis van de vigerende agrarische bouwvlakken, zoals toegekend in de huidige geldende bestemmingsplannen.

Daarnaast heeft evenwel wel een controle plaatsgevonden aan de hand van de luchtfoto's en de veldinventarisatie. Alle (legaal opgerichte) agrarische gebouwen en bouwwerken in het buitengebied (bedrijfswoning, bijgebouwen, stallen, mestopslag, voedersilo's, biomassavergistingsinstallatie, permanente teeltondersteunende kassen etc.) dienen immers met de bijbehorende voorzieningen (tuin, erfverharding, kuilvoerplaten, erfbepanting, waterretentie etc.) binnen het op de verbeelding begrensde bouwvlak te worden geconcentreerd, zondig is het vigerende agrarisch bouwvlak hier op aangepast.

Voor verdere vergrotingen van het agrarisch bouwvlak zijn middels een wijzigingsbevoegdheid aanvullende milieu onderzoeken vereist om te kunnen toetsen of wordt voldaan aan alle gestelde criteria. Daarnaast dient aantoonbaar sprake te zijn van een ruimtelijke kwaliteitsverbetering door bijv. en dient voldaan te worden aan de notitie kwaliteitsverbetering landschap, die in het kader van artikel 2.2. van de Verordening Ruimte is vereist.

Vormverandering van agrarische bouwblokken behoort onder voorwaarden tot de mogelijkheden. Hiervoor zijn wijzigingsbevoegdheden opgenomen. Voor vormverandering ter plaatse van de aanduiding "intensieve veehouderij" is uitsluitend toegestaan op een duurzame locatie incl. een gedegen landschappelijke inpassing

5.2. Minimale bedrijfsomvang

Agrarische bouwvlakken zijn in principe toegekend indien in het huidige geldende plan reeds sprake was van een agrarisch bouwvlak.

Een exacte ondergrens voor de minimale omvang van een agrarisch bedrijf om in aanmerking te komen voor een bouwvlak is moeilijk te geven. Over het algemeen worden bedrijven met een omvang van circa 70 NGE₁ als levensvatbaar gezien.

Bij de toekenning van een agrarisch bouwvlak is uitgegaan van de bedrijven met een milieuv vergunning of een melding. Dit betekent dat ook kleine agrarische bedrijven een bouwvlak toegekend hebben gekregen.

Voor hele kleine bedrijven is - afhankelijk van de bedrijfssituatie – middels maatwerk een klein bouwvlak op maat toegekend of de bestemming Wonen.

Voor het plangebied is bij de toekenning van een agrarisch bouwvlak vooralsnog vastgehouden aan navolgende richtlijnen:

- aan alle agrarische locaties met een bedrijfsomvang boven 20 NGE is een agrarisch bouwvlak toegekend;
- aan agrarische locaties met een bedrijfsomvang beneden 20 NGE₂ (volgens CBS ondergrens voor een reëel agrarisch bedrijf) is per locatie bekeken welke bestemming wordt toegekend;

5.3. Ontwikkelingsmogelijkheden agrarische bedrijven

Voor de diverse ontwikkelingsmogelijkheden van bouwvlakken wordt onderscheid gemaakt in:

- grondgebonden veehouderijbedrijven;
- overige grondgebonden agrarische bedrijven, zijnde tuinbouw- of akkerbouwbedrijven;
- paardenhouderijen, niet zijnde maneges;

- glastuinbouwbedrijven.

¹ NGE: geeft de productieomvang van een agrarisch bedrijf weer. Ter illustratie: 1 NGE komt overeen met bijvoorbeeld 0,75 melk- en kalfkoe of 0,5 ha grasland.

² Bij de voorgestelde ondergrens van 20 NGE kan gedacht worden aan een bedrijf waar 17 melk- en kalfkoeien gehouden worden, of 500 vleesvarkens, of 7500 leghennen, of 400 schapen of 200 melkgeiten. Gelet op de aangehaalde aantallen is het evident dat het hobbymatig karakter bij deze omvang in de regel nadrukkelijk overschreden wordt.

In het plangebied komen enkele intensieve veehouderijbedrijven voor.

Bij de planologische ontwikkeling van agrarische bedrijven wordt een onderscheid gemaakt in de volgende mogelijkheden:

- *uitbreiding* van een agrarisch bedrijf: vergroting van het bestaande bouwvlak;
- *hervestiging* van een agrarisch bedrijf: verplaatsen van een bestaand agrarisch bedrijf van het ene agrarisch bouwvlak naar het andere agrarisch bouwvlak, waar de agrarische activiteiten zijn gestaakt;
- *nieuwvestiging* van een agrarisch bedrijf: projectie van een al dan niet gekoppeld agrarisch bouwvlak op een locatie die volgens het ter plaatse geldende bestemmingsplan niet is voorzien van een bouwvlak;
- *omschakeling* van of naar een agrarisch bedrijf: geheel of gedeeltelijk overstappen van de ene agrarische bedrijfsvorm naar de andere agrarische bedrijfsvorm dan wel het overstappen van een niet-agrarisch gebruik naar een agrarische bedrijfsvorm, waarbij wordt opgemerkt dat omschakeling naar een IV-bedrijf niet is toegestaan;

Paardenhouderijen

Paardenhouderijen kunnen niet eenduidig als agrarisch bedrijf worden beschouwd. Activiteiten gericht op het houden, stallen, trainen en fokken van paarden en het aanbieden van paardrijlessen zijn een trend en ontwikkelen zich ook in het buitengebied in rap tempo. Duidelijk is geworden dat er een zeer grote diversiteit aan activiteiten is, die vaak naast elkaar op één bedrijf voorkomen.

Voor de uitwerking van een vestigingsbeleid voor de paardenhouderij is aangesloten bij het beleid zoals opgesteld door de VNG in samenwerking met de Sectorraad Paarden. Hierbij kan onderscheid worden gemaakt in *productiegerichte* paardenhouderijen en in *gebruiksgerichte* (of publieksgerichte) paardenhouderijen (met verkeersaantrekkende werking), zoals maneges en paardenpensions. Nieuwvestiging van maneges wordt beleidsmatig niet voorgestaan en is uitgesloten.

Uitgegaan wordt van een bedrijfsmatige paardenhouderij wanneer meer dan 5 paarden worden gehouden. Daaronder wordt gesproken van hobbymatig gebruik.

Productiegerichte paardenhouderijen, worden beschouwd als een bijzondere vorm van een grondgebonden agrarisch bedrijf. Betreffende bedrijven zijn met een specifieke aanduiding 'paardenhouderij' op de verbeelding aangeduid. Voor betreffende bedrijven gelden in beginsel dezelfde uitbreidings- en omschakelingsmogelijkheden als voor reguliere grondgebonden agrarische bedrijven (zie voor regeling eerder in deze paragraaf).

Uitbreiding voor bestaande overige gebruiksgerichte paardenhouderijen, waaronder pensionstalling is eenmalig mogelijk, tot maximaal 25% van de huidige bebouwde oppervlakte.

Glastuinbouwbedrijven

Bestaande glastuinbouwbedrijven mogen hun bouwvlak via wijziging uitbreiden tot maximaal 4 hectare, waarop maximaal netto 3 ha glasopstand mag worden opgericht, mits dit in overeenstemming is met de natuurlijke, landschappelijke, cultuurhistorische, water- en bodemhuishoudkundige of milieuhygiënische kwaliteiten van het gebied. Deze regeling geldt niet voor het voormalig glastuinbouwgebied nabij de Zoekweg en Stierenweg. Dit gebied kan geheel voor glastuinbouw worden aangewend. Het betreft een bestaand recht, dat in dit plan van het vigerende bestemmingsplan "Buitengebied Kladde" onverkort is overgenomen.

Nieuwvestiging van en omschakeling naar glastuinbouwbedrijven is niet toegestaan.

5.4. Teeltondersteunende voorzieningen

Teeltondersteunende voorzieningen (TOV)

Teeltondersteunende voorzieningen zijn voorzieningen in, op of boven de grond die door agrarische bedrijven met plantaardige teelten worden gebruikt om de productie onder meer gecontroleerde omstandigheden te laten plaatsvinden. Voorbeelden zijn: aardbeiteelttafels, afdekfolies, antiworteldoek, boomteelthekken, hagelnetten, insectengaas, plastic tunnels, ondersteunende kassen, schaduwhallen en vraatnetten. Het gebruik van deze voorzieningen is aan regels gebonden omdat deze op diverse wijzen van invloed zijn op bijvoorbeeld de waterhuishouding, het landschapsbeeld en de natuur. In dit bestemmingsplan is aangesloten op het provinciaal beleid aangaande teeltondersteunende voorzieningen. Dit beleid was eerst vastgelegd in de *Beleidsnota teeltondersteunende voorzieningen (TOV)* uit 2007 en is geïntegreerd in de Verordening ruimte Noord-Brabant 2012. In dit beleid wordt onderscheid gemaakt in tijdelijkheid van

de ondersteunende voorzieningen. Het onderscheid in regels tussen lage en hoge tijdelijke teeltondersteunende voorzieningen is in de Verordening ruimte 2012 komen te vervallen.

Het gebruik van teeltondersteunende voorzieningen is aan regels gebonden omdat ze van invloed zijn op het landschapsbeeld, de natuur en de waterhuishouding. In het beleid wordt onderscheid gemaakt in tijdelijke voorzieningen en permanenten voorzieningen.

Permanente voorzieningen

Vanwege de relatief grote ruimtelijke uitstraling, de duurzaamheid van de voorziening en het ontbreken van een directe relatie met het grondgebruik dienen deze permanente voorzieningen altijd binnen het agrarisch bouwvlak opgericht te worden.

Als het bouwvlak te klein is om de voorzieningen te realiseren kan een vergroting van het bouwvlak plaatsvinden. Indien de opgenomen maximaal toegestane oppervlakte van 1,5 ha bouwvlak ontoereikend voor de gewenste voorziening (bv een containerveld) is, kan via wijziging en een specifieke aanduiding de bouw van permanente teeltondersteunende voorzieningen buiten het bouwvlak worden toegestaan. De oppervlakte van de specifieke aanduiding mag daarbij niet meer bedragen dan 4 ha. Ter plaatse kan dan oprichting van de teeltondersteunende voorziening worden toegestaan, maar wordt oprichting van bedrijfsgebouwen expliciet uitgesloten.

Gelet op de ruimtelijke impact van permanente teeltondersteunende voorzieningen zijn deze voorzieningen op gronden met de bestemmingen 'Agrarisch gebied met waarden – openheid en cultuurhistorie', Agrarisch met waarden – openheid' en 'Agrarisch met waarden – Natuur en landschap' noch rechtstreeks, nog via een wijzigingsbevoegdheid toegestaan buiten het bouwvlak toegestaan.

Tijdelijke voorzieningen

Tijdelijke voorzieningen betreffen voorzieningen die op dezelfde locatie worden gebruikt zolang de teelt dit vereist (afdekfolies, insectengaas, lage tunnels en menstoegankelijke wandelkappen), met een maximum van 8 maanden. Deze tijdelijke voorzieningen hebben een directe relatie met het grondgebruik.

Aangezien de ruimtelijke impact van dergelijke voorzieningen minder groot wordt geacht, is oprichting van deze voorzieningen tot maximaal 2 ha buiten het agrarisch bouwvlak maar wel aansluitend aan het bouwvlak rechtstreeks toegestaan in de agrarische bestemmingen tot een hoogte van maximaal 3 meter. Via afwijking kan een omvang tot maximaal 4 ha worden toegestaan. Tijdelijke teeltondersteunende voorzieningen buiten het bouwvlak zijn toegestaan voor de duur van maximaal 6 maanden.

Teeltondersteunende kassen

Op het bouwvlak van agrarische bedrijven wordt bij recht de oprichting van maximaal 5000 m² aan teeltondersteunende kassen toegestaan. De bouwhoogte bedraagt daarbij maximaal 8 meter. Dit geldt echter niet voor locaties gelegen in de groenblauwe mantel. Binnen deze gebieden, met de bestemming agrarisch met waarden – natuur en landschap, zijn geen teeltondersteunende kassen toegestaan.

5.5. Solitaire agrarische opstallen

In het buitengebied mogen in beginsel geen nieuwe solitaire agrarische opstallen (buiten de bouwvlakken) worden opgericht. Overeenkomstig de regeling in het bestemmingsplan "buitengebied oost" kan vanuit een oogpunt van dierenwelzijn en diergezondheid echter via een afwijking een solitaire schuur van maximaal 30 m² als schuilstal onder voorwaarden worden toegestaan. Door het stellen van randvoorwaarden wordt

verrommeling tegengegaan, e.e.a. conform de vastgestelde beleidsnotitie. Daarmee wordt voorkomen, dat illegale gebouwtjes van bedenkelijke kwaliteit verschijnen.

5.6. Tijdelijke huisvesting seizoenarbeiders

Ten behoeve van de tijdelijke huisvesting van seizoenarbeiders is een regeling omgevingsvergunning voor het afwijken van de gebruiksregels opgenomen, waarin een aantal randvoorwaarden is geformuleerd. De regeling ziet er op toe om te voorzien in de behoefte aan huisvesting van tijdelijke werknemers tijdens de piekperioden van een bedrijf.

In het beleid wordt onderscheid gemaakt in tijdelijke en structurele huisvesting van tijdelijke werknemers. “Tijdelijk” betreft hier een periode van maximaal **8 maanden**. Gedurende deze periode mag de agrarische ondernemer tijdelijke huisvesting aanbieden. Huisvesting langer dan 8 maanden wordt gezien als structureel. Deze structurele huisvestingbehoefte dient niet in het buitengebied, maar in de bebouwde kom gerealiseerd te worden. Dit bestemmingsplan biedt hiervoor dan ook geen ruimte. Hiervoor dient een afzonderlijke planologische procedure te worden doorlopen.

Voor tijdelijke huisvesting voor seizoenarbeiders bestaan in het buitengebied (uitsluitend) de volgende mogelijkheden:

- Huisvesting op eigen bedrijf door logies in eigen bedrijfswoning;
- Huisvesting op eigen bedrijf door verbouwen eigen bedrijfsgebouw;
- Woonunits op eigen bedrijf;
- Sta- en toercaravans op eigen bedrijf.

Om dit te regelen is in de regels een afwijkmogelijkheid opgenomen, die voorziet in de bovenstaande mogelijkheden en waarbij de tijdelijkheid is gewaarborgd. De totaal toegestane bebouwings- en gebruiksoppervlakte mag 15 m² per seizoenarbeider bedragen. De tijdelijke woonunits moeten na afloop van de tijdelijke huisvesting worden verwijderd, waarbij 10 tijdelijke woonunits per bedrijf als maximum geldt. Tevens is bepaald dat maximaal 40 personen gehuisvest mogen worden.

5.7. De agrarische bedrijfswoning

In het plangebied beschikt elk agrarisch bedrijf over één reeds bestaande bedrijfswoning. Dit recht is in de regels dan ook opgenomen. In principe hebben alle volwaardige agrarische bedrijven recht op een bedrijfswoning. De inhoud van de agrarische bedrijfswoning is maximaal 750 m³ (exclusief kelder), tenzij de woning al een grotere omvang heeft.

Indien er door omstandigheden toch een nieuwe eerste agrarische bedrijfswoningen nodig is, geldt dat naast de volwaardigheid ook de noodzaak ten behoeve van een doelmatige bedrijfsvoering getoetst dient te worden. Daarnaast moet de nieuwbouw bijdragen aan de ruimtelijke kwaliteit (met behulp van een beeldkwaliteitsplan of vergelijkbaar instrument), moet de ontwikkeling gepaard gaan met een kwaliteitsverbetering van het landschap en mag de noodzaak van een nieuwe eerste bedrijfswoning niet het gevolg zijn van een eerder aanwezige, doch afgestoten bedrijfswoning.

Voor het realiseren van een tweede agrarische bedrijfswoning wordt in het bestemmingsplan geen ruimte geboden. De behoefte aan een dergelijke woning is niet of nauwelijks nog reëel. Daarnaast levert de bouw van een tweede bedrijfswoning steeds meer milieuproblemen op voor agrarische bedrijven.

6. NIEUWE ECONOMISCHE DRAGERS

Naar verwachting zal de trend van een toename aan vrijkomende agrarische bedrijfsgebouwen zich de komende jaren voortzetten.

6.1. Nevenactiviteiten bij agrarische bedrijven

Vanwege de huidige ontwikkelingen in de agrarische sector is een tendens waar te nemen dat de agrariër naast de uitoefening van het agrarische bedrijf naar andere mogelijkheden zoekt om inkomsten te behouden. Nevenactiviteiten kunnen een bijdrage leveren aan de sociaaleconomische positie van de agrariërs. De provincie heeft hier ruimtelijke kaders voor geschetst, waar bij de opstelling van dit bestemmingsplan bij is aangesloten. De nevenactiviteiten kunnen worden onderverdeeld in agrarische nevenactiviteiten die een directe relatie hebben met het agrarisch bedrijf (verbrede landbouwactiviteiten: zoals een ambachtelijke ijs-/kaasmakerij, organiseren rondleidingen en de verkoop van streek eigen producten) en in overige nevenactiviteiten zonder directe relatie met de bestaande agrarische bedrijfsvoering (bijvoorbeeld recreatie, agrarisch verwante functies, agrarisch technische hulpfuncties en statische binnenopslag).

In de bestemmingsregeling wordt geen expliciet onderscheid gemaakt in de mogelijkheden voor nevenactiviteiten tussen de gebiedsbestemmingen. De gemeente acht in beginsel voor het gehele plangebied ontplooiing van nevenactiviteiten wenselijk ter ondersteuning van de economische dragers in het buitengebied. De afweging of een nevenactiviteit passend is in het betreffende gebied, wordt gemaakt bij de toetsing van de voorwaarde “het gebruik mag niet leiden tot extra belemmeringen voor de bedrijfsontwikkelingen van de omliggende agrarische bedrijven, voortvloeiende uit de natuur-, milieu- en dierenwelzijnswetgeving”.

Hieronder volgt een opsomming van mogelijke nevenactiviteiten:

Verkoop aan huis

- producten en gewassen, direct daaraan gerelateerde producten (branchegerichte producten) of van streekproducten⁴ wordt als ondergeschikte nevenactiviteit van het agrarisch bedrijf gezien en is op alle agrarische bedrijven bij recht toegestaan. Hiervoor hoeft dus geen afzonderlijke procedure doorlopen te worden. Deze activiteiten mogen nadrukkelijk niet de vorm van volwaardige detailhandel aannemen. Dit betekent dat er geen bebouwing voor de verkoopactiviteiten mag worden opgericht en dat de verkoop geen hoofdkomen mag betreffen.
- Overig verbrede landbouwactiviteiten zijn gericht op bewerking en waardevermeerdering van op het eigen bedrijf geproduceerde producten zoals een ambachtelijke ijs-/kaasmakerij. Deze activiteiten kunnen in het hele plangebied via een omgevingsvergunning worden toegestaan. De activiteiten dienen plaats te vinden binnen de bestaande bebouwing; nieuwbouw of uitbreiding ten behoeve van deze functies is niet toegestaan.

⁴ Dit betreft producten waarvan de grondstoffen afkomstig zijn uit de streek, waar tevens verwerking van de grondstoffen plaatsvindt.

- Semi- en niet-agrarische nevenfuncties zijn (via een omgevingsvergunning voor het afwijken van de gebruiksregels) toegestaan. Een vaak voorkomende nevenactiviteit is loonwerk of andere op de agrarische sector gerichte dienstverlening, zoals transport. De activiteiten dienen plaats te vinden binnen de bestaande bebouwing; nieuwbouw of uitbreiding ten behoeve van deze functies is niet toegestaan.
- Statische opslag: Opslag van caravans, aanhangers, boten ed. is een activiteit waar over het algemeen vraag naar is en wat voorkomt in het buitengebied. Deze activiteit is gekoppeld aan een omgevingsvergunning voor het afwijken van de bouwregels (tot 1.000 m²). Deze procedure wordt nodig geacht om te kunnen toetsen aan de gestelde randvoorwaarden, met name dat het uitsluitend mag gaan om opslag van statische goederen en dat de opslag niet ten dienste mag staan van een elders gevestigd niet-agrarisch bedrijf. Het toelaten daarvan betekent in het algemeen dat er na verloop van tijd een dependance van het desbetreffende niet-agrarische bedrijf ontstaat op grond waarvan een niet-agrarische bestemming zou kunnen worden afgedwongen. Dat is niet wenselijk. Buitenpandige opslag en opslag in kassen is overigens pertinent uitgesloten.
- Agrarische bedrijven kunnen dagrecreatieve nevenactiviteiten ontplooien, zoals verhuur van huifkarren en/ of fietsen, theeschenkerij, organiseren van exposities, rondleidingen, educatiecentra, klim- en klauterhallen etc. Het oprichten van een manege is niet mogelijk als nevenactiviteit. Pensionstalling tot maximaal 6 paarden wordt wel toegestaan, mits dit beperkt blijft tot 500 m², zodat er geen sprake kan zijn van manege. Hierbij worden ook kleinschalige, ondergeschikte horeca-activiteiten toegestaan, tot een maximale oppervlakte van 100 m².
- Voor een bed & breakfast geldt tot een maximum van 4 kamers. Kleinschalig kamperen wordt als nevenactiviteit toegestaan tot maximaal 25 kampeermiddelen, zie voor de verdere regeling paragraaf 8.4.
- Ook worden mogelijkheden geboden voor nevenactiviteiten in sfeer van zorg en maatschappelijke ondersteuning, zoals de zogenaamde zorgboerderij. Het gaat ook hierbij nadrukkelijk om het organiseren van activiteiten op een bestaand *agrarisch bedrijf*. *Grootschalige zorgvoorzieningen zijn in het buitengebied niet gewenst*. Horeca-activiteiten als nevenactiviteit in een zorgboerderij zijn niet toegestaan.

Maatschappelijke en/of zorgactiviteiten

Algemene voorwaarden

Een belangrijke randvoorwaarde betreft dat met de te ontplooien activiteit geen afbreuk wordt gedaan danwel aantasting plaatsvindt van de in de omgeving aanwezige waarden. Bovenstaande activiteiten dienen in beginsel plaats te vinden binnen het bestaande bouwvolume.

Er is alleen sprake van een nevenfunctie zolang het agrarisch bedrijf als hoofdfunctie wordt uitgeoefend. Daarom is het ook nodig om een bij de nevenfunctie passend maximum aan bebouwing op te nemen. Maximaal 500 m² bebouwd oppervlak mag worden gebruikt ten behoeve van de betreffende activiteit.

5 Bij berekening van de totale omvang van de niet-agrarische nevenactiviteiten behoeft eventueel aanwezige statische opslag niet te worden meegerekend.

Om te kunnen toetsen of aan de gestelde randvoorwaarden wordt voldaan is het realiseren van de genoemde activiteiten in de meeste gevallen gekoppeld aan een omgevingsvergunning voor het afwijken van de gebruiksregels.

6.2. Hergebruik vrijkomende (agrarische) bedrijfsgebouwen

Als gevolg van diverse ontwikkelingen in de landbouwsector komen veel agrarische bedrijfsgebouwen vrij. Beëindiging van het agrarisch gebruik kan leiden tot verloedering van (cultuurhistorisch waardevolle) bebouwing en aantasting van de ruimtelijke kwaliteit. Indien hergebruik samen gaat met sloop van (niet cultuurhistorisch waardevolle) bebouwing kan dit bijdragen aan ruimtelijke kwaliteitsverbetering. Bovendien kan hergebruik een impuls leveren aan de versterking van de leefbaarheid op het platteland en kan het kapitaalvernietiging voorkomen.

In het bestemmingsplan zullen regels worden opgenomen teneinde verschillende vormen van functieverandering te faciliteren. Dit betreft mogelijkheden voor locaties, waar de bedrijfsmatige activiteiten recent of in de nabije toekomst worden beëindigd als wel voor locaties, waar de bedrijfsmatige activiteiten reeds langer geleden zijn beëindigd, maar waar de voormalige bedrijfsbebouwing nog wel aanwezig is.

Wijziging naar wonen

Indien agrarisch hergebruik niet meer mogelijk blijkt, is hergebruik voor burgerbewoning aanvaardbaar. Agrarische bedrijven die hun activiteiten beëindigen kunnen via een wijzigingsprocedure worden gewijzigd in een woonbestemming. Hierbij zal een nieuw strak begrensd bestemmingsvlak worden toegekend. Eventuele aanwezige voormalige agrarische bedrijfsbebouwing mag worden benut voor de nieuwe (woon)bestemming, maar mag niet worden herbouwd.

Bovendien is voor betreffende locaties het functie veranderingsbeleid van toepassing, waar onder voorwaarden een ander gebruik van de voormalige bedrijfsgebouwen kan worden toegestaan. Daarnaast wordt splitsing van monumentale panden toegestaan, omdat dit kan bijdragen aan het behoud van deze gebouwen. Hierbij geldt eveneens als één van de voorwaarden, dat de bijbehorende bedrijfsgebouwen worden gesloopt, tenzij deze gebouwen monumentale kwaliteiten of anderszins cultuurhistorisch beeldbepalende kwaliteiten bezitten.

Wijziging naar recreatie

In bepaalde gevallen is hergebruik mogelijk voor recreatieve voorzieningen. Voorwaarde is dat een verdere recreatieve ontwikkeling de ontwikkelingsmogelijkheden van omliggende agrarische bedrijven niet beperkt en aanwezige waarden niet worden aangetast maar versterkt.

Bovendien moet de ontwikkeling passen in de uitgangspunten van de Verordening ruimte. Het moet hierbij gaan om voorzieningen die bezoekersextensief, kleinschalig en vermengbaar met de overige functies zijn. Daarnaast is speciale aandacht vereist voor de noodzakelijke kwaliteitsverbetering van het landschap, onder meer door landschappelijke inpassing van de ontwikkeling.

Bovendien mag er geen vergroting van bouwvolume plaats vinden en dient sloop van overtollige bebouwing (geen waardevolle bebouwing) plaats te vinden. Tenslotte mag conform provinciaal beleid de omvang van het nieuwe recreatieve bestemmingsvlak maximaal 5.000 m² bedragen in geval het een verblijfsrecreatieve voorziening betreft.

Wijziging naar agrarisch-technisch hulpbedrijf of agrarisch verwant bedrijf

Hergebruik van voormalige agrarische bedrijfsbebouwing is toegestaan voor agrarisch-technische hulpbedrijven en agrarisch verwante bedrijven.

De landschappelijke impact van dergelijke bedrijven is vaak groot door onder andere opslag van goederen en de verkeersaantrekkende werking.

Met name bij loonwerkbedrijven en handelsbedrijven in agrarisch verwante producten dient rekening te worden gehouden met de ontsluitingsmogelijkheden in verband met gebruik van relatief grootschalige machines en aan- en afvoer met vrachtwagens. Agrarisch verwante bedrijven zijn weliswaar in grote mate ruimtelijk aan het buitengebied gebonden, maar toch veelal op de particuliere sector gericht (bijvoorbeeld hoveniersbedrijven, dierenklinieken, dierenpensions).

Buitenopslag is in geen geval toegestaan, tenzij voortvloeiend uit de aard van het bedrijf. Daarnaast mag het ruimtebeslag van het nieuw te vestigen bedrijf niet meer bedragen dan het voormalige agrarische bouwvlak, met een absoluut maximum van 1,5 ha. Bovendien dient er sprake te zijn van kwaliteitsverbetering van het landschap en is een goede inpassing in de omgeving vereist. Tenslotte dient de inrichting van het bestemmingsvlak een gunstige verhouding tussen bruto en netto ruimtebeslag te bevorderen.

Wijziging naar niet-agrarisch bedrijf

Onder bepaalde randvoorwaarden is ook de hervestiging van 'startende bedrijven' in VAB's toegestaan.

Met het toestaan van gebruik ten behoeve van niet-agrarische bedrijven in de zin van kleinschalig ambachtelijke bedrijven (bijvoorbeeld timmer- of aannemersbedrijven) wordt terughoudend omgegaan. Voorkomen moet worden dat niet-agrarische bedrijven in het buitengebied uitgroeien tot bedrijven die eigenlijk op een bedrijventerrein thuishoren. De kleinschaligheid dient daarom voorop te staan. Onder bepaalde randvoorwaarden is de hervestiging van 'startende bedrijven' in VAB's toegestaan. Daarvoor gelden de volgende voorwaarden:

- het hergebruik moet passen in de omgeving;
- in opzet en ontwikkelingsperspectief moet het om een kleinschalige activiteit gaan, met in beginsel slechts enkele werknemers;
- als het om een inrichting in de zin van de Wet milieubeheer gaat, mag het slechts een inrichting zijn die behoort tot de lichtste milieucategorieën (categorie 1 en 2 van de VNG-publicatie 'Bedrijven en milieuzonering');
- detailhandel is alleen toegestaan als ondergeschikte nevenactiviteit, tot maximaal 100 m²;
- publieksgerichte voorzieningen (waaronder een kantoorvoorziening met baliefunctie) zijn niet toegestaan;

- de totaal toegestane bebouwingsoppervlakte mag niet meer bedragen dan 400 m², het overige dient gesloopt te worden; daarnaast mag de omvang van het bestemmingsvlak in beginsel niet meer dan 5.000 m² bedragen⁶;
- de inrichting van het bestemmingsvlak een gunstige verhouding tussen bruto en netto ruimtebeslag bevordert;
- overtollige gebouwen moeten worden gesloopt, tenzij het waardevolle bebouwing is;
- buitenopslag is niet toegestaan;
- er wordt een kwaliteitsverbetering van het landschap bereikt, onder meer door een goede inpassing in de omgeving.

⁶ Onder voorwaarden kan evt een grotere omvang worden toegestaan.

7. NIET AGRARISCHE BEDRIJVIGHEID

Omdat niet functioneel aan het buitengebied gebonden bedrijven belemmerend kunnen zijn voor agrarische bedrijven of belastend kunnen zijn voor natuur- en landschapswaarden is voorzichtigheid geboden bij het uitbreiden van al bestaande niet-agrarische bedrijven in het buitengebied. Bedrijven zonder functionele binding met het buitengebied horen in principe thuis binnen de bebouwde kom of op een bedrijventerrein. Nieuwe niet-agrarische bedrijven zijn alleen zeer kleinschalig en onder strikte voorwaarden mogelijk.

7.1. Bestaande niet-agrarische bedrijven

Uitgangspunt van het bestemmingsplan is dat voorkomen wordt dat de ruimtelijke impact van de bestaande niet-agrarische bedrijven op het landschap en de leefbaarheid groeit. De bestaande bedrijven zijn daarom positief bestemd maar met de uitbreiding van de bedrijven wordt terughoudend omgegaan.

De bestaande aan het buitengebied verwante bedrijven (de zogeheten *agrarisch-technische hulpbedrijven* en *agrarisch verwante bedrijven*) zijn specifiek bestemd als **Bedrijf – Agrarisch verwant**. Aan betreffende bedrijven is op basis van het huidige bestemmingsvlak een op maat begrensde bestemmingsvlak om de bestaande voorzieningen toegekend met in beginsel een maximale omvang van 1,5 ha⁷, waarbij de bestaande bebouwing (verbaal) is vastgelegd in de regels.

Onder voorwaarden wordt via een nadere afweging (wijziging) een reguliere uitbreiding van de bestaande bebouwing toegestaan van 15% tot maximaal 25% in bijzondere gevallen.

Bij uitbreiding gelden onder meer als voorwaarden dat deze geen afbreuk mag doen aan de aanwezige landschappelijke, natuurlijke en cultuurhistorische waarden, er sprake is van kwaliteitsverbetering van het landschap, dat de noodzaak voor uitbreiding inzichtelijk wordt gemaakt en dat de uitbreiding vanuit milieuhygiënisch oogpunt aanvaardbaar is. Er zijn 2 niet-agrarische bedrijven gelegen in de Ecologische Hoofdstructuur en de Groen Blauwe Mantel (Laageinde 6 en Noorder Kreekweg 5) die via de regelgeving uitgesloten zijn van verdere uitbreiding.

De overige bestaande, niet aan het buitengebied gebonden bedrijven zijn specifiek bestemd als **Bedrijf**. Aan deze locaties is eveneens op basis van het huidige bestemmingsvlak een op maat begrensde bestemmingsvlak om de bestaande voorzieningen toegekend, waarbij het bestemmingsvlak in beginsel niet meer dan 5.000 m² mag bedragen⁸. De bestaande bebouwing is vastgelegd in de regels. Via een Omgevingsvergunning is voor deze bedrijven vergroting van deze bebouwing mogelijk, tot maximaal 15% van de bestaande, toegestane bebouwingsoppervlakte. In beginsel zijn bedrijfswoningen uitgesloten. Via een wijzigingsbevoegdheid kan onder voorwaarden een bedrijfswoning worden toegelaten, geheel in lijn met de voorwaarden die in de Verordening Ruimte worden genoemd.

Omschakeling naar andere niet-agrarische bedrijfstvorm

Verandering naar een ander vorm van niet-agrarische bedrijvigheid kan via een wijzigingsbevoegdheid worden toegestaan, mits sprake is van een ruimtelijke en milieukundige verbetering, door middel van een afname van bebouwing, alsmede een visueel ruimtelijke verbetering en/of vermindering van de milieubelasting.

Daarnaast dient te worden voldaan aan diverse randvoorwaarden teneinde een nadere afweging in relatie tot mogelijke effecten op het woon- en leefmilieu in de omgeving te kunnen maken.

7 Indien het huidig toegestane oppervlakte reeds meer dan 1,5 ha beslaat, geldt dit als toegestane maximum.

8 Indien het huidig toegestane oppervlakte reeds meer dan 5.000 m² beslaat, geldt dit als toegestane maximum.

7.2. Nieuwe niet-agrarische bedrijven

Nieuwvestiging van niet-agrarische bedrijven (op een nog niet bestaand bouwvlak) in het buitengebied is uitgesloten. Onder voorwaarden is het echter wel mogelijk om op een voormalige agrarische bedrijfslocatie (VAB) om te schakelen naar een (niet-agrarisch) bedrijf in het buitengebied, zie paragraaf 6.2.

8. RECREATIE EN TOERISME

Recreatie en toerisme kunnen, daar waar niet conflicterend met bijvoorbeeld de belangen van de agrarische sector, als nieuwe economische drager van het landelijk gebied bijdragen aan een duurzame exploitatiebasis voor agrarische bedrijven en het behoud van het agrarische cultuurlandschap.

8.1. Extensief recreatief medegebruik

Het gehele buitengebied mag zonder voorbehoud worden gebruikt ten behoeve van *extensief recreatief medegebruik*, zoals fietsen en wandelen. Ter ondersteuning van het extensief recreatief medegebruik worden in het gehele gebied beperkt voorzieningen toegestaan zoals paden, banken, picknicktafels, vogel/wildobservatieposten en bewegwijzering.

8.2. Bestaande recreatievoorzieningen

Binnen het plangebied bevinden zich geen *bestaande* recreatieve voorzieningen.

8.3. Recreatieve ontwikkelingen

In het bestemmingsplan is een wijzigingsbevoegdheid opgenomen, waarmee de gemeente eventuele verzoeken van vestiging van nieuwe recreatieve voorzieningen in het buitengebied op VAB-locaties te kunnen faciliteren, zie paragraaf 6.2.

Eventuele verzoeken hiertoe zullen tevens getoetst dienen te worden aan diverse randvoorwaarden, zoals ondermeer opgenomen in de provinciale Verordening Ruimte. Zo dient sprake te zijn van een kwaliteitsverbeteringen zullen mogelijke uitstralingseffecten op de omgeving zoveel mogelijk voorkomen moeten worden.

8.4. Kleinschalig kamperen

Het opstarten van een boerderijcamping is op of direct grenzend aan alle agrarische bouwvlakken mogelijk. Het is de bedoeling, dat bij de realisatie rekening wordt gehouden met een goede landschappelijke inpassing waardoor de camping positief bijdraagt aan de belevingswaarde van het landschap. In dit kader is een goede landschappelijke inpassing noodzakelijk. Het maximaal aantal toegestane kampeermiddelen bedraagt 25, waarbij het tijdelijke plaatsen betreft.

Kleinschalig kamperen is behalve als neventak voor agrarische bedrijven, ook toegestaan bij burgerwoningen. Na beëindiging van de agrarische activiteiten als hoofdactiviteit kan de minicamping in dezelfde omvang worden voortgezet.

Daarbij moet bij het oprichten van een kleinschalig kampeerterrein gedacht worden aan:

- Kleinschalige kampeerterreinen mogen tot maximaal 50 m, gerekend vanaf de achtergrens van het (niet)-agrarische bouwvlak, gevestigd worden. Bij burgerwoningen geldt een afstand tot maximaal 50 m, gerekend vanaf de zij- of achtergevel van de woning.
- Het kampeerseizoen loopt van maart tot oktober, vanwege het seizoenskarakter van de bedrijfsvoering en de landschappelijke inpassing;
- Het erf dient van voldoende omvang te zijn;
- De kampeerterreinen moeten landschappelijk ingepast zijn;
- De oppervlakte c.q. afmetingen van de kampeerplaatsen wordt vrijgelaten;
- Voorzieningen t.b.v. van het kleinschalig kamperen (m.n. sanitair) worden toegestaan tot maximaal 100 m²;

9. WONEN

Het provinciale beleid geeft een strak kader voor het aantal, de omvang en de uitbreidingsmogelijkheden van burgerwoningen in het buitengebied. Dit kader vormt ook het uitgangspunt van het bestemmingsplan.

9.1. Bestaande burgerwoningen

Door het hergebruik van vrijgekomen boerderijen als woning is de woonfunctie in toenemende mate in het buitengebied aanwezig.

Daarnaast is ook bewust een aantal nieuwe burgerwoningen in het buitengebied gebouwd. Vaak bevinden zich tussen de burgerwoningen of in de directe omgeving daarvan nog verschillende agrarische en niet-agrarische bedrijven.

De bestaande woningen zijn positief bestemd middels een bestemmingsvlak. Hierin worden zowel voor- als achtertuin (indien aanwezig) in opgenomen. Daarbij wordt geen differentiatie van bouwzones (zone hoofdgebouw en zone bijgebouwen) gehanteerd. De bestemmingsvlakken voor woondoeleinden zijn conform de vigerende situatie toegekend. De maximale omvang van burgerwoningen is 600 m³ (exclusief kelder), tenzij de huidige omvang reeds meer is. Daarnaast is via een afwijking onder voorwaarden de mogelijkheid van mantelzorg opgenomen.

Bovendien is in de regels de mogelijkheid van een plattelandswoning opgenomen. Met de komst van de Wet Plattelandswoningen op 1 januari 2013 kan geregeld worden dat ook voormalige bedrijfswoningen van agrarische bedrijven ook door burgers worden bewoond. Volgens de wetgever worden agrarische bedrijfswoningen hierdoor niet gehinderd. De plattelandswoning blijft een bedrijfswoning en heeft (dus) niet het beschermingsniveau van een “normale” burgerwoning. Daarbij is niet het feitelijk gebruik van de woning maar het planologische regime doorslaggevend. D.m.v. een wijzigingsbevoegdheid (???) kan via een specifieke aanduiding een dergelijke bedrijfswoning als plattelandswoning worden aangegeven. Formeel betekent dit dat de woning van rechtswege beschouwd wordt als onderdeel van het agrarische bedrijf, waar de woning bij staat. De bestemming in het bestemmingsplan blijft een agrarische, niet een woonbestemming. Een iemand die hiervan gebruik wilt maken, dient echter rekening te houden dat er minder milieubescherming geldt en dat men dus geen aanspraak kan maken op gemeentelijk optreden tegen geur- en stankoverlast. De plattelandswoning kan een oplossing zijn bij:

1. een specifieke aanduiding Daar waar sprake is van meer dan 1 bedrijfswoning op een perceel van een agrarisch bedrijf, dat in werking is;
2. Een agrarisch bedrijf met opstallen, dat zonder bedrijfswoning wordt verkocht aan een andere agrariër, en waarbij de huidige boer in de bedrijfswoning wil blijven wonen.

Er zijn echter situaties waar deze wet niet toegepast kan worden.:

1. Gehele boerderij (die niet meer bedrijfsmatig geëxploiteerd wordt);
2. Burgerwoning in het landelijk gebied, zonder agrarisch bedrijf;
3. Agrarische bedrijfswoning, waarbij herbestemmingsverzoek anders is dan wonen of agrarisch;
4. Bedrijfswoning bij niet-agrarisch bedrijf;
5. Locaties waar een goed woon- en leefklimaat onmogelijk is.

Sloop-bonus regeling

Via een afwijkingsmogelijkheid kan vergroting van de wooninhoud mogelijk worden gemaakt tot 1.000 m³, middels een zogeheten sloopbonus- regeling. Hiervoor dient dan wel nader gemotiveerd te worden, dat een dergelijke vergroting van de woninginhoud zowel stedenbouwkundig als landschappelijk tot een verbetering van de ruimtelijke kwaliteit leidt. Per 50 m³ vergroting van de woning dient minimaal 500 m² aan legaal opgerichte bebouwing te worden gesloopt.

Herbouw

Herbouw van een burgerwoning op een andere locatie is alleen toegestaan als de ontwikkeling bijdraagt aan de ruimtelijke kwaliteit en een kwaliteitsverbetering van het landschap wordt gerealiseerd, waarbij naast landschappelijke inpassing ook gedacht moet worden aan sloop van overvloedige bijgebouwen. Er mogen verder geen nieuwe belemmeringen voor omliggende agrarische bedrijven ontstaan;

9.2. Woningsplitsing

Toevoeging van woningen door splitsing van monumentale gebouwen wordt toegestaan omdat dit kan bijdragen aan het behoud van deze panden. Een van de gestelde voorwaarden voor woningsplitsing is onder meer dat de verschijningsvorm gehandhaafd blijft. Daarnaast geldt als één van de voorwaarden, dat de bijbehorende bedrijfsgebouwen worden gesloopt, tenzij deze gebouwen monumentale kwaliteiten of anderszins cultuurhistorisch beeldbepalende kwaliteiten bezitten.

9.3. Nieuwbouw van burgerwoningen

Nieuwbouw van burgerwoningen in het buitengebied is in het algemeen uitgesloten. Alleen onder speciale condities is nieuwbouw aan de orde, bijvoorbeeld als rechtstreeks wordt voldaan aan de regeling Ruimte voor ruimte (woning in ruil voor sloop van overvloedige bedrijfsbebouwing).

Dergelijke nieuwbouwinitiatieven zullen vanwege de complexe procedure enkel buitenplannen, middels een apart bestemmingsplan, kunnen worden gerealiseerd en niet direct onder de vigour van het nieuwe bestemmingsplan buitengebied.

Ruimte-voor-Ruimte-regeling

Deze regeling heeft tot doel de ruimtelijke kwaliteit te verbeteren door in ruil voor de sloop van agrarische bedrijfsgebouwen die in gebruik waren voor de intensieve veehouderij in combinatie met realisering van milieuwinst ter plaatse, de bouw van woningen op passende locaties toe te staan.

De provincie heeft in 2006 de beleidsregel vastgesteld, waarin de randvoorwaarden zijn neergelegd voor deelname aan de regeling. Deze regeling blijft voornamelijk van kracht, voorzover de locaties zijn gelegen in een bebouwingsconcentratie.

De gemeente heeft zelf de gemeentelijke beleidsnotitie Lintbebouwing opgesteld, waarbinnen geschikte woningbouwlocaties in het kader van de RvR regeling zijn aangeduid.

Voor oprichting van nieuwe burgerwoningen in het kader van RvR zal een afzonderlijke planologische procedure doorlopen dienen te worden.

Landgoederen

Vanwege de vele specifieke aspecten die samenhangen met de realisatie van nieuwe landgoederen in het buitengebied wordt de realisatie hiervan buitenplans gelaten. Dit betekent overigens uitdrukkelijk niet dat de realisatie van nieuwe landgoederen binnen de gemeente onmogelijk is.

In voorkomende gevallen zullen dergelijke verzoeken op hun eigen merites in een aparte planprocedure beoordeeld worden.

9.4. Bijgebouwen

Bij burgerwoningen bestaat de mogelijkheid voor het bouwen van bijgebouwen.

Qua functie dient het bijgebouw te passen bij de bestemming, en qua locatie in de directe nabijheid van de burgerwoning gesitueerd te worden.

Hiertoe wordt een maximale afstand tussen bestaande bebouwing en nieuw op te richten bebouwing opgenomen.

De maximale maatvoering daarbij is 75 m².

Op veel locaties is momenteel reeds een grotere omvang aan bijgebouwen aanwezig. Dit betreft veelal voormalige agrarische bedrijfsgebouwen. Deze bebouwing mag als zodanig ten behoeve van de huidige woonfunctie worden benut, herbouw van deze gebouwen is echter niet mogelijk.

Sloopbonus-regeling

Bij de sloop van bebouwing kan middels een sloopbonus regeling de toegestane oppervlakte aan bijgebouwen van 75 m² worden vergroot met 20% van de gezamenlijke oppervlakte van de gesloopte gebouwen tot een totaal maximum bebouwde oppervlakte van 200 m².

9.5. Paardenbakken

Oprichting van een paardenbak buiten het bouwvlak wordt in beginsel niet toegestaan.

Indien binnen het bouwvlak dan wel woonbestemmingsvlak geen ruimte is voor situering van de paardenbak kan middels een binnenplanse omgevingsvergunning een paardenbak ook buiten het bestemmingsvlak, aangrenzend aan het bestemmingsvlak, worden gerealiseerd, mits de omvang beperkt blijft tot maximaal 800 m² en de paardenbak landschappelijk wordt ingepast. Oprichting van lichtmasten is niet toegestaan. Daarnaast kunnen door B&W nadere eisen worden gesteld aan de plaatsing van afrastering.

9.6. Aan-huis-verbonden beroepen/bedrijven

Uitoefening van een aan-huis-verbonden beroep (op administratief, juridisch, medisch, therapeutisch, kunstzinnig, ontwerptechnisch of hiermee gelijk te stellen terrein) wordt binnen de woonbestemming bij recht toegestaan in het hoofdgebouw, mits wonen de hoofdfunctie blijft en de betreffende functie geen belemmeringen voor de omgeving opwerpt.

Daarnaast kan als aanvulling op de woonfunctie via afwijking ook andere (kleinschalige) bedrijvigheid worden toegestaan, mits dit plaatsvindt binnen bestaande bebouwing. Dit kan ook in vrijstaande bijgebouwen zijn. De woonfunctie is en blijft de overheersende functie. Gedacht moet worden aan een 'eenmans' loodgietersbedrijf, schildersbedrijf, aannemersbedrijf enzovoorts.

In het bestemmingsplan zijn navolgende randvoorwaarden opgenomen:

- De omvang van de activiteit mag niet meer bedragen dan 30% van de gezamenlijke vloeroppervlakte van de woonbebouwing tot een maximum van 75 m².
- Het gebruik mag niet leiden tot een onevenredige aantasting van de verkeersontsluiting- en parkeersituatie ter plaatse.
- Opslag en stalling vindt uitsluitend inpandig plaats.
- De activiteit wordt uitgeoefend door de bewoner.
- Detailhandel is niet toegestaan, uitgezonderd een beperkte verkoop als ondergeschikte activiteit en wel in verband met de activiteit.
- De activiteit moet qua aard, uitstraling en milieubelasting passend zijn in een woonomgeving;
- De activiteit mag niet vergunningplichtig zijn krachtens de Wet milieubeheer danwel ingevolge het Activiteitenbesluit zijn aan te merken als een inrichting type B.

10. MILIEU

Het bestemmingsplan buitengebied is in de regel conserverend van aard. Toch zal een aantal ontwikkelingen binnen het bestemmingsplan toch direct mogelijk zijn. Daarnaast zal het bestemmingsplan voorzien in een aantal ontwikkelingen door middel van een omgevingsvergunningprocedure voor het afwijken van de bouw- of gebruiksregels, of wijzigingsprocedure (zoals vergroting van bouwvlakken etc.). Alvorens deze procedures kunnen worden geëffectueerd dient altijd door middel van onderzoek te worden aangetoond dat aan de vereiste (milieu)randvoorwaarden wordt voldaan en anderen niet onevenredig in hun belangen worden geschaad.

Om conflictsituaties met functies in de omgeving te voorkomen wordt in bestemmingsplannen en bij ruimtelijke ontwikkelingen altijd aandacht besteed worden aan de diverse omgevingsaspecten. Voor het bestemmingsplan Buitengebied zijn onder meer de volgende milieuaspecten relevant:

- geluid;
- luchtkwaliteit;
- externe veiligheid;
- geur;
- bodem.

Weliswaar is voor het merendeel van deze aspecten specifiek beleid en regelgeving vastgesteld, toch is ook sprake van een aanvullende werking ten opzichte van de ruimtelijke ordening. Zo kan het bestemmingsplan via de bestemmingskeuze aanwijzingen geven richting het milieubeleid.

Andersom kan het milieubeleid richting geven aan de functietoedeling in het bestemmingsplan.

Als uitgangspunt voor het bestemmingsplan geldt dat geen strijdigheden (mogen) bestaan met de normen uit de betrokken milieuwetten waaronder de Wet milieubeheer, de Wet geluidhinder, de Wet geurhinder en veehouderij, het Besluit externe veiligheid inrichtingen en binnenkort inwerking tredende Besluit externe veiligheid buisleidingen . Daarnaast wordt in het bestemmingsplan rekening gehouden met het relevante gemeentelijke milieubeleid. Op alle relevante milieuaspecten zal in het bestemmingsplan nader worden ingegaan.

10.1. Bedrijven en milieuzonering

Inleiding

Milieuzonering is het aanbrengen van een noodzakelijke ruimtelijke scheiding tussen milieubelastende en milieugevoelige functies ter bescherming of vergroting van de kwaliteit van de leefomgeving.

Milieuzonering beperkt zich in het algemeen tot de milieuaspecten met een ruimtelijke dimensie: geur, stof, geluid en gevaar. Om de gemeenten een handreiking te bieden voor een verantwoord inpassen van bedrijvigheid in haar fysieke omgeving of van gevoelige functies nabij bedrijven, heeft de VNG de publicatie 'Bedrijven en milieuzonering' (uitgave maart 2009) opgesteld.

In die publicatie is een richtafstandenlijst opgenomen in relatie tot het omgevingstype 'rustige woonwijk'. In deze lijst zijn bedrijven op grond van hun potentiële milieubelasting ingedeeld in zes categorieën. De categorie 1 staat voor de laagste potentiële milieubelastingen en de categorie 6 staat voor de hoogste potentiële milieubelasting. De richtafstandenlijst inclusief categorie-indeling en afstandscriteria is voor dit advies

gehanteerd. De afstanden, genoemd in de VNG-publicatie, gelden in principe tussen enerzijds de perceelsgrens van het bedrijf en anderzijds de gevel van een woning.

Situatie ter plaatse

Het bestemmingsplan Buitengebied Noord Bergen op Zoom wordt een conserverend bestemmingsplan, waarbij de huidige functies worden vastgelegd en er geen sprake is van nieuwe ontwikkelingen.

De aanwezige bedrijfsactiviteiten in het plangebied betreffen met name activiteiten in de agrarische sector, zoals akkerbouw-, glastuinbouw- en veehouderijbedrijven. De bedrijvigheid valt voornamelijk in milieucategorie 2 en 3. Voor de aanwezige bedrijven is ten tijde van de verlening van de milieuvergunning/omgevingsvergunning voor het aspect milieu of de behandeling van de melding in het kader van de algemene maatregel van bestuur ingevolge artikel 8.40 Wet milieubeheer getoetst aan de fysieke bestaande situatie waarbij per milieuaspect een afweging is gemaakt met het oog op de omgeving. Bij vergunningplichtige bedrijven in het kader van milieu is de milieubelasting op basis daarvan door middel van voorschriften begrensd. Bij meldingsplichtige bedrijven zijn eventueel, naast de algemeen geldende voorschriften, maatwerkvoorschriften gesteld. Vestiging van nieuwe bedrijven in het plangebied zal slechts mogelijk zijn indien de beoogde bedrijfsactiviteiten daar milieuhygiënisch acceptabel zijn. Vervolgens zullen de betreffende bedrijven moeten voldoen aan de milieuvoorschriften die verbonden zijn aan het Besluit algemene regels voor inrichtingen milieubeheer (Activiteitenbesluit) of aan de omgevingsvergunning voor de milieu-inrichting.

10.2.Geur

Toetsingskader

Ondernemingen hebben te maken met milieuvoorschriften. Deze zijn gebaseerd op de Wet milieubeheer en staan in algemene milieuregels zoals het Besluit algemene regels voor inrichtingen milieubeheer (Activiteitenbesluit) of in een omgevingsvergunning voor het oprichten of veranderen van een milieu-inrichting.

Bestaande bedrijven in en om het plangebied zullen moeten voldoen aan de genoemde milieuvoorschriften, zodat de geurhinder die een bestaand bedrijf veroorzaakt bij naburige bedrijven of woningen een acceptabel niveau heeft.

Vestiging van nieuwe bedrijven in en om het plangebied zal slechts mogelijk zijn indien de beoogde bedrijfsactiviteiten daar milieuhygiënisch, onder andere qua geur, acceptabel zijn.

De Wet geurhinder en veehouderij (Wgv) vormt voor de beoordeling van aanvragen om omgevingsvergunning het toetsingskader voor de geurhinder vanuit veehouderijen. De Wgv stelt normen aan de geurbelasting van veehouderijen op geurgevoelige objecten en stelt minimale afstanden vast van veehouderijen tot geurgevoelige objecten.

Situatie ter plaatse

Er zijn geen bestaande bedrijven te noemen, die in het plangebied aanleiding geven tot klachten over geurhinder. Voor de bestaande bedrijven wordt verwezen naar de bedrijvenlijst die is opgenomen in bijlage 2. Uitbreiding van bestaande bedrijven in het plangebied zal slechts mogelijk zijn indien de beoogde bedrijfsactiviteiten daar milieuhygiënisch acceptabel zijn. Een bedrijf dat uitbreidt zal moeten voldoen aan de bepalingen in het bestemmingsplan en aan de milieuvoorschriften die verbonden zijn aan het Besluit algemene regels voor inrichtingen milieubeheer (Activiteitenbesluit) of aan de omgevingsvergunning voor de milieu-inrichting.

Over de eventuele vestiging van nieuwe bedrijven wordt opgemerkt, dat de betreffende bedrijven moeten voldoen aan de milieuvoorschriften die verbonden zijn aan het Besluit

algemene regels voor inrichtingen milieubeheer (Activiteitenbesluit) of aan de omgevingsvergunning voor de milieu-inlichting.

10.3.Lucht

Toetsingskader

Voor de kwaliteit van de buitenlucht gelden de in bijlage 2 van de Wm opgenomen grenswaarden voor zwaveldioxide, stikstofdioxide (NO₂), stikstofoxiden, zwevende deeltjes (PM₁₀), lood, koolmonoxide en benzeen. Een vaststelling van een bestemmingsplan betreft de uitoefening van een bevoegdheid als bedoeld in artikel 5.16, tweede lid, van de Wm die gevolgen kan hebben voor de luchtkwaliteit. Op grond van artikel 5.16, eerste lid, van de Wm is vaststelling van het bestemmingsplan mogelijk, indien aannemelijk is gemaakt dat:

- a. als gevolg van het plan, al dan niet nadat maatregelen zijn getroffen, de grenswaarden niet worden overschreden (artikel 5.16, eerste lid, sub a, van de Wm);
- b. als gevolg van het plan de concentratie van stoffen in de buitenlucht per saldo verbetert of ten minste gelijk blijft (artikel 5.16, eerste lid, sub b1 van de Wm);
- c. als gevolg van het plan bij een beperkte toename van de concentratie van stoffen in de buitenlucht, door een met de activiteiten samenhangende maatregel of optredend effect, de luchtkwaliteit per saldo verbetert (artikel 5.16, eerste lid, sub b2 van de Wm);
- d. als gevolg van het plan, al dan niet nadat maatregelen zijn getroffen, de toename van stoffen waarvoor grenswaarden zijn gesteld 'niet in betekenende mate bijdraagt' aan de concentratie in de buitenlucht (artikel 5.16, eerste lid, sub c van de Wm); of
- e. het te nemen besluit een besluit is dat genoemd of beschreven is in of betrekking heeft op een ontwikkeling of voorgenomen besluit welke is genoemd of beschreven in, dan wel past binnen of in elk geval niet in strijd is met een door de Minister (NSL) of andere bestuursorganen vastgesteld programma dat is gericht op het bereiken van de grenswaarden (artikel 5.16, eerste lid, sub d van de Wm).

Situatie ter plaatse

In dit geval gaat het om de vaststelling van een conserverend bestemmingsplan, dat wil zeggen dat in het plan de huidige functies worden vastgelegd en dat er geen sprake is van nieuwe ontwikkelingen.

Dit betekent voor het aspect luchtkwaliteit dat er naast de autonome groei niet wordt vooruitgelopen op eventuele ingrijpende ruimtelijke ontwikkelingen, aangezien daartoe geen concrete plannen bestaan. Het is aannemelijk dat de concentratie van stoffen in de buitenlucht als gevolg van het plan per saldo gelijk blijft.

Gelet op artikel 5.16, eerste lid, sub b van de Wm is vaststelling van een conserverend bestemmingsplan mogelijk, waarbij toetsing aan de grenswaarden voor luchtkwaliteit niet aan de orde is.

Om een indruk te krijgen van de luchtkwaliteit in het plangebied, zijn de achtergrondconcentraties van de twee belangrijkste stoffen bepaald met behulp van het computerprogramma 'Webbased CAR II versie 9.0' (Calculation of Airpollution from Roadtraffic). Het programma is gemaakt door TNO. Met behulp van CAR kunnen de concentraties van de luchtverontreinigende stoffen, als gevolg van het wegverkeer, worden berekend. In het rekenprogramma zijn gegevens over de achtergrondconcentraties beschikbaar voor afgelopen jaren en voor toekomstige jaren (geprognosticeerd).

Door de verkeersintensiteit in het model op nul te stellen, geeft het programma de achtergrondconcentraties. Dit is gedaan op vier punten aan de rand van het plangebied: aan de noordzijde, de oostzijde, de zuidzijde en de westzijde van het plangebied. In april

2009 heeft de Europese Commissie aan Nederland uitstel ('derogatie') verleend voor het voldoen aan de normen voor zwevende deeltjes tot midden 2011 en voor stikstofdioxide tot 1 januari 2015. Logischerwijs worden deze jaren als rekenjaren gehanteerd.

In de drie onderstaande tabellen wordt voor NO₂ en PM₁₀ inzicht gegeven in de achtergrondconcentraties voor 2011, 2015 en 2020, overgenomen uit Webbased CAR II versie 9.0. In deze tabellen zijn de resultaten voor PM₁₀ weergegeven inclusief de zeezout-aftrek voor fijnstof (voor de gemeente Bergen op Zoom bedraagt deze aftrek 4 µg/m³ voor het jaargemiddelde van PM₁₀ en 6 dagen voor het etmaalgemiddelde van PM₁₀). In de onderste rij van de tabellen zijn de grenswaarden vermeld.

Locatie	NO ₂ jaargem. µg/m ³	PM ₁₀ jaargem. µg/m ³	PM ₁₀ etmaalgemiddelde aantal dagen per jaar*
Jan den Boersweg	17,0	19,0	6
Lagemetenweg	19,5	19,1	6
Stapelakker	19,9	20,8	9
Zuiderkreekweg	17,9	18,5	5
grenswaarden	40,0	40,0	35

Tabel 1: Achtergrondconcentraties 2011 Buitengebied Noord (incl. zeezoutcorrectie)

Locatie	NO ₂ jaargem. µg/m ³	PM ₁₀ jaargem. µg/m ³	PM ₁₀ etmaalgemiddelde aantal dagen per jaar*
Jan den Boersweg	15,8	18,2	4
Lagemetenweg	17,9	18,3	5
Stapelakker	18,8	19,8	7
Zuiderkreekweg	16,9	17,8	4
grenswaarden	40,0	40,0	35

Tabel 2: Achtergrondconcentraties 2015 Buitengebied Noord (incl. zeezoutcorrectie)

Locatie	NO ₂ jaargem. µg/m ³	PM ₁₀ jaargem. µg/m ³	PM ₁₀ etmaalgemiddelde aantal dagen per jaar*
Jan den Boersweg	13,4	16,9	3
Lagemetenweg	14,4	17,0	3
Stapelakker	16,3	18,3	5
Zuiderkreekweg	14,7	16,6	2
grenswaarden	40,0	40,0	35

Tabel 3: Achtergrondconcentraties 2020 Buitengebied Noord (incl. zeezoutcorrectie)

* hier is het aantal dagen per jaar vermeld, waarop de etmaalgemiddelde concentratie van PM₁₀ groter is dan 50 µg/m³.

Volledigheidshalve wordt hier nog ingegaan op PM_{2,5}. Voor de kleinere fractie van de zwevende deeltjes, die met PM_{2,5} wordt aangeduid, zal de grenswaarde (een jaargemiddelde concentratie van 25 µg/m³) op 1 januari 2015 ingaan. Tot 1 januari 2015 blijft het toetsen aan die grenswaarde buiten beschouwing bij de uitoefening van een bevoegdheid of toepassing van een wettelijk voorschrift (zie Wm artikel 5.16, lid 2, een opsomming van deze bevoegdheden en wettelijke voorschriften).

Dit is ongeacht of een besluit van vóór 1 januari 2015 ook na de genoemde datum gevolgen voor de luchtkwaliteit heeft of kan hebben (Wm bijlage 2 voorschrift 4.4, lid 2).

Conclusie

De achtergrondconcentraties in het plangebied Buitengebied Noord voor de stoffen NO₂ en PM₁₀ zijn relatief laag, aanzienlijk lager dan de grenswaarden, zodat luchtkwaliteitsknelpunten niet te verwachten zijn.

Indien in het plangebied toch ruimtelijke ontwikkelingen mogelijk worden gemaakt die gevolgen (kunnen) hebben voor de luchtkwaliteit, zal conform de daarvoor geldende landelijke regels een onderzoek naar de luchtkwaliteit moeten worden uitgevoerd.

10.4. Geluid

Toetsingskader

In de Wet geluidhinder is bepaald dat voor locaties in het bestemmingsplan waar woningen en andere geluidgevoelige bestemmingen kunnen worden gerealiseerd, de geluidbelasting wordt onderzocht binnen de zones behorende bij industrieterreinen, verkeerswegen en spoorwegen. Het bestemmingsplan Buitengebied Noord is conserverend van karakter. Voor het aspect geluid binnen het bestemmingsplan Buitengebied Noord wordt aangesloten bij de desbetreffende voorschriften uit de onderliggende bestemmingsplannen.

Situatie ter plaatse

Het bestemmingsplan Buitengebied Noord Bergen op Zoom is conserverend van karakter. Dit betekent dat binnen het plangebied geen nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen, zoals bijvoorbeeld woningen en bedrijven, mogelijk worden gemaakt. Gezien dit gegeven is in het kader van dit bestemmingsplan de invloed van het wegverkeer, railverkeer en industrie voor de al aanwezige geluidgevoelige functies niet van belang. Er is derhalve geen akoestisch onderzoek uitgevoerd.

Bedrijven

Voor inrichtingen die een vergunning ingevolge de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht voor de activiteit milieu hebben gelden de geluidvoorschriften, verbonden aan die vergunning of de algemene maatregel van bestuur ingevolge artikel 8.40 Wet milieubeheer. In deze voorschriften worden maxima gesteld aan de geluidniveaus die een inrichting mag veroorzaken, gemeten ter plaatse van de gevel van geluidgevoelige bestemmingen van derden, dan wel ter plaatse van vastgestelde referentiepunten. Zo wordt geluidhinder voorkomen dan wel zo veel als mogelijk beperkt.

Zonering industrielawaai

In de figuur op de volgende pagina zijn de grens van het plangebied en de ligging van de zonegrens van het ingevolge de Wet geluidhinder gezoneerde industrieterrein Theodorushaven grafisch aangeduid. Uit de figuur blijkt, dat het zuidelijk deel van het plangebied gelegen is binnen de vastgestelde zonegrens van het gezoneerde industrieterrein. Omdat het plan niet voorziet in nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen is geen nader akoestisch onderzoek naar de geluidemissie vanwege industrielawaai noodzakelijk.

Toelichting gezoneerd industrieterrein en de 50 dB(A)-contour:

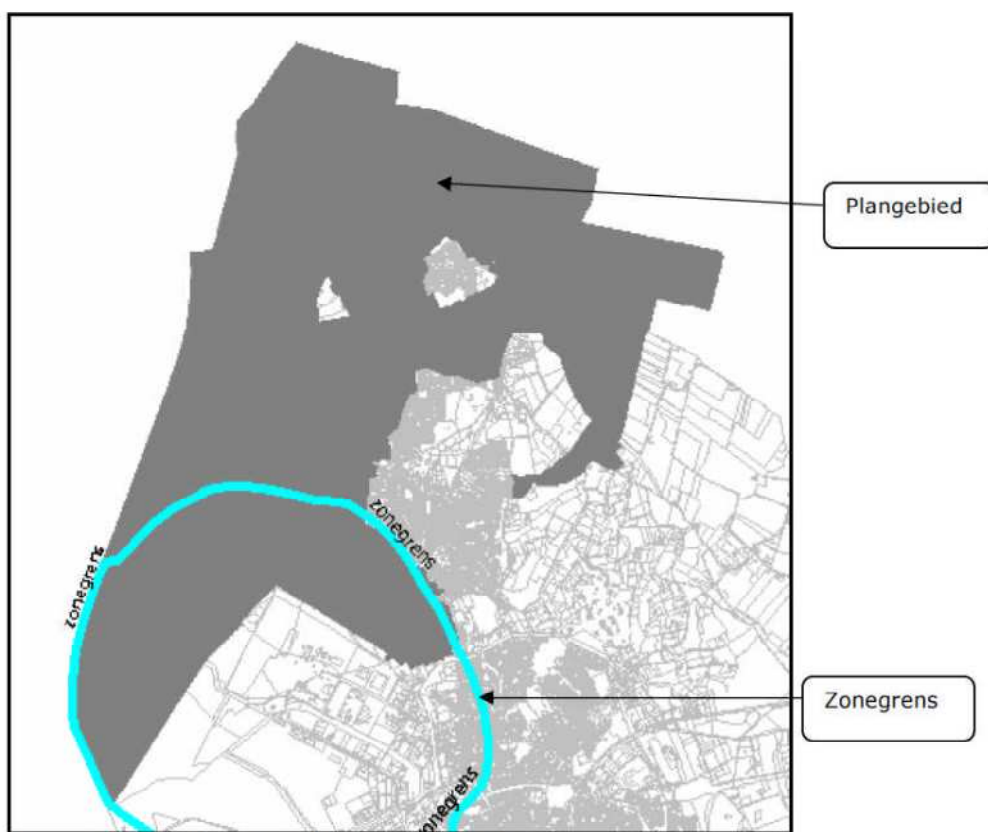
Een gezoneerd industrieterrein is een industrieterrein of een gedeelte daarvan, waarop zich bedrijven bevinden of worden toegestaan die in belangrijke mate geluidhinder kunnen veroorzaken.

Het gaat om de bedrijven die zijn aangewezen in het derde lid van artikel 2.1 van het Besluit omgevingsrecht (Bor). Rondom een gezoneerd industrieterrein wordt een gebied aangewezen waarbuiten het geluidniveau ten gevolge van de activiteiten van alle bedrijven op het industrieterrein de 50 dB(A) niet mag overschrijden. De 50 dB(A)-contour vormt de grens van dit gebied.

De 55 dB(A)-contour geeft de grens aan tot waar in principe gevoelige objecten kunnen worden gerealiseerd. Indien de gevelbelasting als gevolg van activiteiten op het gezoneerd industrieterrein meer bedraagt dan 50 dB(A), maar maximaal 55 dB(A), dan is voor realisatie van een geluidgevoelige bestemming een ontheffing nodig. Deze ontheffing wordt door het college van burgemeester en wethouders verleend.

Verleende hogere waarden worden ingeschreven in het Kadaster.

Indien in de toekomst binnen het plangebied én binnen de vastgestelde zonegrens van het industrieterrein geluidgevoelige bestemmingen geprojecteerd worden, dan dient alsnog een akoestisch onderzoek uitgevoerd te worden.

Figuur 1: aanduiding plangebied en vastgestelde zonegrens

Verkeerslawaaï

Omdat het bestemmingsplan Buitengebied Noord Bergen op Zoom conserverend van karakter is, is in het kader van dit bestemmingsplan de invloed van het wegverkeer voor de al aanwezige geluidgevoelige bestemmingen niet van belang. Voor deze bestemmingen is de situatie namelijk niet gewijzigd. In dit bestemmingsplan wordt alleen de huidige situatie vastgelegd. Nieuwe woningen of andere geluidgevoelige functies in het plangebied worden niet toegestaan. Een akoestisch onderzoek is daarom niet uitgevoerd. Opgemerkt wordt nog dat in een deel van het plangebied de A4 dominant aanwezig is. Met een zonebreedte van 400 tot 600 meter ligt een aanzienlijk deel van het plangebied

binnen de invloedssfeer van deze autosnelweg. Daarnaast is in en rond het plangebied een groot aantal wegen gelegen met zonebreedtes van 200 tot en met 400 meter.

Indien in de toekomst binnen het plangebied toch de mogelijkheid gecreëerd wordt om woningen dan wel andere geluidgevoelige bestemmingen te realiseren, dient er binnen de wettelijke zones rondom wegen, op basis van de Wet geluidhinder, nader onderzoek plaats te vinden.

Voor wegen waarop een snelheidsregime van meer dan 30 km/h van toepassing is, geldt afhankelijk van de voorgeschreven maximum snelheid een bepaalde zonebreedte, uiteenlopend van 200 tot 600 meter.

Voor wegen met een toegestane maximum snelheid van 30 km/h geldt dat deze wegen ingevolge de Wet geluidhinder geen zone hebben en is akoestisch onderzoek formeel niet nodig. Echter, volgens een uitspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (d.d. 3 september 2003 nr. 200203751/1) is het toch noodzakelijk de geluidbelasting in beeld te brengen en te motiveren waarom een eventuele overschrijding van de voorkeursgrenswaarde toelaatbaar wordt geacht.

Ten behoeve van het nader onderzoek zal ter plaatse van de projecties de geluidbelasting vanwege de relevante verkeerswegen bepaald dienen te worden. Wordt als gevolg van een gezonde weg de voorkeursgrenswaarde overschreden, dan is een geluidgevoelige bestemming alleen mogelijk als daar ontheffing voor wordt verleend.

Ontheffingen moeten worden aangevraagd bij het college van burgemeester en wethouders. Verleende hogere waarden worden ingeschreven in het Kadaster.

Spoorweglawaai

Omdat het plangebied niet gelegen is binnen de zones van de spoorlijnen, is in het kader van dit bestemmingsplan de invloed van het spoorwegverkeer voor de al aanwezige en eventuele toekomstige geluidgevoelige bestemmingen niet van belang. Een akoestisch onderzoek is daarom niet uitgevoerd.

10.5.Externe veiligheid

Toetsingskader

Het aspect externe veiligheid kan relevant zijn vanwege bedrijven (inrichtingen) die met gevaarlijke stoffen werken en vanwege het transport van gevaarlijke stoffen over weg, water en spoor en door buisleidingen.

Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi)

Het Bevi is gericht aan het bevoegd gezag inzake de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht en de Wet ruimtelijke ordening en heeft onder meer tot doel om bij nieuwe situaties toetsing aan de risiconormen te waarborgen. In de Regeling externe veiligheid inrichtingen (Revi) zijn standaardafstanden opgenomen waarbij wordt voldaan aan de grenswaarden van het plaatsgebonden risico.

Het Bevi is van toepassing op vergunningsplichtige risicovolle bedrijven en de nabijgelegen al dan niet geprojecteerde (beperkt) kwetsbare objecten. In artikel 2, lid 1 van het Bevi is opgesomd wat wordt verstaan onder risicovolle bedrijven. Voor de toepassing van het Bevi, wordt een nieuw ruimtelijk besluit gezien als een nieuwe situatie.

Transport

Beoordeling van de risico's veroorzaakt door het vervoer van gevaarlijke stoffen over het spoor, water en weg dient plaats te vinden aan de hand van de circulaire "Risiconormering vervoer gevaarlijke stoffen" uit 2004 en de wijziging daarop van 1 augustus 2008 en 1 januari 2010, waarin grens- en richtwaarden voor het plaatsgebonden

risico en richtlijnen voor de toepassing van de rekenmethodiek en de verantwoording van het groepsrisico zijn opgenomen.

Circulaire “Risiconormering vervoer gevaarlijke stoffen”

Volgens de circulaire gelden geen beperkingen voor het ruimtegebruik voor het gebied dat verder ligt dan 200 m van een transportas. Dit betekent dat, indien een plangebied is gelegen op een afstand van meer dan 200 meter van de transportas, risicoberekeningen niet nodig zijn en dat een verantwoording van het groepsrisico niet aan de orde is. Echter, het invloedsgebied kan wel verder reiken. Indien dat het geval is en het invloedsgebied reikt tot over het plangebied, moeten wel maatregelen worden overwogen bijvoorbeeld in het kader van zelfredzaamheid.

Op 1 januari 2011 is het Besluit externe veiligheid buisleidingen (Bevb) in werking getreden. Het Bevb regelt onder meer de externe veiligheidsaspecten van buisleidingen. Het externe veiligheidsbeleid voor buisleidingen is daarmee in lijn gebracht met het beleid voor inrichtingen en voor vervoer van gevaarlijke stoffen over weg, water en spoor.

Situatie ter plaatse

Bevi-bedrijven

Om te bepalen of er in de directe omgeving bedrijven zijn gelegen waarop het Bevi van toepassing is, is het RRGs (Register Risicosituaties Gevaarlijke Stoffen) geraadpleegd. Uit het RRGs blijkt dat binnen het plangebied geen bedrijven zijn gelegen waarop het Bevi van toepassing is. Daarnaast blijkt uit het RRGs dat het plangebied binnen het invloedsgebied is gelegen van meerdere Bevi-inrichtingen, namelijk: Sabic Innovative Plastics B.V., Crealis Nederland B.V., Nuplex Resins B.V., Mepavex Logistics B.V. en BP Heijmans. Het plangebied ligt niet binnen het plaatsgebonden risico van 10^{-6} per jaar van deze vijf Bevi-bedrijven.

In de tabel op de volgende pagina is per inrichting weergegeven:

- op welke afstand (in meters) het plaatsgebonden risico van 10^{-6} per jaar (PR 10^{-6}) ligt;
- de grootte van het invloedsgebied (in meters);
- de afstand gemeten vanaf de perceelsgrens van de inrichting tot aan het plangebied;
- het maximale groepsrisico (GR) ten opzichte van de oriënterende waarde (OW).

BEVI bedrijven	PR 10^{-6} [m]	Invloeds- Gebied [m]	Afstand tot plan (in- richtings- grens) [m]	Maximale GR t.o.v. de OW
1. Sabic Innovative Plastics B.V.	20-30	6100	10	0.002
2. Crealis Nederland B.V.	60	2230	930	0.2
3. Nuplex Resins B.V.	400	2050	500	0.5
4. Mepavex Logistics B.V.	10	3260	1300	0.15
5. BP Heijmans	45	150	15	0

Tabel 4: Risicoafstanden van de Bevi-inrichtingen nabij en binnen het plangebied

Toelichting bij bovenstaande tabel:

- *Het plaatsgebonden risico PR 10⁻⁶ [m] geeft de kans aan dat iemand die zich een jaar lang onafgebroken en onbeschermd op een plek bevindt, overlijdt door een ongeval met gevaarlijke stoffen;*
- *Het invloedsgebied is het gebied waarin personen nog worden meegeteld voor de berekening van het groepsrisico;*
- *De afstand van bovengenoemde Bevi-bedrijven tot het plangebied is de kortst mogelijke afstand;*
- *Het groepsrisico is de cumulatieve kans (per jaar) dat ten minste 10, 100 of 1.000 personen overlijden door een ongeval bij een risicovolle activiteit met een gevaarlijke stof;*
- *Het maximale GR t.o.v. de OW is gebaseerd op de bestaande situatie en niet op hetgeen het beoogde bestemmingsplan toestaat.*

Het plaatsgebonden risico wordt gemeten vanuit de risicovolle installatie, niet vanuit de inrichtingsgrens. De PR-contouren reiken niet over het plangebied. Verantwoording van het groepsrisico is noodzakelijk omdat het plangebied binnen het invloedsgebied van een aantal Bevi-bedrijven is gelegen.

Transport

Spoorwegen

Nabij het plangebied is geen spoorweg gelegen, dit is derhalve niet relevant voor externe veiligheid.

Vaarwegen

Het bestemmingsplan is gelegen binnen 200 meter van een vaarweg, namelijk het Schelde- Rijnkanaal. Dit kanaal is genoemd in bijlage 6 van de Circulaire risiconormering vervoer gevaarlijke stoffen. Het Schelde- Rijnkanaal staat aangegeven als zwarte vaarweg welke alleen wordt gebruikt voor binnenvaartschepen. Bij deze vaarwegen is er, met name uit pragmatische overwegingen, voor gekozen om lijnen vast te stellen die vrijwel overeenkomen met de rand van de vaarweg.

Deze gelden als risicolijn waar het plaatsgebonden risico vanwege het vervoer van gevaarlijke stoffen over die vaarweg niet meer mag bedragen dan 10⁻⁶ per jaar. Tussen deze risicolijnen is bebouwing in beginsel niet toegestaan. Uit navraag bij de Dienst Verkeer en Scheepvaart van Rijkswaterstaat blijkt dat de risicolijnen ter hoogte van het Schelde Rijnkanaal niet over de oeverlijnen zijn gelegen. De risicolijnen hebben derhalve geen invloed op het plangebied

De beoordeling en verantwoording van het groepsrisico, bedoeld in paragraaf 4.3 van de "Circulaire Risiconormering vervoer gevaarlijke stoffen", is bij de vaststelling van het bestemmingsplan van toepassing. In het "Definitief ontwerp basisnet water" is aangegeven dat bij een bevolkingsdichtheid beneden de 1500 pers/ha dubbelzijdig en 2250 pers/ha enkelzijdige bebouwing een berekening van het groepsrisico niet verplicht is. Proefberekeningen hebben aangetoond dat in die gevallen het groepsrisico beneden 0,1 x de oriënterende waarde ligt. Aangezien deze bevolkingsdichtheden zeer hoog zijn en deze in het buitengebied niet worden gehaald, is een groepsrisicoberekening niet uitgevoerd.

Omdat de bevolkingsdichtheid in het nieuwe bestemmingsplan niet verandert leidt dit niet tot een toename van het groepsrisico. Het groepsrisico blijft dus onder de 0,1 x oriënterende waarde. Daarom behoeft geen advies te worden gevraagd aan de regionale brandweer inzake de hoogte van het groepsrisico en de aspecten met betrekking tot de rampenbestrijding, zelfredzaamheid en hulpverlening.

Wegverkeer

Binnen de gemeente Bergen op Zoom is een route gevaarlijke stoffen vastgesteld. Deze route loopt via de Randweg-Noord en Randweg-West naar het industrieterrein Theodorushaven. Alle wegen van Theodorushaven zijn ook aangewezen. De volgende wegen liggen binnen of in de nabijheid van het plangebied:

- A4
- Halsterseweg (tot de Randweg)
- Randweg-Noord
- Randweg-West
- Steenbergseweg (einde Halsterseweg tot Steenberg).

Achtereenvolgens wordt op deze wegen ingegaan.

A4

De rijksweg A4 is gelegen binnen het plangebied. Ten behoeve van een eerder uitgevoerde actualisatie van het Bestemmingsplan “Oude Molen” is een berekening uitgevoerd met RBM II (versie 1.3.0; d.d. 10-10-2008).

Deze RBM-berekening is op te vragen bij de RMD. Hierbij is uitgegaan van de vervoersgegevens zoals opgenomen in onderstaande tabellen.

Verkeers-beweging	LF1	LF2	LT1	LT2	LT3	GF0	GF1	GF2	GF3	GT3
A4	1436	1001	14	0	0	0	0	0	164	0

Tabel 5: vervoersgegevens rijksweg A4 huidige situatie*

Verkeers-beweging	LF1	LF2	LT1	LT2	LT3	GF0	GF1	GF2	GF3	GT3
A4	2800	2100	1000	0	0	0	0	0	1100	0

Tabel 6: vervoersgegevens rijksweg A4 toekomstige situatie verstrekt door rijkswaterstaat

* Voor de vervoersgegevens voor de huidige situatie is uitgegaan van de telgegevens over het wegvak B23 (N259 voor realisatie A4). Aangenomen is dat als gevolg van de realisatie en opening van de nieuwe A4 Dinteloord-Bergen op Zoom, het doorgaande verkeer m.b.t. vervoer gevaarlijke stoffen niet langer over de N259 plaatsvindt maar in zijn geheel over de A4.

Op basis van de RBM-II berekeningen is er geen sprake van een plaatsgebonden risico van 10 -6 per jaar. Daarnaast blijkt uit de RBM-II berekeningen dat in zowel de huidige als ook de toekomstige situatie het groepsrisico niet hoger is dan 0,1 x de oriënterende waarde. Aansluitend op het toekomstige beleid (Besluit transportroutes externe veiligheid/Basisnet) kan een uitgebreide verantwoording van het groepsrisico achterwege blijven.

Het bestemmingsplan heeft een conserverend karakter. Omdat de bevolkingsdichtheid in het nieuwe bestemmingsplan niet verandert leidt dit niet tot een toename van het groepsrisico en behoeft het groepsrisico niet te worden verantwoord. Het groepsrisico blijft onder de 0,1 x oriënterende waarde. Daarom behoeft geen advies te worden gevraagd aan de regionale brandweer inzake de hoogte van het groepsrisico en de aspecten met betrekking tot de rampenbestrijding, zelfredzaamheid en hulpverlening.

Halsterseweg N259 (tot de Randweg)

Tevens is het plangebied gelegen nabij de Halsterseweg (N259). Uit de “Inventarisatie vervoer gevaarlijke stoffen” (rapportage 17 april 2008) en de actualisatie hiervan d.d. augustus 2010, blijkt dat het vervoer van gevaarlijke stoffen over deze weg zeer beperkt is. In het rapport “Actualisering risico-inventarisatie vervoer gevaarlijke stoffen” wordt geconcludeerd, op basis van toepassing van de vuistregels, er geen sprake is van een plaatsgebonden risico van 10 -6 per jaar en dat van een benadering dan wel overschrijding van de oriënterende waarde eveneens geen sprake is.

Randweg-Noord

De Randweg-Noord is gelegen nabij het plangebied. Ten behoeve van een eerder uitgevoerde actualisatie van het plangebied "Fort Pinsenweg" is een berekening uitgevoerd met RBM II (Randweg/Halsterseweg). Deze RBM-berekening is op te vragen bij de RMD.

Er is geen sprake van een plaatsgebonden risico van 10^{-6} per jaar veroorzaakt door het vervoer van gevaarlijke stoffen over deze weg. Het groepsrisico neemt niet significant toe ten opzichte van de situatie die voor de vaststelling van het ruimtelijk besluit gold. Omdat het groepsrisico zowel in de huidige situatie als in de toekomstige situatie niet hoger is dan $0,1 \times$ de oriënterende waarde behoeft het groepsrisico niet verder te worden verantwoord. Er hoeft geen advies te worden gevraagd aan de regionale brandweer inzake de hoogte van het groepsrisico en de aspecten met betrekking tot de rampenbestrijding, zelfredzaamheid en hulpverlening.

Randweg-West

Uit de "Inventarisatie vervoer gevaarlijke stoffen" (rapportage 17 april 2008) blijkt dat er vervoer van gevaarlijke stoffen over deze gemeentelijke weg plaatsvindt die nabij het plangebied gelegen is. In augustus 2010 is deze rapportage geactualiseerd. In de rapportage "Actualisering risicoinventarisatie vervoer gevaarlijke stoffen" zijn de vervoersgegevens in relatie tot wijzigingen van wegen opnieuw bekeken.

In de rapportage is met betrekking tot de Randweg-West het volgende geconcludeerd: Toename van het transport wordt veroorzaakt door het vervallen van de zuidelijke aanvoerrote via de Olympialaan en Markiezaatsweg. Door de bedrijfsbeëindiging van Nedalco neemt het aantal vervoersbewegingen LF2 (licht ontvlambare vloeistoffen zoals benzine en alcohol) af met 250, waardoor de toename van het aantal vervoersbewegingen LF2 beperkt is. De uiteindelijke toename bedraagt 25 vervoersbewegingen GF3, 210 LF1 en 220 LF2. Naar aanleiding van deze conclusie zijn de geïnventariseerde verkeersbewegingen als volgt:

Verkeersbeweging	LF1	LF2	GF3	GT3
Randweg-West	1057	2919	218	0

Tabel 7: Nieuwe verkeersbewegingen nav de actualisatie

Voor het vaststellen van het plaatsgebonden risico en groepsrisico is gebruik gemaakt van de vuistregels uit de Handreiking externe veiligheid vervoer gevaarlijke stoffen (VNG 998). Uit de toetsing, waarbij de intensiteiten uit bovenstaande tabel zijn gebruikt, blijkt dat er geen plaatsgebonden risicocontour (PR) van 10^{-6} per jaar aanwezig is en dat er dus, vanwege het plaatsgebonden risico, geen minimale afstand tot de Randweg-West hoeft te worden aangehouden. Daarnaast is uit de toetsing gebleken dat de combinatie van het aantal LPG-transporten en de hieraan gerelateerde personendichtheid lager is dan de in de tabellen opgenomen drempelwaarde. Dit betekent dat het groepsrisico zeer beperkt is en dat de oriënterende waarde niet wordt overschreden.

Het bestemmingsplan heeft een conserverend karakter. De planherziening zal derhalve niet leiden tot een toename van het groepsrisico. Omdat er geen sprake is van een toename van het groepsrisico en het groepsrisico is gelegen onder de oriënterende waarde, behoeft bij de vaststelling van het RO-besluit, het groepsrisico niet te worden verantwoord. Daarom hoeft, met betrekking tot het aspect gevaarlijke stoffen, geen advies te worden gevraagd aan de regionale brandweer inzake de hoogte van het

groepsrisico en de aspecten met betrekking tot de rampenbestrijding, zelfredzaamheid en hulpverlening.

Steenbergseweg (einde Halsterseweg tot Steenberg)

Van de Halsterseweg gaat de weg over in de Steenbergseweg en loopt tot in de gemeente Steenberg. De vervoersaantallen van deze weg dienen apart te worden beschouwd omdat het nieuwe tracé van de A4 eindigt ter hoogte van de Steenbergseweg. Voor de inventarisatie van de vervoersaantallen van deze weg is gebruik gemaakt van de telgegevens van Rijkswaterstaat uit 2006.

Verkeers- beweging	LF1	LF2	GF3	GT3
Steenbergseweg	1420	1158	2308	0

Tabel 8: Verkeerstellingen Rijkswaterstaat 2006

Voor het vaststellen van het plaatsgebonden risico en groepsrisico is gebruik gemaakt van de vuistregels uit de Handreiking externe veiligheid vervoer gevaarlijke stoffen (VNG 1998). Uit de toetsing, waarbij de intensiteiten uit de tabel op de vorige pagina zijn gebruikt, blijkt dat er geen plaatsgebonden risicocontour (PR) van 10 -6 per jaar aanwezig is en dat er dus, vanwege het plaatsgebonden risico, geen minimale afstand tot de Steenbergseweg hoeft te worden aangehouden. Daarnaast is uit de toetsing gebleken dat de combinatie van het aantal LPG-transporten en de hieraan gerelateerde personendichtheid (in het buitengebied is de bevolkingsdichtheid zeer laag) lager is dan de in de tabellen opgenomen drempelwaarde. Dit betekent dat het groepsrisico zeer beperkt is en dat de oriënterende waarde niet wordt overschreden.

Het bestemmingsplan heeft een conserverend karakter. De planherziening zal derhalve niet leiden tot een toename van het groepsrisico. Omdat er geen sprake is van een toename van het groepsrisico en het groepsrisico is gelegen onder de oriënterende waarde, behoeft bij de vaststelling van het RO-besluit, het groepsrisico niet te worden verantwoord. Daarom hoeft, met betrekking tot het aspect gevaarlijke stoffen, geen advies te worden gevraagd aan de regionale brandweer inzake de hoogte van het groepsrisico en de aspecten met betrekking tot de rampenbestrijding, zelfredzaamheid en hulpverlening.

Buisleidingen

Uit inventarisatie van de buisleidingen blijkt dat er binnen het plangebied drie hogedruk aardgasleidingen zijn gelegen, te weten:

Buisleiding doorsnee (mm)	Naam Leiding	Invloeds- gebied vanuit risicokaart [m]	Afstand tot plangrens [m]	Druk (bar)
Gasunie leiding	Z-525-06	95	0	40
	Z-526-01	95	0	40
	Z-252-09	75	0	40

Tabel 9: Gegevens van de buisleidingen binnen het plangebied

Om het plaatsgebonden risico en het groepsrisico te bepalen van de hogedruk aardgasleidingen dient in principe een berekening middels het rekenprogramma CAROLA uitgevoerd te worden. Op basis van de door Gasunie verstrekte gegevens begin 2010, is de exacte ligging van de hogedruk aardgasleidingen bekeken. Uit deze gegevens blijkt dat er ter hoogte van het plangebied geen sprake is van een plaatsgebonden risico. Er kan worden geconcludeerd dat in de nabijheid van deze leidingen geen kwetsbare objecten zijn gelegen en dat er een relatief lage bevolkingsdichtheid in het buitengebied aanwezig is. Het maximale groepsrisico als gevolg van de leiding in de huidige situatie zal vanwege de lage bevolkingsdichtheid nihil zijn. Vanwege het conserverende karakter van het bestemmingsplan kan worden geconcludeerd dat het groepsrisico niet zal wijzigen.

Met buisleidingen worden, in dit advies, transportleidingen voor het vervoer van gevaarlijke stoffen bedoeld. Bij distributieleidingen voor bijvoorbeeld aardgas en andere leidingen waarop EV wet- en regelgeving niet van toepassing is, dient enkel de zakelijk rechtstrook in acht te worden genomen.

Conclusie

Bevi-bedrijven

Het plaatsgebonden risico van 10 -6 per jaar van de vijf Bevi-inrichtingen levert geen beperking op ten aanzien van de planontwikkeling. Het bestemmingsplan is conserverend van aard, wat inhoudt dat de personendichtheid niet toeneemt en het groepsrisico hierdoor niet zal wijzigen.

Transport

Van zowel de A4, de Halsterseweg, de Randweg-Noord, de Randweg-West als de Steenbergseweg kan worden geconcludeerd dat zowel in de huidige als in de toekomstige situatie geen sprake is van een plaatsgebonden risico van 10 – 6 per jaar veroorzaakt door het vervoer van gevaarlijke stoffen over deze wegen.

Bij zowel de A4, de Halsterseweg, de Randweg-Noord, de Randweg-West als de Steenbergseweg neemt het groepsrisico niet toe en is dit gelegen onder de oriënterende waarde. Hierdoor behoeft geen verantwoording van het groepsrisico opgesteld te worden. Derhalve hoeft geen advies te worden gevraagd aan de regionale brandweer inzake de hoogte van het groepsrisico en de aspecten met betrekking tot de rampenbestrijding, zelfredzaamheid en hulpverlening.

Met betrekking tot de hogedruk aardgasleidingen die zijn gelegen binnen het bestemmingsplan kan worden geconcludeerd dat er geen plaatsgebonden risico aanwezig is en dat het groepsrisico nagenoeg nihil is.

Omdat het plangebied binnen het invloedsgebied van een vijftal Bevi-inrichtingen is gelegen, dient op grond van artikel 13 van het Bevi een groepsrisicoverantwoording in het RO-besluit te worden opgenomen.

Hiertoe dient de regionale brandweer (Veiligheidsregio) in de gelegenheid te worden gesteld advies uit te brengen in verband met het groepsrisico over de mogelijkheden tot voorbereiding van bestrijding en beperking van de omvang van een ramp of zwaar ongeval en over de zelfredzaamheid van personen in het invloedsgebied van de inrichting.

10.6.Bodem

Toetsingskader

In het bestemmingsplan wordt de bodemkwaliteit binnen het plangebied beschreven. De reden hiervoor is dat de bodem geschikt dient te zijn voor de beoogde functie(s).

Situatie ter plaatse

Bodemopbouw

Kenmerkend voor de bodemopbouw binnen het plangebied is het noordelijk deel van de Brabantse Wal; een noord-zuid gerichte duinenrij van holocene ouderdom. Door cultuurmaatregelen zijn de duinen veelal vergraven en uitgevlakt, waardoor ze vaak niet meer in het terrein herkenbaar zijn.

De duinen liggen op een ondergrond van laat-pleistocene stuifzanden.

Deze vormen een golvend landschap, dat enkele honderden meters naar het westen, via een duidelijk in het veld waarneembare steile helling, overgaat in de Zeeuwse vlakte. De pleistocene dekzanden zijn enige tientallen meters dik en liggen op vroeg-pleistocene kleilagen. De dekzand- en kleilagen zijn voor grondwater in verticale richting matig doorlatend. In horizontale richting zijn ze matig tot goed doorlatend. Dit heeft tot gevolg dat water op het stuifzandoppervlak stagneert en natte plekken in het landschap vormt. Deze plekken waren opgevuld met veentjes (moeren) die vaak zijn drooggelegd en ontgonnen.

Het freatische grondwater bevindt zich binnen het plangebied veelal dieper dan 5 meter onder het maaiveld. Het stroomt over het algemeen in westelijke richting naar de steilrand van de Brabantse Wal. Bij boren kan op wisselende diepten bodemwater worden aangetroffen. Het betreft dan vaak schijngrondwaterspiegels op kleilagen in het pleistocene dekzand of het contactvlak van de dekzand-kleilagen. Deze schijnwaterspiegels bevatten wisselende hoeveelheden water. Van nature verhoogde gehalten aan zware metalen en een lage zuurgraad zijn kenmerkend voor dit soort water. Er zijn geen gegevens bekend over de stromingsrichting in dit soort geïsoleerde waterlichamen. Het meest oostelijke deel van het plangebied (de 'punt' ten oosten van Halsteren) is gelegen binnen een grondwaterbeschermingsgebied.

Beschikbare bodemonderzoeksgegevens

Voor het plangebied is geen bodemkwaliteitskaart opgesteld.

Binnen het plangebied zijn diverse bodemonderzoeken uitgevoerd. De bodemonderzoeken hebben vooral plaatsgevonden op terreinen of terreindelen waar herontwikkeling (voornamelijk bouwactiviteiten) heeft plaatsgevonden en op bedrijfsterreinen (ten behoeve van de milieuvergunning, nu omgevingsvergunning voor het aspect milieu).

De bodemonderzoeken tonen over het algemeen aan dat de bodem niet tot licht is verontreinigd. Gevallen van ernstige bodemverontreiniging waarvoor een saneringsnoodzaak bestaat zijn hierbij niet of nauwelijks aangetoond. Het Historisch Bodembestand HBB3 geeft aan dat binnen het plangebied een aantal stortlocaties aanwezig is. Deze locaties zijn verdacht op het voorkomen van bodemverontreiniging.

Bodembedreigende activiteiten

Het plangebied bestaat voornamelijk uit buitengebied. Binnen het plangebied zijn enkele bedrijven aanwezig, voornamelijk agrarische bedrijven. Niet uitgesloten wordt dat op deze bedrijfsterreinen bodemverontreiniging aanwezig kan zijn als gevolg van de activiteiten.

Echter, dergelijke verontreinigingen zullen beperkt van omvang zijn. De invloed van de bedrijfsactiviteiten op de algemene bodemkwaliteit binnen het plangebied is beperkt. Er

zijn binnen het plangebied geen voormalige grootschalige (industriële) bedrijfsactiviteiten bekend die van invloed kunnen zijn geweest op de bodemkwaliteit in het plangebied.

Conclusie

Op grond van bovengenoemde bodemkwaliteitgegevens wordt aangenomen dat de bodem binnen het plangebied in het algemeen niet tot licht is verontreinigd.

Aangenomen kan worden dat de algemene bodemkwaliteit binnen het plangebied geen belemmering vormt voor de bestemming.

Het is mogelijk dat de bodem binnen het plangebied plaatselijk verontreinigd is geraakt als gevolg van bedrijfsactiviteiten. Gelet op de activiteiten binnen het plangebied zullen dergelijke verontreinigingen beperkt van omvang zijn. Verder is binnen het plangebied een aantal stortlocaties aanwezig. Deze locaties zijn verdacht op het voorkomen van bodemverontreiniging. Indien in de toekomst op terreinen binnen het plangebied herontwikkeling, bestemmingswijziging en/of grondverzet plaats zal vinden, is maatwerk door middel van bodemonderzoek noodzakelijk. Bodemonderzoek zal dan moeten uitwijzen of de bodemkwaliteit op dergelijke terreinen geschikt is voor de beoogde bestemming en gebruik, of dat er bodemsaneringsmaatregelen noodzakelijk zijn.

Geraadpleegde bronnen

Bij het opstellen van de bodemparagraaf zijn de volgende bronnen geraadpleegd:

- 1 het bodeminformatiesysteem van Bergen op Zoom;
- 2 het bodemloket;
- 3 historisch bodembestand HBB2 Bergen op Zoom;
- 4 tankenbestand van Bergen op Zoom;
- 5 milieuvergunningendossiers;
- 6 bodemkwaliteitskaart Bergen op Zoom;
- 7 historisch bodembestand HBB3 Bergen op Zoom;
- 8 Bodemkaart van Nederland;
- 9 Provinciale Milieuverordening Noord-Brabant.

10.7. Plan-MER/Natuurbeschermingswet

Natuurbeschermingswet en Milieueffectrapportage

Op grond van de Natuurbeschermingswet is een passende beoordeling van een plan vereist indien in het bestemmingsplan ontwikkelingen mogelijk worden gemaakt die een substantiële effect kunnen hebben op de doelstellingen van in aanmerking te nemen Natura 2000-gebieden. Zowel het benutten van de bij recht toegekende mogelijkheden in het bestemmingsplan als het benutten van afwijkings- en wijzigingsbevoegdheden kunnen leiden tot substantiële effecten. Daarom moet een dergelijke beoordeling plaatsvinden. Vervolgens dient te worden aangegeven of en in hoeverre dergelijke substantiële effecten kunnen worden voorkomen.

Indien een passende beoordeling op grond van de Natuurbeschermingswet vereist is, is op grond van de Wet milieubeheer ook een milieueffectrapport vereist. In een dergelijk rapport dienen alle gevolgen voor het milieu (dus niet alleen voor de Natura 2000-gebieden) in de beoordeling te worden betrokken en te worden afgewogen. Indien onaanvaardbaar negatieve effecten optreden, wordt verondersteld dat een alternatief wordt opgenomen waardoor deze effecten worden voorkomen.

Ten behoeve van onderhavig bestemmingsplan is een passende beoordeling alsmede een milieueffectrapportage opgesteld. Uit passende beoordeling en milieueffectrapportage blijkt dat zich substantieel negatieve effecten kunnen voordoen. In het bestemmingsplan is vervolgens aangegeven dat deze effecten kunnen worden opgeheven door regels te stellen in het bestemmingsplan.

De passende beoordeling en milieu-effectrapport zijn vervolgens om advies gezonden aan de commissie voor de MER. De commissie vindt dat de rapportage op een enkel onderdeel essentiële tekortkomingen bevat. De commissie is met name van mening dat

de regels onvoldoende garanderen dat zich geen substantiële effecten voor de Natura 2000-gebieden zullen voordoen.

In het ontwerp-bestemmingsplan was opgenomen dat geen uitbreiding van de bestaande veestapel mocht plaatsvinden. Burgemeester en wethouders konden hiervan afwijken als zogenaamde mitigerende maatregelen zouden kunnen worden getroffen. Onder mitigerende maatregelen werden verstaan:

- a. compensatie door middel van een minimaal gelijkwaardige afname van de bestaande depositie op nabij gelegen kwetsbare gebieden afkomstig van één of meer andere agrarische bedrijven
- b. inrichtings- en beheersmaatregelen
- c. toepassen de best beschikbare staltechnieken toe te passen.

De commissie oordeelt dat in het MER niet is aangetoond dat met de beschikbare emissiereducerende technieken en/of door externe saldering bedrijfsontwikkeling daadwerkelijk mogelijk is zonder dat de ammoniakemissie of -depositie toeneemt. Zo is er bijvoorbeeld geen inzicht gegeven in het aantal stoppende veehouderijen waarmee gesaldeerd kan worden.

Bovendien is in het plan als mogelijke mitigerende maatregel opgenomen het verminderen van de kwetsbaarheid van de habitat door het (doen) treffen van inrichting- en beheermaatregelen in de Natura 2000-gebieden. Dit zijn maatregelen die in de praktijk niet in directe samenhang met de uitbreiding van een veehouderij zullen en kunnen worden uitgevoerd. Ook is niet inzichtelijk gemaakt welke toename van stikstofdepositie mogelijk is als gevolg van die inrichting- en beheermaatregelen.

Daarmee is in het MER onvoldoende aangetoond dat uitbreiding van veehouderij met de in het MER en de planregels beschreven mitigerende maatregelen uitvoerbaar is zonder aantasting van natuurlijke kenmerken van Natura 2000-gebieden.

Op basis van het advies van de commissie MER zijn de regels in het plan aangepast. Met de gewijzigde regels is volstrekt helder dat de peildatum van de Natuurbeschermingswet bepalend is voor de vraag wat de bestaande rechten zijn van een bedrijf. Uitgangspunt is dat een agrarisch bedrijf de veestapel niet mag uitbreiden omdat dat zou leiden tot een toename van de ammoniakemissie, zoals ook in het ontwerp-bestemmingsplan was bepaald.

Van dat uitbreidingsverbod kan door het college in de gewijzigde regels worden afgeweken als dit worden gecompenseerd doordat een andere veehouderij welke bepalend is voor de ammoniakemissie wordt beëindigd. De bedrijven die kunnen compenseren, zijn nu nog beter omschreven. Het moeten bedrijven zijn die aanwezig waren op de peildatum, voorzien waren van een milieuvergunning en waarvan de vergunning sindsdien niet is ingetrokken, danwel is ingetrokken na 29 september 2009, de datum waarop de provinciale depositiebank in werking is getreden.

Om te voldoen aan het advies van de commissie is een overzicht opgesteld van de bestaande agrarische bedrijven op basis van de BVB. Op basis daarvan kan eenvoudig worden gesteld aan de hand van de per bedrijf bestaande emissie of en in hoeverre compensatie kan plaatsvinden. Verder is voldoende informatie beschikbaar over het effect van emissiebeperkende maatregelen op stalniveau om in een concrete situatie tot de vaststelling te kunnen komen dat aan de voorwaarden van de afwijkingsbevoegdheid kan worden voldaan voor het uitbreiden van de veestapel.

De mogelijkheid van een compensatie door middel van inrichtings- en beheermaatregelen hebben wij op grond van het advies van de commissie MER geschrapt.

Met de aanscherping van de regels alsmede de inventarisatie van de bestaande agrarische bedrijven aan de hand van de BVB kan volledig worden voldaan aan het advies van de commissie.

Wij merken op dat wij kennis hebben genomen van de uitspraken van de afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State van 13 november 2013. Hierin heeft de Raad van State de provinciale depositiebank onverbindend verklaard. Niet uitgesloten is namelijk dat hierin bedrijven voorkomen die wel aanwezig waren op de peildatum maar waarvan naderhand de milieuvergunning was ingetrokken. Ook was het mogelijk dat hierin bedrijven voorkwamen die pas na de peildatum waren opgericht. Kortom, er werd gesaldeerd met bedrijven die daarvoor niet in aanmerking kwamen. Met de formulering van de aangepaste regels wordt tevens voldaan aan de uitspraak van de afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State van 13 november 2013.

Verder heeft de Commissie m.e.r.aangegeven dat onvoldoende aandacht is besteed aan de effecten van het plan voor de Flora- en faunawet. De afweging of kan worden voldaan aan de Flora- en faunawet kan op vergunningsniveau worden gemaakt. Wij vinden het in het huidige stadium te ver gaan om op voorhand al de eventuele uitvoerbaarheid van een vergunning op grond van de Flora- en faunawet te onderzoeken. Wij nemen dat advies dan ook niet over.

Tenslotte maakt de commissie een opmerking over de effecten van boomteelt op de open gebieden. Wij hebben besloten dit advies over te nemen en de mogelijkheid van boomteelt in de open gebieden uit te sluiten.

10.8.Infrastructuur

De bestaande infrastructuur (waaronder alle wegen, vaarwegen, hoogspanningsleidingen, ondergrondse leidingen etc.) zijn conform hun huidige gebruik bestemd. Alle openbare wegen hebben de bestemming Verkeer. Waardevolle onverharde wegen zijn apart aangeduid en beschermd tegen ongewenste verharding via een omgevingsvergunning. Gasleidingen, rioolpersleidingen, hoofdwatervleidingen, hoogspanningsleidingen en andere relevante leidingen (bijvoorbeeld landelijke olieleidingen) worden standaard voorzien van een dubbelbestemming waarin tevens de beschermingszone van enkele meters aan weerszijden is verwerkt.

11. WATER

Het bestemmingsplan is zo ingericht dat de waterbeheerders hun werk kunnen doen. Daarnaast zijn diverse regels opgenomen ten behoeve van de waterhuishouding. In het kader van de verplichte “Watertoets” is afgestemd over de inhoud van het bestemmingsplan.

11.1. Inleiding

Vanwege zwaarwegende onderwerpen als veiligheid, wateroverlast en zoetwaterbeheer dient er ruimte te worden gereserveerd voor water.

Water vormt een belangrijke voorwaarde voor talloze processen in (en buiten) het landelijk gebied, waarvan landbouw en natuur twee belangrijke voorbeelden zijn. Ook is water van grote invloed op de belevingswaarde van de omgeving.

Ruimtelijke plannen moeten daarom zowel ten aanzien van locatiekeuze en inrichting, als beheer zoveel mogelijk aansluiten op dit natuurlijke systeem. Hiermee wordt tegelijkertijd voorkomen dat problemen afgewenteld worden naar gronden buiten het betreffende plangebied.

In het buitengebied zijn vier instanties werkzaam die zaken regelen die voor de gebruiker van belang zijn: de gemeente, het waterschap, de waterleidingmaatschappij en de provincie (als grondwaterbeheerder).

Voor het bestemmingsplan is de verhouding tot het beleid en de regelgeving van de waterschappen van belang. Het is immers noodzakelijk dat het gemeentelijke beleid en dat van waterschappen elkaar ondersteunen. Daarnaast moet voorkomen worden dat het bestemmingsplan zaken juridisch regelt die al in de Keur zijn geregeld.

Met betrekking tot grondwaterbeschermingsgebieden is afstemming met de Provinciale Milieuverordening noodzakelijk.

Belangrijkste waterbeheerder in het gebied is het Waterschap Brabantse Delta. Het waterschap is beheerder van al het oppervlaktewater binnen haar beheersgebied. Het waterschap heeft onder andere als taken het onderhouden van waterlopen, het regelen van het waterpeil, het stellen van regels ten aanzien van beregening uit oppervlaktewater, het ecologisch inrichten van waterlopen en oevers, het zuiveren van afvalwater, het werken aan veilige dijken, en het zuiveren van rioolwater. De zorg voor de kwaliteit van het drinkwater ligt ook niet bij het waterschap, maar bij de waterleidingsmaatschappij.

Watertoets

Sinds juli 2003 is de watertoets wettelijk verankerd in het Besluit op de Ruimtelijke Ordening. Het besluit verplicht tot het opnemen van een beschrijving van de wijze waarop rekening is gehouden met de gevolgen van het plan voor de waterhuishouding in de toelichting van alle ruimtelijke plannen.

Dit houdt in dat, afgezien van het watertoetsproces dat voor het bestemmingsplan Buitengebied is doorlopen, voor alle omgevingsvergunningen en wijzigingen van dit bestemmingsplan eveneens de watertoets dient plaats te vinden. Er dient een volledige, heldere, zelfstandige afweging te worden gemaakt over de waterhuishoudkundige consequenties van de beoogde ingreep. Het doel van de watertoets is dat water een volwaardige rol speelt in ruimtelijke plannen. Het middel dat de watertoets daarvoor gebruikt, is het zo vroeg mogelijk betrekken van de waterbeheerder bij een nieuw ruimtelijk plan. De watertoets betekent vooral meedenken vooraf. Eerste aanspreekpunt voor de gemeente is in principe het waterschap Brabantse Delta. Naast het waterschap

zijn er nog andere waterbeheerders zoals de provincie (grondwaterbeheerder) en Rijkswaterstaat. Het waterschap coördineert het wateradvies. Van deze instantie is ook advies ontvangen en verwerkt. Daarnaast is tijdens de procedure gebleken, dat er een Rijksinpassingsplan Waterberging Volkerak-Zoommeer opgesteld en op 20 september 2013 door de Minister vastgesteld. Rijkswaterstaat is waterkwaliteits- en scheepvaartbeheerder van het Schelde-Rijnkanaal en waterbeheerder van het Volkerak-Zoommeer. Met Rijkswaterstaat is overleg geweest over de doorvertaling van dit Rijksinpassingsplan naar het bestemmingsplan.

11.2. Waterrelevant beleid en waterwetgeving

Op verschillende niveaus is beleid ten aanzien van water geformuleerd.

Hier wordt het relevante beleid kort samengevat en de verantwoordelijkheden toegelicht.

Nationaal Waterplan

In december 2009 heeft het kabinet het Nationaal Waterplan vastgesteld.

Het Nationaal Waterplan is de opvolger van de Vierde nota Waterhuishouding uit 1998.

Het Nationaal Waterplan is opgesteld op basis van de Waterwet die met ingang van 22 december 2009 van kracht is. Op basis van de Wet ruimtelijke ordening heeft het Nationaal Waterplan voor de ruimtelijke aspecten de status van structuurvisie.

Het Nationaal Waterplan is een algemeen plan voor het op nationaal niveau te voeren waterhuishoudkundige beleid. Dit plan geeft op hoofdlijnen aan welk beleid het Rijk in de periode 2009 - 2015 voert om te komen tot duurzaam waterbeheer. Daarbij heeft het plan het karakter van een kapstokplan, waarop grote beleidsvelden zoals Stroomgebiedsbeheersplannen en WB21 als min of meer zelfstandige eenheden zijn aangehaakt.

Provinciaal Waterplan

Op 20 november 2009 hebben Provinciale Staten het Provinciaal Waterplan 2010-2015 'Waar water werkt en leeft' vastgesteld. Het Provinciaal Waterplan is op 22 december 2009 in werking getreden. Het waterplan heeft de status van structuurvisie.

De hoofddoelen uit het beleid zijn:

- schoon grond- en oppervlaktewater voor iedereen;
- adequate bescherming van Noord-Brabant tegen overstromingen;
- Noord-Brabant heeft de juiste hoeveelheden water (niet te veel en niet te weinig).

Waterschapsbeleid

Het beleid van het waterschap beweegt zich binnen de kaders die in het hoger (met name provinciaal) waterbeleid zijn aangegeven.

Het waterschap Brabantse Delta heeft als haar beleidsplan het 'Waterbeheerplan Brabantse Delta 2010-2015' (van kracht m.i.v. 22 december 2009). Het plan is geldig tot en met 22 december 2015.

Door het waterbeheerplan moet het watersysteem robuuster worden: veiliger, minder kwetsbaar voor regenval en droogte, schoner, natuurlijker en beter toegankelijk voor recreanten. In het waterbeheerplan staan de doelen en de noodzakelijke ingrepen. Bij de keuze daarvan heeft het waterschap een afweging gemaakt tussen belangen van boeren, bedrijven, burgers, natuurbeheerders en andere partijen.

Wetgeving: de Waterwet

De Nederlandse Waterwet (van kracht met ingang van 22 december 2009) voegt acht waterbeheerwetten samen en vervangt deze:

- Wet op de waterhuishouding
- Wet verontreiniging oppervlaktewateren
- Wet verontreiniging zeewater
- Grondwaterwet
- Wet droogmakerijen en indijkingen
- Wet op de waterkering
- Wet beheer rijkswaterstaatswerken (de 'natte' delen daarvan)
- Waterstaatswet 1900 (het 'natte' gedeelte ervan).

Vanuit de Wet bodembescherming is de regeling voor waterbodems eveneens ondergebracht bij de Waterwet.

Voor bepaalde onderwerpen geldt dat deze nader worden uitgewerkt in onderliggende regelgeving: het Waterbesluit, de ministeriële Waterregeling en in verordeningen van waterschappen en provincies.

Nieuwe eisen watersystemen

De Waterwet vormt de basis voor normen die aan watersystemen kunnen worden gesteld. Voor primaire waterkeringen blijken de normen uit de wet zelf, andere normen voor rijkswateren worden opgenomen in het Waterbesluit of de Waterregeling. Voor de regionale wateren geldt de Verordening Water 2012 en het Waterbeheerplan van het Waterschap Brabantse Delta.

De Waterwet maakt het mogelijk om normen te stellen voor watersystemen ter voorkoming van onaanvaardbare wateroverlast. In situaties van watertekorten geeft de Waterwet de mogelijkheid de ene functie boven de andere te laten prevaleren (de 'verdringingsreeks'). Ook geeft de Waterwet normen voor de bergings- of afvoercapaciteit van regionale watersystemen. Het regionale watersysteem dient zo te worden ingericht dat bij hoog water voldoende water kan worden geborgen of afgevoerd.

Verplichtingen waterbeheerders

De waterbeheerders zijn verplicht te voldoen aan een aantal waterkwaliteitseisen: voor de oppervlaktewaterkwaliteit gelden chemische en ecologische kwaliteitsnormen, voor de grondwaterkwaliteit gelden alleen chemische kwaliteitsnormen. Voor waterkwaliteitsnormen verwijst de Waterwet naar stoffenlijsten en normen die zijn vastgelegd in de Wet milieubeheer, de Kaderrichtlijn Water en de Grondwaterrichtlijn.

Instrumenten

De Waterwet kent de volgende bestuurlijk-juridische instrumenten voor het uitvoeren van het waterbeleid:

- Waterakkoorden en bestuurlijke afspraken: waterbeheerders kunnen via waterakkoorden afspraken maken met andere overheden over het te voeren waterbeheer.
- Legger: de waterbeheerder dient leggers van waterstaatswerken op te stellen. Dit zijn registers waarin wordt aangegeven aan welke eisen de waterstaatswerken moeten voldoen voor wat betreft ligging, vorm, afmeting en constructie. In een legger worden ook de beheersgrenzen en de beschermingszones van waterstaatswerken duidelijk aangegeven.

- Projectplan: een waterbeheerder kan een waterstaatswerk aanleggen of wijzigen door middel van een projectplan, dat een beschrijving geeft van het werk en de wijze waarop het aanleggen of wijzigen zal worden uitgevoerd.
- Gedooq- en duldplichten: Rechthebbende burgers en bedrijven moeten sommige waterbeheeractiviteiten gedogen of dulden. Deze inbreuken op rechten, zoals het eigendomsrecht, worden gedooqplichten genoemd. Een voorbeeld is dat grondeigenaren kunnen worden geconfronteerd met een plicht om in een bergingsgebied de tijdelijke berging van water te dulden. Of er sprake is van een bergingsgebied is vastgelegd in de leggers en in het bestemmingsplan.
- Algemene regels en de integrale watervergunning: belangrijk uitgangspunt van de Waterwet is dat zoveel mogelijk activiteiten onder algemene regels vallen. Voor activiteiten in, op, onder of over watersystemen kent de Waterwet de integrale watervergunning, waarin zes vergunningen uit eerdere wetten zijn opgegaan. De watervergunning kan bij de gemeente, maar ook rechtstreeks bij het bevoegde gezag, worden aangevraagd. Als ook een omgevingsvergunning nodig is, kan die samen met de watervergunning, bij hetzelfde loket worden aangevraagd.

11.3. Afstemming met het bestemmingsplan

In het bestemmingsplan worden alleen de ruimtelijk relevante onderdelen van het waterbeleid vastgelegd. Voorkomen moet worden dat het bestemmingsplan zaken regelt die al door de waterbeheerder zijn geregeld ("dubbele regelgeving"). Daartoe is om te beginnen een goede afstemming met de Keur van het waterschap Brabantse Delta en de Provinciale milieuverordening van belang. Vanwege zwaarwegende onderwerpen als veiligheid en wateroverlast dient er ruimte te worden gereserveerd voor water. In de regels en op de verbeelding zijn (dubbel)bestemmingen en aanduidingen opgenomen die gericht zijn op water. In de volgende paragrafen worden deze toegelicht.

11.4. Reserveringsgebieden waterberging

Waterbergingsgebieden zijn noodzakelijk om eventuele wateroverlast uit regionale watersystemen (beken, waterlopen) tegen te gaan.

Regionale waterbergingsgebieden betreffen gebieden die van oudsher al regelmatig overstromen, gebieden die door het waterschap hier concreet voor zijn ingericht dan wel binnen de planperiode hiervoor nog ingericht zullen worden.

Reserveringsgebieden waterberging betreft gebieden die wellicht in de toekomst noodzakelijk zijn om water te kunnen bergen. Voor de planologische begrenzing en regeling van de regionale waterbergingsgebieden en reserveringsgebieden waterberging dient te worden aangesloten bij de Verordening Ruimte. De Verordening ruimte Noord-Brabant 2011 schrijft voor dat een bestemmingsplan dat is gelegen in een waterbergingsgebied mede strekt tot behoud van het waterbergend vermogen van dat gebied.

Voor enkele gronden van het plangebied in het Laag geldt dat deze zijn aangewezen als reserveringsgebied voor waterberging. Voor deze gebieden geldt momenteel geen concrete waterbergingsopgave.

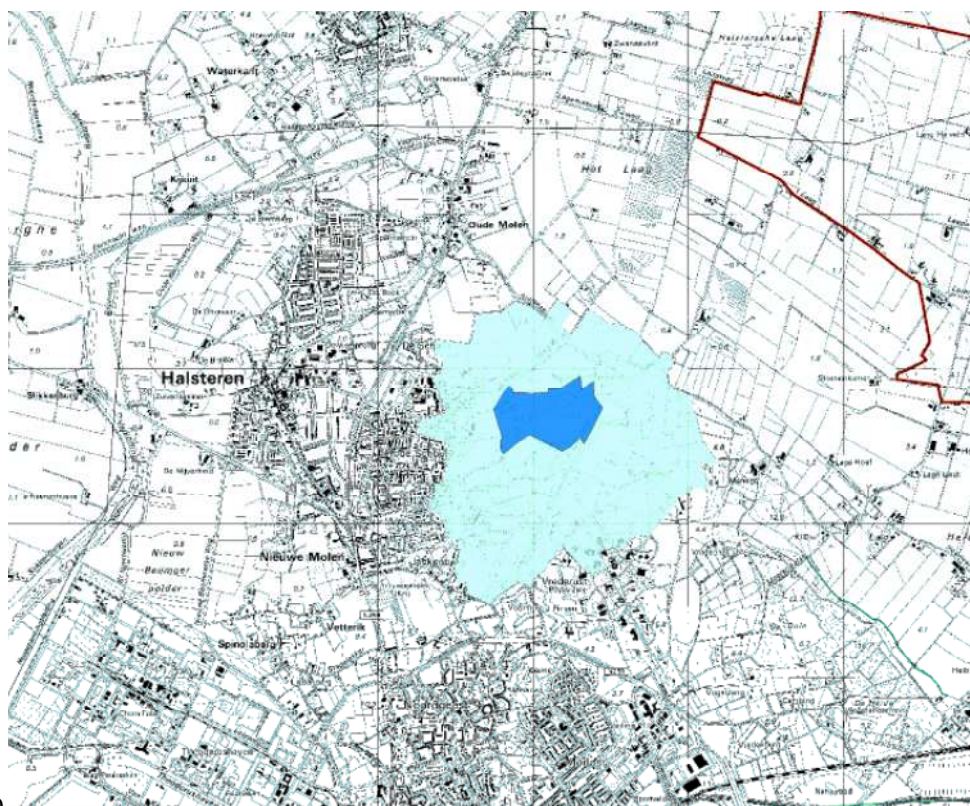
Ook het Volkerak-Zoommeer heeft een functie voor de berging van overtollig rivierwater gekregen. De invulling hiervan is opgenomen in het Rijksinpassingsplan Waterberging Volkerak-Zoommeer. Het Rijksinpassingsplan is op 20 september 2013 door de Minister van I&M met het bijbehorende milieueffectrapport en overige besluiten die nodig zijn om berging op het Volkerak-Zoommeer mogelijk te maken, vastgesteld. Dit Rijksinpassingsplan is doorvertaald in het gewijzigde bestemmingsplan.

Tijdnes waterberging is de afvoer van de Zoom (via de Theodorushaven) naar het Volkerak-Zoommeer gestremd. Bij te hoge waterstanden in de Theodorushaven (hoger dan NAP + 1,4 m) raakt de riolering van de industriegebieden Theodorushaven en Noordland gestremd, waardoor water op straat en in de bedrijfsgebouwen kan komen te staan. Er moet dus rekening worden gehouden met mogelijke wateroverlast met een frequentie van 1/2000^e per jaar in de Theodorushaven.

Rekening houdend met klimaatverandering kan echter in de periode tot 2050 behoefte zijn aan extra gebieden voor een restopgave. De invulling hiervan is nog geenszins zeker. Bij voorgenomen ruimtelijke ontwikkelingen dient in overleg met het waterschap en/of Rijkswaterstaat getoetst te worden dat de ontwikkeling toekomstig gebruik van het gebied voor waterberging niet onmogelijk maakt. Dergelijke ruimtelijke ontwikkelingen, bijvoorbeeld uitbreiding van een agrarisch bouwvlak, worden altijd voorgelegd aan het waterschap, waardoor toetsing aan de waterhuishoudkundige belangen gewaarborgd is.

11.5. Waterwingebied en grondwaterbeschermingsgebied

Ten zuidoosten van het plangebied, ten oosten van Halsteren is een waterwingebied gelegen. Het gebied is hieronder op kaart zichtbaar.

79

Betreffend waterwingebied is voor een klein gedeelte gelegen binnen het plangebied en daarom als zodanig op de verbeelding opgenomen, met de aanduiding 'milieuzone – waterwingebied'. De aanduiding 'milieuzone – waterwingebied' ligt binnen de

bestemming Natuur. Binnen deze bestemming zijn geen activiteiten toegestaan, die tot aantasting van de openbare drinkwatervoorziening kunnen leiden.

De 25-jaarszone van het grondwaterbeschermingsgebied is conform Verordening ruimte op de verbeelding opgenomen met de aanduiding 'milieuzone – grondwaterbeschermingsgebied'.

De Verordening ruimte staat niet toe dat binnen dit gebied een aantal ontwikkelingen plaatsvindt, te weten:

- een stedelijke ontwikkeling buiten bestaand stedelijk gebied;
- een hervestiging van of een omschakeling naar intensieve veehouderij;
- een nieuwvestiging van of een omschakeling naar een glastuinbouwbedrijf;
- een nieuwvestiging van een grondgebonden agrarisch bedrijf, of
- een VAB-vestiging of uitbreiding van een complex van recreatiewoningen.

Het bestemmingsplan maakt dergelijke ontwikkelingen niet mogelijk in de betreffende bestemmingen, mede ingegeven door het feit dat hier geen agrarische bouwvlakken zijn gesitueerd. Deze aanduiding is binnen het plangebied gelegen over de bestemming Agrarisch en de bestemming Agrarisch met waarden – Natuur en landschap. Hierbinnen zijn geen bouwvlakken gelegen, waardoor er geen risico's voor de kwaliteit van het grondwater bestaan. Een verdere regeling op de verbeelding in combinatie met de regels is derhalve niet nodig.

Risicostoffen voor waterwingebieden zijn met name nitraat en bestrijdingsmiddelen. Maatregelen ter behoud en verbetering van de grondwaterkwaliteit rondom de drinkwaterwinning zijn juridisch verankerd in de Provinciale Milieuvordering (PMV). Indien binnen een grondwaterbeschermingsgebied (25-jaarszone) een in de PMV aangewezen activiteit plaatsvindt, dient door de initiatiefnemer een melding in het kader van de PMV te worden gedaan. Ook in een boringsvrije zone kan volgens de PMV voor bepaalde activiteiten op een bepaalde diepte een meldingsplicht gelden.

In de beschermingszone geldt als algemene beleidslijn dat bij nieuwbouw, vervangende nieuwbouw en uitbreiding van bestaande bebouwing dat de risico's voor de kwaliteit van het grondwater zo klein mogelijk dienen te blijven en dat er indien nodig aanvullende beschermende maatregelen worden getroffen, die redelijkerwijs nodig zijn om grondwatervervuiling te voorkomen. Een en ander moet uit de watertoets blijken.

Nieuwvestiging van agrarische bedrijven is binnen deze zone niet mogelijk (hiervoor worden binnen voorliggend plan ook geen mogelijkheden toe geboden).

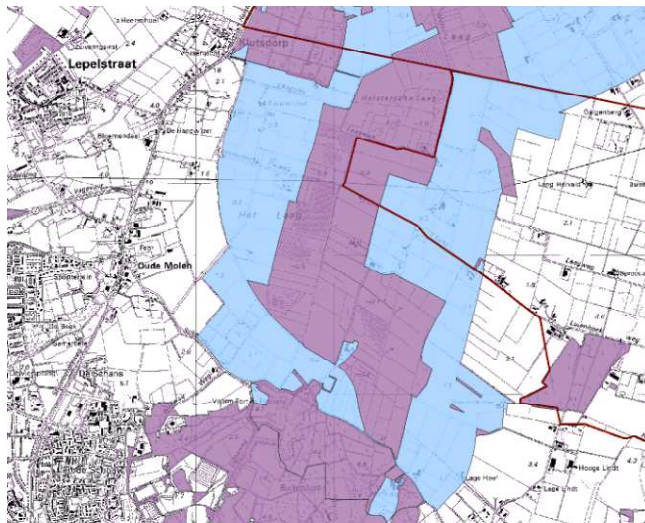
11.6. Attentiegebied EHS

Om te voorkomen dat de huidige hydrologische situatie van de zogeheten natte natuurparels (hydrologisch kwetsbare natuurgebieden) verder verslechtert wordt er een beschermingsbeleid gevoerd. Het beleid in deze gebieden is gericht op het verbeteren van de condities voor de natuur in de natte natuurparels en een externe bescherming tegen ingrepen die een ongewenste beïnvloeding van deze natuurwaarden kunnen hebben. Er is een hydrologisch standstill van toepassing in deze gebieden en in de beschermingszone er omheen. Er mogen in het gebied of in de omgeving geen activiteiten plaatsvinden die een verslechtering van de hydrologische situatie in de natte natuurparel tot gevolg hebben. Dit wordt geregeld via de provinciale Verordening waterhuishouding, waterschapskeuren en bestemmingsplannen.

Maatregelen voor hydrologisch herstel zijn bijvoorbeeld het dichten en verondiepen van waterlopen, het verhogen van het peil, het plaatsen van stuwen en het voorkomen van de aanleg van drainagemiddelen.

De bescherming in het ruimtelijk spoor dient plaats te vinden door middel van het opnemen van een omgevingsvergunning voor het uitvoeren van werken en werkzaamheden in de gemeentelijke bestemmingsplannen.

De concrete begrenzing van deze gebieden is vastgesteld met de provinciale Verordening waterhuishouding 2005. De begrenzing van de beschermingszone natuurplek is met de vaststelling van de nieuwe Verordening water, en de provinciale Verordening ruimte niet gewijzigd.

Derhalve is conform de provinciale Verordening ruimte in onderhavig bestemmingsplan het zogeheten 'attentiegebied EHS' op de verbeelding opgenomen met de dubbelbestemming **Waarde – Attentiegebied EHS**.

Dit betreft de natte natuurgebieden die (deels) binnen de gemeente liggen, de zogeheten natte natuurpleken ('t Laag) inclusief een beschermingszone.

In het kader van de "Keur" van het waterschap is het attentiegebied EHS grotendeels ook aangewezen als beschermd gebied. De bescherming voor betreffende gebied omvat met name dat voor de af- en aanvoer dan wel het inbrengen of onttrekken van water bij de oppervlaktewateren in deze beschermde gebieden vanuit de Keur een vergunning is vereist. Mede in relatie tot deze bescherming vanuit de Keur is betreffende attentiegebied EHS op de kaart behorende hier bij de toelichting aangegeven.

Vervolgens is in de regels voor gronden met de betreffende dubbelbestemming voor een aantal werkzaamheden een omgevingsvergunningstelsel van kracht. Dit betreft werkzaamheden en ingrepen, die mogelijk van invloed kunnen zijn op de waterhuishouding, zoals grondverzet, aanleg van nieuwe drainage en de aanleg van verharde oppervlakten. Agrarische bouwvlakken worden evenwel uitgezonderd van deze omgevingsvergunningplicht voor het uitvoeren van werken en werkzaamheden.

11.7. Keur oppervlaktewateren

Het waterschap is verantwoordelijk voor het waterbeheer (waterkwaliteit en kwantiteit) binnen het plangebied. Voor waterhuishoudkundige ingrepen is de Keur van toepassing. De Keur is een waterschapsverordening die gebods- en verbodsbepalingen bevat met

betrekking tot ingrepen, die consequenties hebben voor de waterhuishouding en het waterbeheer.

Zo is het onder andere verboden zonder vergunning van het dagelijks bestuur handelingen te verrichten waardoor het onderhoud, de aanvoer, afvoer en/of berging van water kan worden belemmerd. Voor categorie A oppervlaktewaterlichamen geldt bijv. dat er binnen 5 meter vanaf de insteek beperkingen voor het gebruik gelden.

Ook is het verboden zonder vergunning van het dagelijks bestuur te lozen op het oppervlaktewater bij een uitbreiding van het verhard oppervlak groter of gelijk aan 2.000 m², binnen een waterkering bepaalde handelingen of werkzaamheden te verrichten, die de veiligheid en stabiliteit van de waterkering nadelig kunnen beïnvloeden en water af te voeren naar of aan te voeren uit, te brengen in of te onttrekken aan oppervlaktewaterlichamen in de beschermde gebieden zoals die zijn aangegeven op de Keurkaart. De Keur is onder andere te raadplegen via de site van waterschap Brabantse Delta.

Om verontreiniging van hemelwater te voorkomen, is voor nieuwbouw en of renovatie de (uitwendige) toepassing van uitlogende materialen niet gewenst. Door gerichte communicatie, waar mogelijk met de ontwikkelaar/eigenaar zelf, zal informatieverstrekking over de mogelijkheden van duurzaam bouwen en het toepassen van duurzame bouwmaterialen plaats hebben, ter bevordering van het achterwege laten van uitlogende bouwmaterialen, zoals lood, koper, zink en zacht PVC.

11.8. Waterlopen

Alle hoofdwatgangen (zgn. A-watgangen) in het bestemmingsplan zijn tot "Water" bestemd en mogen enkel in overeenstemming met hun functie gebruikt worden. Daarnaast worden gronden gelegen tot 5 meter van de insteek van de hoofdwatgang mede bestemd voor waterstaatkundige doeleinden (keurzone). Het is verboden om binnen 5 meter van de insteek te graven, bomen te planten en bouwconcentraties op te richten, in verband met het beheer van de waterloop. Ter plaatse waar de afstand van de bestaande bebouwing tot hoofdwatgangen minder is dan 5 meter is deze bebouwing gehandhaafd, ervan uitgaande dat ten tijde van realisering van deze gebouwen het waterschap daartoe ontheffing heeft verleend.

De overige (kleinere) watgangen zijn niet als zodanig bestemd.

11.9. Landschappelijke, cultuurhistorische en natuurwaarden

Landschappelijke, cultuurhistorische en archeologische waarden worden niet in de Keur beschermd. Hiervoor is het bestemmingsplan dus het primaire instrument. Indien waterhuishoudkundige ingrepen plaatsvinden zal rekening moeten worden gehouden met de aanwezige landschappelijke, cultuurhistorische en natuurwaarden zoals deze in (dubbel)bestemmingen, aanduidingen en zoneringen zijn opgenomen.

11.10. Hydrologisch neutraal bouwen

De beleidsterm "hydrologisch neutraal bouwen" geeft invulling aan het "niet afwentelen" principe, zoals door de commissie waterbeheer 21e eeuw (WB21) is gegeven. Beter is het te spreken van hydrologisch neutraal ontwikkelen, omdat ook andere ontwikkelingen dan bouwprojecten dienen te worden getoetst. Voorbeelden hiervan zijn infrastructurele en recreatieve ontwikkelingen.

In principe heeft elke ruimtelijke ontwikkeling invloed op de hydrologie. De beleidsterm hydrologisch neutraal heeft dan ook vooral betrekking op het zo veel mogelijk {binnen de

Ieder ruimtelijk ontwikkelingsplan is uniek. De toetsing van ruimtelijke ontwikkelingsplannen is dan ook maatwerk. Niet in alle gevallen zullen de algemeen geformuleerde normen toereikend zijn voor de toetsing. Wanneer de situatie zo specifiek is dat met het toepassen van de norm geen recht wordt gedaan aan de gedachte van “niet afwentelen” wordt de ontwikkeling getoetst aan hydrologisch neutraal ontwikkelen. Dit houdt in dat de ontwikkeling geen hydrologische achteruitgang ten opzichte van de referentiesituatie tot gevolg heeft. Er mogen geen hydrologische knelpunten worden gecreëerd voor de te handhaven en de vastgestelde toekomstige landgebruikfuncties in het plangebied en het beïnvloedingsgebied.

De primaire waterkeringen zijn inclusief de beschermingszone op de verbeelding voorzien van de dubbelbestemming 'Waterstaat - Waterkering'. Voor deze zone zijn alle werkzaamheden verboden die de stabiliteit kunnen beïnvloeden.

Daarnaast zijn een aantal dijklichamen binnen het plangebied specifiek aangeduid als 'vrijwaringszone – dijk' ten behoeve van de instandhouding van aanwezige waardevolle beplanting alsmede van het dijklichaam als karakteristiek landschapselement.

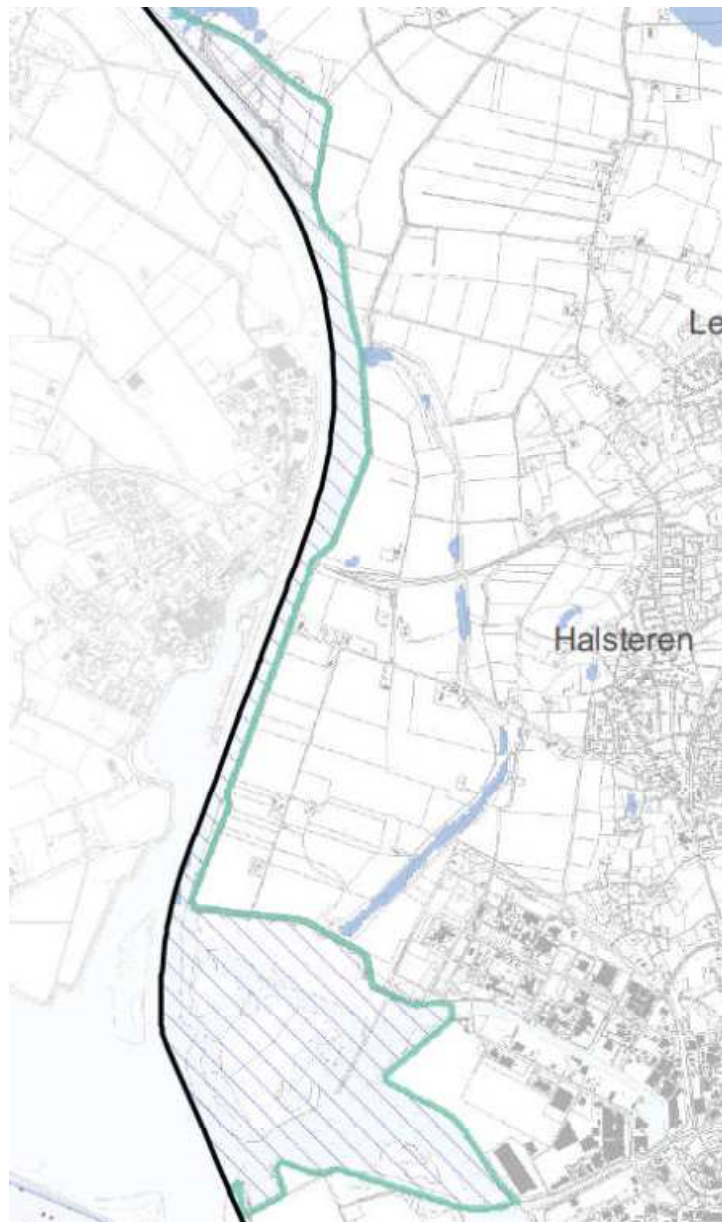
Voor gronden met de betreffende aanduiding is in de regels voor enkele werkzaamheden een omgevingsvergunningstelsel opgenomen. Dit betreft werkzaamheden en ingrepen, die mogelijk van invloed kunnen zijn op de instandhouding van het dijklichaam, zoals het vergraven of ontgraven van de dijk, de aanleg van verharde oppervlakten en het vellen of rooien van beplanting.

11.12. Winterbed Schelde - Rijnkanaal

Conform de Verordening Ruimte en het Rijksinpassingsplan Waterberging Volkerak-Zoommeer is het winterbed van het Schelde – Rijnkanaal mede bestemd tot behoud van het stroomvoerend en bergend vermogen van de waterloop.

Derhalve worden stedelijke ontwikkelingen, hervestiging van en omschakeling naar intensieve veehouderij, nieuwvestiging van en omschakeling naar een glastuinbouwbedrijf en vestiging en uitbreiding van complex van recreatiewoningen ter plaatse niet toe gestaan.

Betreffende gronden zijn in dit bestemmingsplan allen gelegen in de bestemming Natuur. Binnen deze bestemming zijn ruimtelijke ontwikkelingen, waaronder oprichting van bebouwing niet toegestaan.

12. JURIDISCHE TOELICHTING

Een bestemmingsplan is een planologische regeling die zowel de burger als de overheid rechtstreeks bindt. De regels en verbeelding dienen als één geheel te worden beschouwd en kunnen niet los van elkaar worden gezien.

De toelichting op de regels en verbeelding is niet juridisch bindend, maar biedt wel inzicht in de belangenafweging die tot de aanwijzing van bestemmingen heeft geleid en kan bovendien dienst doen bij planinterpretatie.

Om inzicht te geven in de juridische opzet zijn hierna de systematiek en de opbouw van het bestemmingsplan toegelicht. Eerst wordt ingegaan op de Standaard vergelijkbare Bestemmingsplannen, vervolgens op de verbeelding. Daarna wordt aangegeven op welke wijze de regels in algemene zin zijn opgebouwd en de bestemmingsartikelen in het bijzonder. Tot slot wordt ingegaan op een aantal toetsingsaspecten.

12.1. Standaard Vergelijkbare Bestemmingsplannen (SVBP 2008)

In de Wet ruimtelijke ordening (Wro) is de verplichting opgenomen om ruimtelijke plannen en besluiten te digitaliseren. Volgens het Besluit ruimtelijke ordening is het verplicht dat een nieuw bestemmingsplan in digitale vorm wordt vastgesteld. Dit moet gebeuren volgens de RO-standaarden, RO-standaarden en regels 2008. Voor het digitaliseren c.q. standaardiseren van bestemmingsplannen is de Standaard voor Vergelijkbare Bestemmingsplannen 2008 (SVBP 2008) ontwikkeld.

Ook moet van het plan een analoge versie worden vastgesteld. Van een bestemmingsplan is er dus altijd een digitale en een analoge (papieren) verschijningsvorm. Deze zijn beide rechtsgeldig.

Onder vorige wetten werden bijna geen bepalingen gesteld over de opbouw en de verbeelding van het bestemmingsplan. Hierdoor zijn er in de praktijk zeer verschillende bestemmingsplannen ontstaan. Dit, terwijl leesbaarheid, raadpleegbaarheid en helderheid voor de gebruiker van het bestemmingsplan van groot gewicht zijn. Daarnaast is de vergelijkbaarheid van ruimtelijke plannen van groot belang voor degenen die deze plannen in grotere samenhang wensen te bezien. SVBP 2008 maakt het mogelijk om bestemmingsplannen te maken die op vergelijkbare wijze zijn opgebouwd en op een zelfde manier worden verbeeld.

Zo zijn bijvoorbeeld de bestemmingen en begripsbepalingen in alfabetische volgorde opgenomen en vloeit de naam van een bestemming voort uit een standaardlijst, waaruit ingevolge de SVBP 2008 gekozen dient te worden. Kenmerk van de bestemmingen is dat het gehele plangebied ermee (vlaksgewijs) is bedekt. Een bestemmingsplan kan ook dubbelbestemmingen bevatten. Deze overlappen bestemmingen en geven eigen regels, waarbij sprake is van een rangorde tussen de bestemmingen en de dubbelbestemmingen. De dubbelbestemmingen hoeven het gehele plangebied niet te bedekken.

Aanduidingen (functieaanduiding of gebiedsaanduiding) worden gebruikt om bepaalde zaken binnen een bestemming of dubbelbestemming nader of specifieker te regelen. Het gaat hierbij om specificaties met betrekking tot het gebruik of de bouwmogelijkheden. De aanduidingen hebben daardoor juridische betekenis en komen ook altijd in de regels van het bestemmingsplan voor.

De SVBP 2008 voorziet overigens uitsluitend in een systematische wijze van bestemmen en er wordt uitdrukkelijk op gewezen dat de standaarden geen betrekking hebben op de inhoud van een bestemmingsplan. Wel kent het SVBP 2008 een aantal onderdelen die verplicht moeten worden overgenomen in een bestemmingsplan, zoals de wijze van meten.

12.2.Verbeelding

De verbeelding (plankaart) heeft een belangrijke rol bij het bepalen van de gebruiks- en bebouwingsmogelijkheden in het plangebied. Daartoe zijn op de verbeelding bestemmingsvlakken en aanduidingen opgenomen.

Voorbeeld:

Agrarische bedrijfsgebouwen zijn slechts toegestaan binnen de op de kaart ingetekende (agrarische) bouwvlakken. Op de verbeelding is de begrenzing van bouwvlakken met een raster met vrij dikke belijningen uitgevoerd.

Aan de ondergrondgegevens op de verbeelding, zoals ingetekende gebouwen, kunnen geen rechten worden ontleend. Daar staat tegenover dat het ontbreken van dergelijke ondergrondgegevens ook niet leidt tot een beperking van rechten. De ondergrondgegevens hebben dus uitsluitend een illustratief karakter.

12.3.Regeling

De regels zijn standaard als volgt opgebouwd:

- *Hoofdstuk 1 bevat de begripsbepalingen en een bepaling over de wijze van meten; deze worden opsommingsgewijs in alfabetische volgorde gegeven en dienen als referentiekader voor de overige regels.*
- *Hoofdstuk 2 bevat de bestemmingen.*
- *Hoofdstuk 3 bevat enkele algemene regels, zoals de antidubbeltelbepaling, de procedure bepaling en algemene regels ten aanzien van omgevingsvergunningen.*
- *Hoofdstuk 4 tenslotte bevat het overgangsrecht en de slotregels met daarin de titel van het bestemmingsplan.*

De bestemmingen vangen steeds aan met de bestemmingsbenaming.

Daarna wordt in de bestemmingsomschrijving weergegeven voor welke doeleinden de betreffende gronden bestemd zijn. Vervolgens wordt in de bouwregels aangegeven welke bouwwerken bij recht mogen worden opgericht en welke situerings- en maatvoeringseisen hiervoor gelden. In sommige bestemmingen wordt bovendien nader ingegaan op de toegestane voorzieningen. Vervolgens is een gebruiksbeperking opgenomen waarin wordt aangegeven dat gronden en opstallen niet in strijd met de bestemming mogen worden gebruikt. Voor de duidelijkheid is in een aantal situaties aangegeven die in ieder geval in strijd met de bestemming worden geacht.

Om bepaalde ontwikkelingen te sturen respectievelijk in de hand te houden, is bij sommige bestemmingen tevens gekozen voor het opnemen van omgevingsvergunningen- en wijzigingsbepalingen. Na het doorlopen van een in het bestemmingsplan nader uiteengezette procedure kan aan deze 'flexibiliteitsbepalingen' medewerking worden verleend.

Om te voorkomen dat bestemmingen gefrustreerd worden zijn diverse bestemmingen voorzien van een stelsel van omgevingsvergunningen voor werken en werkzaamheden. Hierin is geregeld dat een aantal werken en werkzaamheden verboden is, tenzij het bevoegd gezag hiervoor een omgevingsvergunning heeft afgegeven.

12.4.Wijze van toetsen

In deze paragraaf wordt nader ingegaan op de manier waarop activiteiten aan het bestemmingsplan getoetst moeten worden. Daartoe wordt eerst een werkwijze voorgesteld. Vervolgens wordt ingegaan op een aantal in de regels gehanteerde termen. Het gaat daarbij onder meer om 'open normen'. Deze worden gebruikt omdat het in veel gevallen onmogelijk is om eenduidige harde criteria op te stellen. Enerzijds omdat

daarmee de nodige flexibiliteit in een plan wegvalt en anderzijds omdat het bestemmingsplan een momentopname is waarbij vooraf onmogelijk met alle situaties rekening kan worden gehouden.

Werkwijze

Om te kunnen beoordelen of bepaalde zaken of ontwikkelingen passen binnen het regiem van het bestemmingsplan, wordt de volgende werkwijze geadviseerd:

1. Ga op de verbeelding na welke bestemming(en) en aanduidingen voor de gronden zijn opgenomen waarop de onderzoeksvraag/aanvraag betrekking heeft;
2. Kijk in de regels naar de bepalingen van het artikel van de bestemming die voor de gronden geldt;
3. Beoordeel of het aangevraagde/geconstateerde past binnen de bestemmingsomschrijving. Hierbij dienen meteen de nadere detaillering van de bestemming en de gebruiksbepaling te worden meegenomen omdat die een nadere uitleg/inperking geven van de bestemmingsomschrijving;
4. Luidt het antwoord op punt 3 ja, dan moet in het geval van een bouwwerk tevens worden gekeken of deze ook past binnen de bouwregels;
5. Voor zover er tevens werken/werkzaamheden, geen bouwwerken zijnde, moeten worden uitgevoerd (waarbij gedacht kan worden aan werkzaamheden die bodem-/grondverzet met zich meebrengen) dan moet bovendien worden nagegaan of er een omgevingsvergunning voor werken en werkzaamheden verplicht is gesteld;
6. Indien aan de punten 3, 4 en 5 wordt voldaan of kan worden voldaan, dan kan medewerking worden verleend, waarbij het bevoegd gezag eventueel nog gebruik kan maken van de aan haar toekomende bevoegdheid tot het stellen van nadere eisen, teneinde de aanvraag beter te kunnen inpassen.
7. Luidt het antwoord op de punten 3, 4 en/of 5 nee, dan kan nog worden gekeken of het plan voor dit aspect voorziet in een omgevingsvergunnings- of wijzigingsmogelijkheid (dit zijn de zogenaamde flexibiliteitsbepalingen). Is dit zo, dan dient een nadere afweging te worden gemaakt in hoeverre afwijken van het bestemmingsplan in dit geval gewenst is. Voorzien de flexibiliteitsbepalingen niet in een afwijkingsmogelijkheid of wordt afwijken onwenselijk geacht dan dient het verzoek te worden afgewezen c.q. het geconstateerde (in principe) te worden gehandhaafd wegens strijd met het bestemmingsplan, tenzij het een situatie betreft waarop het overgangsrecht toeziet.

Ter zake deskundige

Bij enkele bestemmingen dan wel aanduidingen wordt aangegeven dat bij activiteiten waarvoor een omgevingsvergunning voor afwijken of voor het uitvoeren van werken en werkzaamheden noodzakelijk is, door het bevoegd gezag een ter zake deskundige moet worden geraadpleegd ten aanzien van de mogelijke nadelige effecten voor de bestemming of aanduiding. Onder '*ter zake deskundige*' wordt in dit geval begrepen een officieel erkende persoon of instantie op het betreffende kennisgebied dan wel een persoon die op basis van zijn opleiding en ervaring over een goede deskundigheid op het betreffende kennis terrein beschikt en dit ook in de praktijk heeft doen blijken. Tot slot geldt als voorwaarde dat de persoon/instantie de mogelijkheid heeft om over de relevante gegevens te beschikken.

Deze deskundige dient te worden ingeschakeld door de initiatiefnemer, die ook de kosten daarvoor draagt.

Onevenredige aantasting

Op deze open norm wordt op diverse plaatsen in de regels teruggegrepen. Vooral in de criteria bij de flexibiliteitsbepalingen (omgevingsvergunnings- en wijzigingsbevoegdheden) en de bepalingen bij de omgevingsvergunningen voor werken en werkzaamheden, wordt regelmatig aangegeven dat “geen onevenredige aantasting” van bepaalde waarden mag plaatsvinden. Ook op een enkele plaats in de nadere detaillering van de bestemming en in de nadere eisenregeling worden deze woorden aangetroffen. Deze terminologie vraagt om een op de specifieke situatie toegesneden beoordeling.

Voorbeeld:

Het kappen van 5 bomen zal binnen een waardevol landschapselement bestaande uit 10 bomen waarschijnlijk leiden tot de conclusie dat er sprake is van een onevenredige aantasting, terwijl het kappen van 20 bomen in een bos van 5 hectare in beginsel geen onevenredige aantasting oplevert. In dit laatste geval kan wel weer sprake zijn van onevenredige aantasting indien het bijvoorbeeld een bijzondere boomsoort betreft of het bomen zijn van een vergevorderde leeftijd.

Wanneer gesteld wordt dat de cultuurhistorische waarde van bebouwing niet onevenredig mag worden aangetast, moet bijvoorbeeld worden gekeken of nieuw op te richten bebouwing de cultuurhistorische bebouwing niet geheel of grotendeels aan het zicht onttrekt.

Cultuurhistorische bebouwing moet immers beleefd worden en het “inbouwen” is dan ook niet wenselijk.

Bij de beoordeling zullen dus steeds de bestaande situatie, de aanvraag, de tijdelijke gevolgen en de toekomstsituatie tegen elkaar moeten worden afgewogen. Er mag wel sprake zijn van een aantasting, maar deze mag niet dusdanig zijn dat de kwaliteit en/of kwantiteit van de te beschermen waarden in te grote mate afneemt.

In de toelichting worden diverse handreikingen geboden ten aanzien van de doelstellingen en belangen die worden behartigd met het bestemmingsplan. Zo is beschreven welke waarden binnen het plangebied voorkomen en wat het karakter van die waarden is.

Afweging van belangen

Het bevoegd gezag mag zelfstandig afwegen of een omgevingsvergunning voor werken en werkzaamheden kan worden verleend. Voor deze afweging is inzicht nodig in het belang van de uitvoering van desbetreffende werken en/of werkzaamheden enerzijds en de schadelijkheid voor de aanwezige waarden anderzijds. Vervolgens kan het belang van de ingreep worden afgewogen tegen de negatieve effecten op de aanwezige waarden. Veel werken en werkzaamheden hebben tot doel een verbetering van de waterhuishouding, verkaveling en ontsluiting van agrarische gronden. De diverse landbouwsectoren stellen aan de basisinrichting deels verschillende eisen. Het landbouwkundig belang van deze werken en werkzaamheden is daarmee afhankelijk van het belang van verbetering van deze inrichtingsfactoren voor de specifieke landbouwsector. De volgende factoren spelen daarbij een rol:

- de grondgebondenheid van de productie (akkerbouw, tuinbouw, melkveehouderij);
- de gevoeligheid / hoogwaardigheid van de teelt (tuinbouw);
- de intensiteit van het grondgebruik door groundbewerking;
- de afstand tot bedrijfsgebouwen (voor akkerbouw is exploitatie van gronden op afstand veelal goed in te passen in een doelmatige bedrijfsvoering; melkveehouderij,

vollegrondstuinbouw en fruitteelt vragen een directere relatie met de bedrijfsgebouwen).

In hoeverre de werken en werkzaamheden schadelijk zijn voor de aanwezige waarden is afhankelijk van:

- de precieze locatie van de uit te voeren werken en werkzaamheden;
- de omvang, (diepte, oppervlakte);
- het tijdstip van de uitvoering;
- de wijze van uitvoering.

Noodzakelijk

In de regels wordt op een aantal plaatsen de eis van ‘noodzakelijkheid’ gesteld. Dat is bijvoorbeeld het geval bij agrarische bouwvlakvergroting/verandering (deze dient noodzakelijk te zijn vanuit het oogpunt van doelmatige bedrijfsvoering of bedrijfsontwikkeling).

De noodzakelijkheid duidt op een zwaarwegend bedrijfsmatig belang dat aan de orde moet zijn.

Ten aanzien van de bouwvlakvergroting kan worden gesteld dat van noodzaak geen sprake is indien binnen het bouwvlak zelf nog voldoende ruimte is om de activiteiten te ontwikkelen. Noodzaak is evenmin aan de orde indien de agrariër een groter bouwvlak wenst omdat hij de hoeveelheid bijgebouwen ten behoeve van zijn bedrijfswoning wenst uit te breiden. Dit heeft namelijk geen betrekking op het bedrijfsmatige aspect dat gediend moet worden.

De noodzakelijkheid zal door de aanvrager moeten worden aangetoond.

Hierover dient advies te worden gevraagd aan een onafhankelijke ter zake deskundige. In beginsel wordt hierbij gedacht aan de Adviescommissie Agrarische Bouwaanvragen (AAB). De aanvraag voor het advies vindt plaats door de gemeente, op kosten van de aanvrager.

13. HANDHAVING EN UITVOERING

Een van de uitgangspunten bij het ontwikkelen van een bestemmingsplan is dat het plan handhaafbaar dient te zijn. Handhaving van het ruimtelijke beleid is een voorwaarde voor het behoud en de ontwikkeling van de ruimtelijke kwaliteit.

Reeds bij de totstandkoming van een bestemmingsplan dient terdege aandacht te worden besteed aan de handhaafbaarheid van de voorgeschreven regels. Vier factoren zijn van wezenlijk belang voor een goed handhavingsbeleid.

1. *Voldoende kenbaarheid van het plan.*

Een goed handhavingsbeleid begint bij de kenbaarheid van het bestemmingsplan bij degenen die het moeten naleven. Met het oog hierop is onder meer door een voorlichtingsbijeenkomst bekendheid gegeven aan het plan. Daarnaast heeft de wet in de bestemmingsplanprocedure in ieder geval een aantal verplichte inspraakmomenten ingebouwd.

2. *Voldoende draagvlak voor het beleid en de regeling in het plan.*

De inhoud van het plan kan slechts gehandhaafd worden indien het beleid en de regeling in grote kring ondersteund wordt door de gebruikers van het bestemmingsplan. Uiteraard kan niet een ieder zich vinden in elk onderdeel van het plan. Een algemene positieve benadering van het bestemmingsplan is echter wel wenselijk.

3. *Inzichtelijke en realistische regeling.*

Een juridische regeling dient inzichtelijk en realistisch te zijn. Dit houdt in: helder van opzet en niet onnodig beperkend of inflexibel. Bovendien moeten de bepalingen goed controleerbaar zijn. De regels behoren dan ook niet meer dan noodzakelijk is te regelen. De gemeente heeft getracht om in haar buitengebied de regelgeving beperkt en eenvoudig te houden. Door een inzichtelijk plan te maken is zoveel mogelijk evenwicht gezocht tussen de zeer diverse waarden die beschermd moeten worden, de verschillende ontwikkelingen die mogelijk zouden moeten zijn, de voorwaarden die daarbij dan gesteld moeten worden, en de afstemming met de beleidslijnen van bijvoorbeeld waterschap, provincie, etc. Handhaving van gebruiks- en aanlegvoorschriften wordt algemeen als knelpunt ervaren. Teneinde de handhaafbaarheid te bevorderen worden de aanwezige kwaliteiten zo specifiek mogelijk op de verbeelding weergegeven.

4. *Actief handhavingsbeleid.*

Het sluitstuk van een goed handhavingsbeleid is voldoende controle van de feitelijke situatie in het buitengebied. Daarnaast moeten adequate maatregelen worden getroffen indien de regels worden overtreden. Indien deze maatregelen achterwege blijven, ontstaat een grote mate van rechtsonzekerheid. Een gemeente dient dan ook voldoende menskracht ter beschikking te hebben voor de benodigde controle en handhavingsacties.

13.1. Het nieuwe bestemmingsplan en handhaving

Het beleid is gericht op het aanpakken van alle strijdige situaties. Situaties die in strijd zijn met het geformuleerde ruimtelijk beleid in het nieuwe bestemmingsplan. Daarbij zullen keuzes gemaakt moeten worden in de wijze van aanpak en dienen voorkomende situaties ieder op hun eigen merites te worden beoordeeld, zodat een op de situatie afgestemde gerichte aanpak kan plaatsvinden.

Daarbij zal o.a. een afweging gemaakt worden wat de illegale situatie voor impact heeft op de ruimtelijke kwaliteit.

13.2. Financiële uitvoerbaarheid

Het grondexploitatieplan biedt de grondslag voor het publiekrechtelijk kostenverhaal. In artikel 6.12 Wro, eerste en tweede lid is bepaald in welke situatie een exploitatieplan gemaakt moet worden. In artikel 6.2.1 Bro worden de bouwplannen aangewezen waarvoor de gemeenteraad een exploitatieplan moet vaststellen. Een exploitatieplan wordt gelijktijdig vastgesteld met het ruimtelijk plan of besluit waarop het betrekking heeft, zoals een bestemmingsplan.

In het bestemmingsplan Buitengebied is geen sprake van nieuwe bouw mogelijkheden waarvoor de noodzaak van het stellen van locatie-eisen of een kostenverhaal nog aanwezig is. Aan het bestemmingsplan buitengebied hoeft dan ook geen exploitatieplan te worden toegevoegd.

De in het buitengebied aan de orde zijnde ontwikkelingen, mogelijk gemaakt met voorliggend bestemmingsplan, in de vorm van functiewijzigingen, uitbreidingen dan wel nieuwvestigingen betreffen particulier initiatief. De kosten voor verwezenlijking van deze ontwikkelingen worden gedragen door de desbetreffende particulieren.

13.3. Maatschappelijke uitvoerbaarheid

Vanaf 24 januari 2013 wordt het voorontwerpbestemmingsplan “Buitengebied Noord” op de gebruikelijke wijze gedurende 6 weken voor een ieder ter visie gelegd. Ook de wettelijke partners zijn hiervan in kennis gesteld. Op donderdag 7 februari a.s. is er een drukbezochte informatieavond plaats in de Wittenhorst te Halsteren geweest. Er zijn diverse reacties op het voorontwerp ingekomen.

Op 21 november 2012 heeft de commissie Stad en Ruimte het voorontwerp besproken. Daarbij is aandacht gevraagd voor de ontwikkeling van bestaande agrarische bedrijven maar ook voor de gewenste verbrede nevenactiviteiten, de ontwikkelingsruimte voor glastuinbouwbedrijven, een goede en ruime communicatie, de MER, handhaving en het introduceren van de plattelandswoning. De mogelijkheden en wenselijkheid om het plan aan te passen worden o.a. beperkt door de Verordening terwijl een goede communicatie verzekerd door huis-aan-huisbezorging en een ruime richtbaarheid aan de tervisielegging. Ook wordt gezien of de plattelandswoning in een later stadium gewenst is en vertaald dient te worden in het plan.

Tijdens de tervisielegging zijn 55 reacties ingebracht van uiteenlopende aard. Deze zijn in een nota van commentaar opgenomen en van commentaar voorzien. In voorkomende gevallen heeft dit geleid tot aanpassingen in het plan. Daarnaast zijn er enkele beleidsonderdelen gewijzigd omdat gebleken is, dat deze niet werkbaar en praktisch uitvoerbaar zijn. Het gaat met name om het voorkomen van nieuw te vestigen IV-bedrijven en/of het omschakelen naar een IV-bedrijf, de regeling voor teeltondersteunende voorzieningen, het uitsluiten van nieuwe glastuinbouwbedrijven, het opnemen van een plattelandswoning, het repareren van het glastuinbouwgebied aan de Zoekweg/Stierenweg zoals deze in het bestemmingsplan “Buitengebied Kladde e.o.” was opgenomen, de regeling voor arbeidsmigranten en mantelzorg en de regeling voor wonen (waaronder bed-and breakfast). Daarnaast is de begrippenlijst uitgebreid en het radarverstoringgebied (IHCS) vanwege de vliegbasis Woensdrecht op de verbeelding en de regels opgenomen.